This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

+ *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.

+ *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.

+ *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.

+ *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at `http://books.google.com/`

PH
807
.B92

B 812,224

THE UNIVERSITY OF MICHIGAN
THE UNIVERSITY OF MICHIGAN
ART
SCIENTIA VERITAS
1817
LIBRARIES

ERDEI- ÉS HEGYI-

CSEREMISZ SZÓTÁR.

FŐLEG REGULY CSEREMISZ SZÓGYŰJTEMÉNYÉBŐL

ÉS AZ

ÚJTESTAMENTOM CSEREMISZ FORDÍTÁSÁBÓL

SZERKESZTETTE

BUDENZ JÓZSEF.

VOCABULARIUM ČEREMISSICUM

UTRIUSQUE DIALECTI.

IMPRIMIS E COLLECTIONE REGULYANA

ET EX

VERSIONE NOVI TESTAMENTI ČEREMISSICA

CONCINNAVIT

JOSEPHUS BUDENZ.

A Magyar Tudományos Akadémia kiadása.

PEST,

EGGENBERGER FERDINÁND MAGYAR AKADÉMIAI KÖNYVÁRUSNÁL.

1866.

UNGERSKA INSTITUTET
MAGYAR INTÉZET
STOCKHOLM
STOCKHOLMS HÖGSKOLA

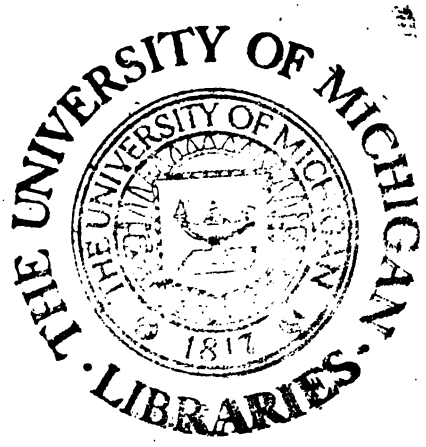
THE UNIVERSITY OF MICHIGAN
LIBRARIES
THE UNIVERSITY OF MICHIGAN
1817

ERDEI- ÉS HEGYI-

CSEREMISZ SZÓTÁR.

FŐLEG REGULY CSEREMISZ SZÓGYŰJTEMÉNYÉBŐL

ÉS AZ

ÚJTESTAMENTOM CSEREMISZ FORDÍTÁSÁBÓL

SZERKESZTETTE

BUDENZ JÓZSEF.

VOCABULARIUM ČEREMISSICUM

UTRIUSQUE DIALECTI.

IMPRIMIS E COLLECTIONE REGULYANA

ET EX

VERSIONE NOVI TESTAMENTI ČEREMISSICA

CONCINNAVIT

JOSEPHUS BUDENZ.

A Magyar Tudományos Akadémia kiadása.

PEST,

EGGENBERGER FERDINÁND MAGYAR AKADÉMIAI KÖNYVÁRUSNÁL.

1866.

THE UNIVERSITY OF MICHIGAN LIBRARIES

PH
807
.B92

UNGERSKA INSTITUTET
MAGYAR INTÉZET
STOCKHOLM
VID STOCKHOLMS HÖGSKOLA

Pest, 1866. Nyomatott Emich Gusztáv Magyar Akadémiai nyomdászainál.

Stacks
Exchange
Indiana Univ.
3-21-83
83-B20551

PRAEFATIO.

Vocabularii hujus Čeremissici componendi primum consilium id fuit, ut quae jam de grammatica dialecti Silvestris linguae Čeremissicae in commentariis „Nyelvtudományi Közlemények“ *) inscriptione „Cseremisz tanulmányok“ usus disserueram, vocum Čeremissicarum collectione absolverem; tum ut quae in Regulyi scriptis post obitum relictis ad promovendam hujus linguae cognitionem idonea existebant, aliquando tandem publici juris facerem. Concinnandi rationem aptissimam eam sum ratus, ut utriusque dialecti voces, quae quidem eaedem erant, juxta se ponerem, praemissa forma vocis Silvestri-čeremissica, subjuncta vero, et quidem asterisco (*) praefixo, forma Montano-čeremissica. Sed jam breviter exponam, quibus ex fontibus utriusque dialecti voces hauserim.

A.) Voces Silvestri-čeremissicae depromptae sunt:

1) Ex collectione Regulyi, additis iis, quae passim in ejusdem „notatis grammaticis“ reperiebantur (*sign.* R.)

2) Ex Sermonibus Čeremissicis in commentariis „Nyelvtudományi Közlemények“ t. III. p. 139—152 editis (*sign.* P.)

Praeterea nonnullae paucissimae ex indice quodam vocabulorum Russice conscripto, qui 286 voces continebat (*sign.* L.), atque Pallasii Lexico Comparativo (*sign.* S.). Quibus quum uterer, non am oblitus, quanta eis fides habenda esset. Postremo e Višnevskii rammatica Čuvašica, cui additus est brevis index comparativus, onnullarum vocum formae diversae (*sign.* V.)

B.) Voces Montano-čeremissicae:

1) Ex Castrénii grammatica (1845.) et indice vocabulorum eidem bjuncto (*sign.* C.)

*) Tom. III, p. 397—470.; IV, 48—104. Pestini 1864. 1865. — His acce- „Erdei cseremiszség. Mondat- és szövegközlés“, ibidem tom. III, 97—156.

2) Ex versione Novi Testamenti Čeremissica, adhibita, ex qua illa facta est, versione Slavica et Russica, ad vocum significationes accurate definiendas (*sign.* B). — His accedunt, quae in grammatica Čereremissica Kazanensi (1836) occurrunt (*sign.* K.), vel in Wiedemanni grammatica e Catechismo Kazanensi citantur (*sign.* W.). Alexandrae Fuchs libello „Epistolae de Čeremissis" vix uti potui, ut qui voces plerumque mendose scriptas praebeat (*sign.* F.) In eo vero curam adhibui, ut vocis cujusque vel vocis formae auctorem signis indicarem; signo omisso, auctor Reguly est intelligendus, vel si vox est Montanae dialecti, eam saltem in C. et B. sine ullo formae discrimine scias reperiri.

E numero vocum ex B. excerptarum omisi plurima nomina abstracta in *-šašluk* et *-demaš*, quae ab interpretibus ad voces hujusmodi Russicas effincta et novata sunt (e. gr. *kolištedemaš* inobedientia, непослушаніе). Propositum nempe erat, ut voces Čeremissicas vere populares conscriberem. Sed neque id existimabam inutile fore, si voces, etsi populares, sed quae ex alia quam Fennica linguarum stirpe in Čeremissicam receptae sunt, quantum id dignoscere poteram, signis notarem, ut linguae quasi elementum vere et peritus Fennico-čeremissicum melius appareret. Itaque vocibus per Tataricam ex linguis Arabica et Persica oriundis adposui literas (α) et (π); voces Čuvašo-Tataricas vero, quarum maximus est numerus, distinxi literis ($\sigma\pi$); Russicas denique, exceptis nonnullis (ϱ), omnes in Appendicem relegavi.

Eam quoque in vocabulario hoc concinnando servavi rationem, ut formas derivatas sub primitivas colligerem; ut verborum eam formam ponerem, ex qua conjugationis discrimen quoque apparet, scilicet indicativi praesentis 1. personam, cujus exitus aut in *am* aut in *em* est; accentum, si notare potui, tantummodo in nominibus notavi, quum in verbi formis non uni eidemque syllabae inhaereat.

In scribendis vocibus Čeremissicis his literis atque hoc literarum ordine sum usus:

a, ä, e, i, ï, o (å), ö, u, ü; k, g, χ, j, ng; č, c, ǯ, š, ž;
t, d, s, z, n; p, b, f, v, m; r, l.

ex quibus *ï* est ы Russorum, *c* = *z* Germanorum, *ǯ* = *j* Anglorum, ceterae sponte intelliguntur. Consonantum cum sono *j* conjunctionem virgula denotavi: *ť*, *ď*, *ń*, *ľ*.

J. BUDENZ.

INDEX SIGNORUM ET COMPENDIORUM.

* — quae post asteriscum sequuntur, omnia sunt dialecti Montanae; solus asteriscus (*.) indicat, formam vocis eandem esse in d. Montana atque in Silvestri.
(α) — vox Arabica.
(π) — vox Persica.
(στ) — vox Čuvašica vel Tatarica.
(dim.) — forma verbi diminutiva.
(eff.) — forma effectiva.
(fr.) — forma verbi frequentativa.
(mt.) — forma verbi momentanea.
(pass.) forma verbi passiva.
B. — Versio Novi Testamenti Ceremissica dialecti Montanae.
Bap. — Acta apostolorum.
Bapc. — Apocalypsis.
Bef. — ad Ephesios.
Bf. — ad Philippenses.
Bfm. — ad Philemonem.
Bg. — ad Galatas.
Bheb. — ad Hebraeos.
Bj. — Evangelium Joannis.
Bjs. i. ii. iii. — Epistola Joannis I. II. III.
Bjk. — Epistola Jacobi.
Bk. i. ii. — ad Corinthios I. II.
Bkol. — ad Colossenses.
Bl. — Evangelium Lucae.
Bm. — „ Matthaei.
Bmk. — „ Marci.
Bp. i. ii. — Epistola Petri I. II.
Br. — ad Romanos.
Bthess. i. ii. — ad Thessalonicenses. I. II.
Btim. i. ii. — ad Timotheum I. II.
Btit. — ad Titum.
C. — Castrén.
F. — Alexandra Fuchs.
K. — Grammatica Kazanensis.
L. — Index vocabulorum Ceremissicus (vide supra).
NyK. — Nyelvtudományi Közlemények.
P. — Sermones Ceremissici (vide supra).
R. — Reguly.
S. — Lexicon Comparativum Petropolitanum.
V. — Višnevski (vide supra).
W. — Wiedemann (vide supra).

ADDENDA ET CORRIGENDA.

Pag. 1. *ad v.* ängáltïš *adde*: angáltïš Bm.
„ 4. *col.* 1, *lin.* 20. *lege*: *parĕre*
„ 23. „ : ik oksam
„ 4. „ 2, „ 13. „ : *denotans*
„ 8. *ad v.* ań *adde:* anlakan (cïlagïc a. šinzaš *legelül ülni* | *primo loco sedere)* Bm. 23, 6.
ad v. oño: (*σι*).
„ 9. *ad v.* onǯok *adde:* ánzakla: a. keša *(elöre menö) elsö* | *primus* Bm. 19, 30.
„ 11. *sub v.* oľa, *lege:* oľá Bap.
„ 16. *ad v.* ištal- *adde:* ištïl Bm. 11, 21. *Ibidem lege:* ištám ištalaš.
„ 21. *sub v.* kiem, *deleto* (*α*), *lege:* kiem *fekïdni.*
„ 22. *sub v.* kókurtuš *lege:* *kaχretaš C.
„ 24. *sub v.* koremlan ver *lege: hegyes völgyes,*
„ 27. *sub v.* kuškedam *lege:* kuškedam B.
„ 32. *sub v.* jakterla *lege: fenyves erdö* | *pinetum.*
„ 34. *inter voces* jirem *et* jilme *intercala:* *jiltók *mindjárt* | *statim* Bm. 4, 24. *csakugyan, bizony* | *certo* Bm. 13, 14.
„ 39. *sub v.* čelt *lege:* cïlt ulán *tökéletes,*
„ 42. *pro v.* šec- *lege:* šeč-
„ 43. *sub v.* šep *lege:* oľaš *loqui,*
„ „ *sub v.* šem *lege: héj (belsö, vékony fahéj)*
„ 44. *sub v.* šinžam *lege:* keče šinžeš
„ 45. *pro v.* si'ndïk *lege:* ši'ndïk
„ „ *inter voces* širgäš *et* šil *intercala:* *širnäl-: širnäl-kolten pudurta *szétzúz* | *perfringit, elidit* Bm. 21, 44.
„ „ *sub v.* šongemam *lege:* šongemedem *(fr.)*
„ „ *sub v.* šon *lege:* *šun C. B.
„ 46. *sub v.* šópo *lege:* *šápa

pag. 46. *sub v.* šóvun *lege :* (šå'vun)
„ „ *ad v.* šovulžo *adde :* * sâvaž C.
„ „ *sub v.* šoroktarem *lege:* šoroktuktulam *(fr.)*
„ 47. *sub v.* šoldorá *lege:* šoldorangdem
„ 58. *sub v.* turlem *lege:* törlem *hallgatni* | *tacere* C.
„ 64. *sub v.* * súsu *lege:* sunc *víg* | *laetus* C.
„ 65. *sub v.* némer *lege:* ńemer C.
„ 73. *inter voces* porkó *et* polvuj *intercala:* pórson (*στ*) *selyem* | *sericum;* * pársan Bapc. 18, 12.
„ 83. *ad v.* mári *adde*: mâra *cseremisz* | *Čeremissus* C., mára *férj, férfi* | *maritus, vir* B.
„ 85. *sub v.* möngögeč *lege: hazulról*
„ 87. *sub v.* ruem *lege: vágni* | *caedere.*

THE UNIVERSITY OF MICHIGAN
THE UNIVERSITY OF MICHIGAN
ARTES SCIENTIAE VERITAS
1817
LIBRARIES

árom : aromeš naľe *kölcsönvett, hitelbe vett* | *mutuo sumsit, in diem emit.*

árom (*στ*): árom šudo *üröm fű* | *absinthium.*

är-: jir ärenet (*χalam*) *körülvevék* (a várost) | *circumdederunt, cinxerunt (urbem)* Bapc. 20, 8.

arčá (*στ*) *láda, skatulya* | *arca, capsa.*

* artem *rászállítani, háritani (ex. neki — a keresztet* Bm.; *ránk — az ő vérét* Bap.), *rászabni* Bk. 1, 4, 6. | *inducere, inferre, obtrudere cui quid.*

arńá (*στ*) *hét* | *hebdomas*; *ärńä C., arńa B.

ruš-arńa *vasárnap* | *dies dominica*, iz-arńa *csütörtök* | *d. Jovis*, kug-arńa *péntek* | *d. Veneris.*

arńaš *hetes:* kok a. prejze *két hetes borju* | *vitulus 15 dierum.*

árva (*στ*) *az üres kalász* | *spica inanis*; *arbä' *pelyva* | *palea* B.

arlan (*στ*) *vakondok* | *talpa* R., arlánge V.

* árluk *szőlőgerezd, szőlő* | *uva* Bapc. 14, 18.

al (*α*) *erő, testi erő* | *robur.*

alán *erős* | *robustus.*

* ältema *beteg* | *aegrotus* Btim. 11.

ala *talán* (NyK, III, 467.) | *fortasse.*

ala-kö *valaki* (NyK, III, 441) | *aliquis.*

* aľák (*στ*): a. šüľeš *gonosz szellem* | *malus spiritus* Bzp. 6, 12.

áľe (*α*) *még* | *etiamnunc*; *aľ *(vox cohortativa*: aľ kena = *menjünk* | *eamus)* B.

aľe-matke *mindeddig* | *hactenus.*

aľe-tugok *mégis* | *attamen, nihilominus.*

algá (*στ*) *fülönfüggő* | *inauris.*

egeľe *makk* | *glans quernea*; *eχelä C., egeľ Bl. 15, 16.

egerémše (*στ*) *pók* | *aranea.*

e. vod *pókháló* | *texta aranea.*

ej *jég* | *glacies* R., ij L., i, î C.

ejam (ajam) *úszni* | *natare*, ejedem *(fr.)*; * iäm C., ijam B.

*in läkten *kiúszott* | *enatavit* Bap.

enker *csengetyű* | *tintinnabulum.*

e. juk šokta *cs. hallik.*

engež *szeder* | *rubus fruticosus*; * ingiž, engež C.

e. vondo *szedercserje.*

* engežä (*στ*) *váll, nyakszirt* | *humerus, pars humeri ad collum proxima* C., ingižá *váll* B.

engér *patak* | *rivus, fluvius* R., inïr L.; * änger C., anger B.

énger *horog* | *hamus* (kol e.); *änger C., ángïr B.

engerem *horgászni* | *hamo piscari*; * ängerem C.

engertem *támaszkodni, dülleszkedni vmire; bízni vkiben* | *niti, inniti cui rei; se acclinare ad quid; confidere.*

engertektem *támasztani, dülleszteni vmihez* | *acclinare ad quid.*

engdalam *ölelni* | *amplecti*, -ledem *(fr.)*; * eltalam B.

engdaldeš *ölelet* | *quantum quis amplecti potest:* ik e. pu *egy ölelet fa.*

* ingem *megégni* | *aduri* K.

engdem *ég (tűz), süt (nap)* | *ardere:* tul *v.* keče engda; *ingdem *megégetni* | *adurere* K.

eške (iške), ške *(pronomen reflexivum: ipse)*; * ške.

eškemem *magamat,* eškendem *magadat etc.* (III, 445. 447.)

šket *magára való, egyedül való* | *solus, solitarius;* * *(cum suffixis pers.)* šketem *egymagam* | *ego solus etc.* B.

škedak *egymaga* | *solus.*

eštaráš, ešteráš *posztó* | *pannus laneus;* * šträš C.

eštem *tenni, csinálni* | *facere; szülni* | *parere* (ikšebem *gyermeket,* igem *kölyköt); érni, vmibe kerülni* | *valere, constare (ex. g.* ki oksam *egy pénzt);* eštedem, eštelam *(fr.);* lištem P.; * ištem.

eštektem *tétetni, csináltatni* | *faciendum curare;* * ištïktem K. B.

eštör *lábtekercs* (онучи, *láb körül tekert vászon v. posztódarab, harisnya helyett)* | *invovolucrum pedum, fasciae tibiales.*

* žep (α) *számadás* | *ratio reddenda* C. B.

žep-don *szerint, -rá nézve* | *secundum, habita ratione* Bj

ežaplem *tisztelni* | *revereri* R., žaplem P.; * žeplem B., *számot adni* | *rationem reddere* C.

etengeče *tegnap* | *heri* R, tengéče P.; *tengéča B.

*edém (στ) *ember homo* B., *nem cseremisz ember* | *homo non čeremissus* C.; ajdeme R., ajdem P.

edem edemam *egymást* | *alius alium, se invicem* B.

edemen *idegen (másé)* | *alienus.*

eslék, eslók (στ) *sapka* | *pileolus.*

en *(adv. superlativum detotans:* en-pengede *legerősebb* | *firmissimus.*

eńát *talán, meglehet, hihetőleg, alkalmasint* | *fortasse, veri simile est, credi potest;* * ańat ańet B. (ańat šanaš *kételkedni* | *dubitare* Bм. 21, 21)

eńanem (στ) *hinni, reményleni* | *credere, sperare;* -nedem *(fr.* eńandarem *meggyőzni vkit* | *persuadere cui quid;* -ndaredem *(fr.)* R.; inanem P.; *iń-nem, ńänem C.; ińanem B

eńanemaš *hit* | *fides.*

eńamle *hű, megbízható* | *fideli*

eńamser *meg nem bízható* | *infidus;* * ińancer Bl.

éńer (στ) *nyereg* | *ephippium.*

-eńeg, -ńeg *(numeralia collecti formans, cf.* NyK. III, 440.

kogeńeg *mind a kettő* | *am*

*kokońék B.

-eńeg, -ńeg *óta* | *inde a, inde*

samrökeńeg, izińeg *fiatal, ki [korom]óta* | *a puero, a parv*

épere *hiába* | *frustra* P.
* efelem *fúni* | *spirare* C., ïflem B.
ïflen-šiväläša *ördögüző* | *exorcista* Bar.
er (*σr*) *reggel, reggeli idő* | *tempus matutinum* R., ir P. L.; * ir.
er-dene *reggel* | *mane*.
erla *holnap* | *cras*; *irlä' B.
ére (*σr*) *tiszta* | *purus*; * ire.
ere *(adv.)*, erénok *merőben, épen* | *omnino, prorsus*.
erenok *bizonyosan* | *certo*.
eriktem *tisztítani* | *purgare*; -ktedem, -ktelam *(fr.)*; -ktaldam *tisztulni* | *purgari*; *irektem C., iriktem, -ktaltam B.
ernem *tisztulni*, -nedem *(fr.)*, -naldam *kitisztulni* | *purum fieri*.
i'rsïr *tisztátalan* | *impurus* Bril.
erem *melegedni* | *calescere*; * irejem B.
erektem *meg-, föl-melegíteni* | *calefacere*, -ktölam *(fr.)*; * irejektem B.
érik (*σr*) *szabad akarat, szabadság* | *liberum arbitrium, libertas*; * irik B.
erikem puaš *nem kényszeríteni* | *arbitrium dare*.
erikle, erikán *szabad* | *liber*; * irikán B.
* iriklandarem *szabadítni* | *liberare* Bg.
érge *fiu* | *filius, puer* R., irgä L.; *ergä C., érga B.
erge-vél *mostoha fiu* | *privignus*.
* érgaluk *fiuság, fiui állapot* | *status pueri* Br.
ertem (*σr*) *múlni, mellette elmenni* | *praeterire*; ertedem *(fr.)*; ertaldem *(dim.)*; ertarem *elmúlatni* | *degere, transigere (tempus)*; * értem B.
*erten-geaš *elmúlni* | *praeterire, elabi* B.
érde *czomb* | *femur*; * ärde C., ärda Bapc.
* erdä *bél (fa-bél)* | *medulla arboris* C.
erbeze *gyermek, fiatal* | *parvulus, puer, juvenis* R., ürbezä L.; *erbeze, irveze C., erbézä B.
* erbezä godšen *gyermekkorától fogva* | *a puero*. B.
* eltalam *ölelni* | *amplecti* B., *cf.* engdalam.
i *év* | *annus*; * i (î) C. B.
iaš *éves:* meńar iaš *hány éves* | *quot annorum*; * tegeń ijáš *ilyen éves* | *tot annos natus* Bm. 2, 16.
*i-tálik (év-idő) *esztendő* | *anni spatium, annus* Bar.
i-geče (év-nap) *idő, idők* | *tempora*.
ia *ördög* | *diabolus* R., ijá P.
ik *(num. adjectivum,* NyK. III, 436.) *egy* | *unus*; *.
ikvéreš *együtt, egybe* | *una, in unum*; * ikväreš.
ikanak (*pro:* ik-kanak) *egyszer* | *semel*; *.
ikana (ik-kana) *egykor* | *aliquando*.
ikte (iktet) *(num. substantivum* NyK. III, 436.) *egy, egyik* |

unus; *i'kta (iktat, iktït) B., iktä (iktät) C.

iktók *azonegy, egyenlő* | *unus et idem, aequus*; * B.

iktegeč *egyenként* | *singulatim, singuli*; *i'ktan-i'ktan B.

iktaže *egyvalamelyik, valamely* | *aliquis*: iktaž-vere *valahol* | *alicubi*; iktaž-gana *valamikor* | *aliquando*; * iktaža B.

i'ge *állatnak fia, kölyök, madárfi* | *pullus, catulus*; * i'ga *csibe* | *pullus gallinaceus* Bм. 23, 37., cib-ig-abä *anyatyúk* | *gallina mater* Bl.

igem eštaš *megkölykezni, megfiadzani* | *catulos parere, fetus edere.*

ikšebe *gyermek* | *infans* R., igïšuba L.; *i'kšiba B. — *cf.* šubo.

i'ške *ék (fejszenyélben, v. fahasításra)* | *cuneus.*

iže *csak (időről, Germ. erst)* | *modo, demum*; * ize C., i'že K.

it *(2. pers. sing. imper. verbi negativi)*; *.

itáj *hadd, megállj, várj* | *desiste, sine, mane!* B. K.

itra *tiszta* | *purus* P.; *iträ C.

itrajem *tisztítani* | *purgare* P., * itrăjem C. B.

i'dem (στ) *szérű* | *area*; *ji'dem B.

i. peče *(szérűkerítés) szalmásudvar* | *area septa.*

is *takácsborda*, бердо | *pecten (textorius).*

isïr *meddő* | *sterilis* F. *iser Bнѣв.

izäj, zäj *bátya*; *nagy bátya (az atyánál fiatalabb)* | *frater senior*; *patruus (patre junior)* R., izaj S.; *zä B. C., *cf.* kogo-za.

izi, izie *kis, kicsiny* | *parvus* R., izä L.; * izi'.

*izi korna *ösvény* | *semita* B.

iziš *egy kevés*; *keveset*; *kevésbé, alighogy, kicsi híja hogy* | *paullulum*; *paene, tantum non*; * izi'š B.

izemam *kisebbedni* | *minui*; izemedem *(fr.)*; * iziemam B.

izemdem *kisebbíteni* | *minuere.*

* iṅé *tehát* | *igitur* Bap.

indikše, indikš *kilencz* | *novem* R., indiše L.; *endeχše C., indekš B.

indikš-lu *kilenczven* | *nonaginta*; * endeχš-lu C., indekš-lu B.

indikšemese, indikšese *kilenczedik* | *nonus*; * endeχšeže C.

* ibešta *titkon* | *clam, occulte* B., ji'bešt Bap.

i'me *tű, tűske* | *acus, spina*; * im, îm C. B.

i'me-šu *tűfok* | *foramen acus*; ime-šuško keraš *tűbe ölteni* | *in acum conjicere.*

ir (στ) *síkság, sivatag (hol nincs erdő)* | *planities, campus* R.

* ir *part* | *ripa* C.

i'rem *keresztlécz az ajtón* | *regula v. sera transversa (januae infixa).*

ilem *élni, lakni* | *vivere, habitare;* iledem *(fr.) itt-ott lakni* | *hic-illic habitare;* *iľem B., elem C., iľkalem *(fr.)* Bap.

ilemáš *lakóhely* | *domicilium;* *ilmäš *élet* | *vita* B.

iliš *élet* | *vita* R., i'likš P.

* iľeš, i'liž *ház, szoba* | *domus, cubiculum* B.

* iľedema vär *lakatlan (puszta) hely* | *locus inhabitatus, desertus* B.

ilikša pu *élő fa* | *arbor* Bl.

iližam *megéledni* | *reviviscere;* ilž-, iliž- B.

ilištem, ilištarem *megéleszteni* | *in vitam revocare;* *ilištarem B.

iľänem *megeredni (ujra ültetett fa)* | *radicari.*

*ilätem *teremteni* | *creare;* ilätema *teremtett állat* | *creatura* Bjk., ilätemäš Bg. 6, 15. *id.*

* ilindarem *teremteni* | *creare;* Bkol.

ilem *kikészíteni (bőrt)* | *conficere (corium);* iledem *(fr.)*, ilaldam *(pass.)*

kovašt-iliče *bőrkészítő, timár* | *coriarius.*

ille *nyers* | *crudus.*

ok *(particula enclitica, voci, cui subjungitur, majorem vim addens; cf.* NyK. III, 467) *ugyan;* *.

ok, og *(3. pers. praes. ind. verbi negativi);* *ak.

ogol *(„non est“) post nomina positum = nem* | *non;* * ágal.

ogum, ogud, ogeš *etc. nem én, te, ő* (NyK. IV, 99); * ágam, ágat, ágeš.

okšak (στ) *sánta* | *claudus;* *akšak.

okšaklem *sántítani* | *claudicare;* * akšaklem.

óktem: mun' o. *tojás sárgája* | *luteum ovi.*

oksá (στ) *pénz; félkopéka* (ig-oksa) | *pecunia; dimidia kopeika;* *.

*óχïr *üres (holmi nélkül)* | *inanis atque nudus* B.

oj, åj *szó, beszéd* | *sermo.*

ojočo *beszédes* | *loquax.*

ojar (στ) *derű; hőség* | *serenus; fervor solis, aestus;* * ajár *derűl idő* | *serenum* C. B.

ojarem *kiderűllni* | *disserenascere,* -redem *(fr.);* * ajarem C.

ojem *ijedni* | *perterreri.*

ojuktarem *ijeszteni* | *perterrere.*

ójgo (στ) *szomorúság, bánat, aggodalom* | *moeror, tristitia, sollicitudo* R. P.; *ojχo C., ojχa B.

ojgán *szomorú* | *moestus, tristis.*

ojgurem *szomorkodni, bánkodni, aggódni* | *moerere, sollicitum esse* R., ojgorem P.; *ojχorem C., ojχrem B.

ojgörmaš *szomorúság* | *moeror, tristitia.*

* ojχraktem *szomorítani* | *contristare* B.

ojrem (στ) *elválasztani* | *sejun-*

gere; orkalem *(fr.);* ojraldam *elválni | sejungi;* *ajerem C., ajirem, ajrem B.

orľem *szétválni, eloszlani | discedere, dissipari;* * ajirlem B.

orľemaš *oszlás | discessus.*

ong *mell | pectus;* *.

vüt ong *hullám | fluctus.*

*kuruk óngeš *a hegyen | in monte* Bм. 18, 12.

ónga *deszka, tábla | assis, tabula;* * anga C., χánga B. (ónga Bк.)

ongarem *(στ) hangolni (húrokat) | fides accommodare.*

ongo *fül (edénynek füle) | ansa.*

onglaš *áll | mentum* R., unglaš S.

o. lu *állcsont | maxilla.*

tovar o. *fejsze-nyak | asciae collum.*

óšo *fehér | albus;* * oša C., oš B.

ošemam *fehéredni | albescere,* ošemedem *(fr.).*

ošemdem *fehéríteni | dealbare;* -mdedem *(fr.);* -mdektem *(eff.);* * ošemdem B.

ošalge, ošo-gańe *fehéres | albidus.*

oškedem *lépni | gradi;* -daldem *(dim.);* * aškedäm C., aški- B.; -dektem *(eff.)* Bк.

*ašked-tolaš, a. -miaš *hozzálépni, odalépni | aggredi, accedere* B.

óšno *ezelőtt, előbb | antehac, prius (cf.* onžol) R., óžno P.

ošnorak *előbb | prius.*

ošnók *régen | pridem.*

ošnosen *régóta | jam diu.*

ošnoso *előbbi | prior, superior.*

ošmá *homok, fövény | arena* R., ušma L.; *ošmá.

ošman *homokos | arenosus.*

óžo *mén, csödör | equus mas, e. admissarius;* * óža.

* ota *(στ) sziget | insula* C.

otoza: vüt otoza *hólyag (a kézen) | pustula.*

*oti'ka *hinta,* качель | *oscillum (Schaukel)* K.

odorem *vakarni, gerebélni, evezni | radere, pectine verrere, remigare;* -ralam *(mt.),* -rkalem *(fr.);* * odorem C.

* odolam *imádni, megimádni | adorare* C. B.

osal *(στ) rossz, rút | malus, deformis* R., usal L.

osalemam *rosszúlni | corrumpi;* -lemdem *megrosszítani | deterius facere, depravare.*

ozá *(π) kereskedő; házigazda | mercator; pater familias, herus;* * χozá B.

o. vate *háziasszony | mater familias, hera.*

ań: ańés *előre | prorsum* (mingéšańéš *előre-hátra | rursumprorsum)* Bjк.

ona *(στ)* R.; * χaná *ágak, veszszők | rami, virgae* B.

onala *sürű bokrok | virgulta, fruticetum.*

oño *ip | socer.*

óñiška *sógor (feleség bátyja) |*

frater senior uxoris; * onešká C.

* oňaka *ángy* | *glos senior* C.

onžol, onžul (onžul) *elülvaló, előtte való, vminek eleje* | *anticus, pars antica* (onžul pů *elöfog* | *dens prior*); *harmad (év, nap)*: onžul keče *tegnapelőtt* | *nudius tertius*; * ánzal (anzal-geže C.)

onžolno *(locat.) elül; előtt* | *in fronte; ante, coram* R., ónzolno P.; * ánzalna.

onžolnoso *elülső* | *anticus, prior.*

onžok *(lat.) előre; elé* | *prorsum, protenus; ad, in conspectum cujus* R., onzolku L.; * ánzaka.

onžukeš *jövőre* | *in posterum, posthac*; onžukšom *jövőben, ezentúl* | *postero tempore*; * ánzak keča *következő nap* | *dies posterus, insequens* Bl.

* anzakaláluk *(előrevalóság) jövendő* | *tempus futurum* B.

onžüč *(abl.) elülről; elől* | *a parte antica; e conspectu cujus* R., ónzoc P.; * ánzac, -cen.

ıžem *nézni; valamire fölügyelni, nevelni (gyermeket)* | *intueri, spectare; praefectum esse cui rei; educare (liberos)*; -žoldam *körülnézni* | *circumspicere*; onžalam *(mt.) tekinteni, pillantani* | *oculos conjicere in rem*; -žaledem *(fr.)*; * anžem C., anžem, anžalam B.

onžuš *(fölügyelés, igazgatás)*: kugožan o. *birodalom* | *imperium*; ola o. *kormányzóság* | *gubernium.*

onžuktem, onžoktem *mutatni* | *ostendere*; -ktolam *(fr.)*; * anžektem C., anžaktem B.

onžaluktem *megpillantatni valamit* | *conspiciendum curare.*

onžuklüktem *megmutattatni* | *ostendendum curare.*

óndak *korán* | *mature*; ondakrák *korább* | *maturius.*

optem *rákni, rárakni* (vüt o. *vizet önteni*), *rávetni* | *imponere, injicere*; optalam *(mt.)*; -ledem *(fr.)*; * optem, optal-.

optoš *kivetett tőr* | *laqueus*; * óptïš Bk.

optem *ugatni* | *latrare*; opteštam *(fr.)*; optaldem *(mt.)*; * optem C.

* oba *ip* | *socer* B.

ovarem *földagadni, fölfuvalkodni; kibuzogni, kifutni (fövő leves, tej)* | *intumescere, inflari, ebullire*; ovarme šürgö *földuzzadt kép* | *facies inflata.*

ovartem *földuzzasztani, fölfúni (ex.* šever *dudát)* | *inflare*; puen o. *fölfúni* | *sufflare.*

*ovaška (στ) *nös, férj* | *nuptus, maritus* C.

om *(praes. verbi negativi, cf.* NyK. IV, 95.); * am.

praet. ežem; * šim B., šem C.

conj. eńem; * ińem B., enem C.

imp. it, ida; * B. C.

omakš *gunyhó* | *casa*, *tugurium*; * amáš B.
omasá *ajtó* | *janua*; * amasa C. B.
omartá (*ст*) *fatőke* | *truncus arboris.*
mükš o. *méhkas* | *alvus apium.*
ómo *álom* | *somnus* R., uma L.; *om.
omučo *álmos*, *alunni szerető* | *somniculosus.*
ómun *álomlátás* | *somnium*; * óman B.
omeštam *álmában beszéllni* | *in somno loqui*; * omeštäm *ásítozni* | *oscitare* C.
umalem *aludni* | *dormire* L.; * amalem.
ómuž (*ст*) *nád* | *calamus*, *arundo*; * ámïš Bapc.
or *józan* | *sobrius* P.; * ar C., ára B.
or-vuján *józanfejű*, *józan* P.
* or *sáncz*, *palánk* | *vallum* Bl. 19, 43, *árok* | *fossa* S.
orá *rakás*, *halmaz* (*élettelen tárgy*) | *strues*, *cumulus*; * ará C., *csoport*, *sor* | *caterva*, *agmen* B.
orá-šenga *légy* | *musca*; * arašengä C.
*arán-arán *csoportonként* | *catervatim* B.
oralem *fölhalmozni* | *accumulare.*
oravá (*ст*) *kerék*; *szekér* | *rota*; *currus*; * aravá C. B., arabá K.
o. ter *szekér* | *currus.*
oralde *épület* | *aedificium.*
* ára *harag*, *düh* | *ira*, *furor* Br.
orem *megveszekedni* | *in rabiem agi*, *furore incendi*; oredem *(fr.)*; * orem, arem B.
oršo pi *veszett kutya* | *canis rabidus.*
orem (*ст*) *utcza* | *platea.*
orol (*ст*) *őr* | *custos*, *excubitor* R., uroul L.; *.
* oróla-vaštaltïš *örváltás* | *permutatio excubiarum* B.
orolem *strázsálni*, *őrt állni*, *őrizni* | *excubias agere*, *custodire*; -ledem *(fr.)*; * orolem.
orugem *varrni* | *suere*; oruguštam, ruguštam *(fr.)*; * orgem C., urgem B.
orugoš *varrás* | *sutura.*
vorugem *ruha* | *vestis* R., vurgém P.; * vurgem C. B.
orša *sörény* | *juba*; * arža C.
ort *kakas-sarkantyú* | *calcar galli.*
orďing *menyecske* | *femina juvenis*, *recens nupta.*
orválde *a ruhának alsó része*, *szegély* | *pars vestis inferior*, *imus margo vestis.*
o. jer *himzés az ing alján* | *pictura acu facta (in margine indusii).*
orlem *szidni*, *gyalázni*, *káromolni* | *conviciari*, *maledicere*, *exsecrari*; * C., orlem *v.* orlandarem B.
orlomaš *szidás*, *káromlás* | *maledictio*, *imprecatio*; * orlmaš B.
órluk (*ст*) *nyomorúság* | *miseria*:

orlukeš verešten *nyomoruságba esett | in miseriam incidit* R., órlok P.; * órluk Bar.

* orlukán *nyomorú, szegény | miser, egenus* B.

ola (*σz*) *tarka | discolor, coloris varii.*

olangam *tarkúlni | discolorem fieri*, -ngedem *(fr.)*

olangdem, olalem *tarkítni | variegare*; -ngdedem *(fr.)*

olá (*α*) *város | urbs* R., ula L.; * alá.

* alániš *város, (városi kerület?) | urbs (territorium urbis?)* Bar.

olase(jing) *városbeli (ember) | oppidanus.*

oľa *hús | caro* C., olá Bar.

laša *(herélt) ló | equus (castratus)*; * alašá B.

ľan (*σz*) *lassan | lente*; * oľén B.

lánge (*σz*) *stigér | perca fluviatilis*; * alanga C.

ľem *beszéllni | loqui*; oľedem *beszéllgetni (fr.)*

oľemaš *beszéd | loquela, sermo.*

lom (ålom) (*σz*) *szalma | stramentum*; * ólom Br.

lom-bal *lócza a szobafal hosszában | scamnum longum (ad parietem cubiculi)*; *cf.* olmo.

ug (*σz*) *rét | pratum*; * álak C. B.

dalem (*σz*) *csalni, megcsalni | fallere, fraudare*; oldalaldam *megcsalódni | falli*; * altalem C. B., altalaltam B.

oldalmo, oldalčik *csalás | fraus.*

* altánzak liaš *megbotránkozni | scandalizari* B.

oldem *fűtni | calefacere*, -dolam *(fr.)*; * oltem C. B.

tulom o. *tüzet csinálni, befűteni | ignem facere, accendere.*

olno *menyasszonyi díj (kalim) | pretium, quo sponsa emitur.*

olmá (ålmá) (*σz*) *alma | pomum*; * olmá.

olmo *ülő v. fekvőhely | locus, quo quis sedet v. cubat.*

tul o. *tüzhely | focus*, veńer o. *szövőszék | jugum textorium.*

* olmanga (olm-anga) *lócza | scamnum* C.

olmeš *(postp.) helyébe, helyett | loco.*

* olmud-, olmed-: olmudmaš, olmedmaš *ékesség | ornatus* Bp. I.

olmuktem *kijavítani, megigazítani | reficere, reparare*, -ktaldam *(pass.)*; * olmaktem C., olmuktem, olmaktem *(item: ékesíteni | ornare)* B.

önglem (*σz*) *érteni | intelligere* R., umolem *érezni | sentire* P.; * unglem *érteni* B.

öngöldarem *magyarázni | interpretari*; * unguldarem, unglandarem B.

* öčertem *csikorgatni | stridorem edere:* püm öčert pïrlaš *fogát csikorgatni | dentibus frendere* B.

önde (στ) *már|jam* R., indé P.; *ïndé B.

öpkalem (στ) *vmin zúgolódni, dörmögni, bosszankodni | aegre ferre, fremere, stomachari;* *öpkälem B.

*it öpkälä miṅim *ne panaszkodjál rám|ne conquerere de me* K.

övertem (στ) *örülni|gaudere, laetari;* -telam, -tedem *(fr.)* R.; übürtem P.; *ibïrtem B.

*ibïrtaktem, -tektem *örvendeztetni|cui gaudium afferre* B.

ömṅe *ló|equus* R., imṅä L.; *i'mni C. B.

ömṅen *lóháton | equo (vehi);* *i'mnin.

öram *csodálkozni|mirari;* *megijedni | perturbari, perterreri* B.

ö'rmö *csodálatos | mirus;* örmaš *v.* örmö paša *csuda, csuda dolog|res mira.*

*örektem *ámulásba hozni | obstupefacere* B.

ören (στ) *író|lac dilutius ex confecto butyro reliquum.*

öröš *bajusz|mystax.*

örkanem (στ) *hivalkodni|otiari, segne otium terere,* -nedem *(fr.);* -naldem *(dim.);* *örkänem C., örkanem Bu.

örtöž *oldal; félreeső, idegen, ismeretlen|latus; remotus, externus, ignotus* R., ö'rdüž P.; *ördež *oldal|latus* C., ö'rdïž B.

ö. lu *oldalborda|costa;* ö. jing *idegen ember|homo externus* (ördïž edem B.); ö. aul *mesz-sze, ismeretlen falu | pagus longe remotus, ignotus.*

örtösö *oldalt eső, oldali|a latere situs.*

örtöštö *(loc.) a latere;* *ördeštä C.

örtöžeš, örtöškö *(lat.) oldalra, félre|ad latus (abire);* *ördeškä C.

örtöžgeč *(abl.) oldalról|a latere;* *ördešgic C.

*ördïžlanem *félremaradni, idegenkedni | secedere, animo averso esse.*

örtṅel, örtṅer *nyereg | ephippium* C.

örza *hársból font nagy lisztkosár corbis farinaria e libro confecta.*

örza, erza *kék|caeruleus.*

örzangam *kékülni | caeruleus fieri,* -ngedem *(fr.)*

örzangdem *kékítni|caeruleus facere,* -ngdedem *(fr.)*

ua *fűz|salix arenaria;* *C.

jokšar ua *kecskefűz|salix caprae.*

uala *füzes|salicetum.*

*uanem *(c. dat.) benne bízni, reményleni|confidere, speran* B. K.

uo *új|novus, recens;* *û C., u B.

*úgïc *ujból, ujra|denuo* B. K.

uemam *megujúlni | novari,* renovari, uemedem *(fr.)*

uemdem *megujítani* | *renovare*, uemdelam *(fr.)*.

úke *nincsen; nem* (= *Germ. nein* NyK. IV, 100) | *non est, deest; non*; * úke, úka B.

uke-gen *különben* | *sin minus, sin aliter*.

* úka: úkaža-gïcen *abból a mije nincs* | *ex eo quod non habet* Bk. II. 8, 12.

ukán: u. edem *kinek nincs semmije* | *qui nihil habet* Bk. II. 8, 15.

ıkš *ág* [*ramus* R., ukïš L.; * ukš C., ukša B.

ıkšinžam *okádni* | *vomere*; -nžedem *(fr.)*; * úkšecma *okádás* | *vomitus* B.

ıguršo (mükš) *fiatal, egyéves (méhek)* | *novellus, unius anni (apes)*.

ngor pü *zápfog* | *dens molaris*.

š *ész, emlékezet* | *mens, memoria*; * oš C., uš B. (aš Bap. 10, 4)

ušešem vozo *eszembe (esett) jutott* | *mihi in mentem venit, incidit*.

ušán *eszes, okos, bölcs* | *prudens, sapiens*.

uštumo *esztelen* | *demens*; *uštema B.

*ušluk *bölcseség, okosság* | *sapientia, prudentia*.

ušeštarem *oktatni* | *docere, instituere* P.

·m (*σz*) *egyesítni* | *conjungere*: voľukem ikverež u. *a marhát összehajtani* | *pecus in unum compellere*.

ušnem *egyesülni* | *se conjungere*.

ušnomaš *egyesülés* | *conjunctio*.

* uštarem *egyesíteni, hozzácsatolni* | *conjungere, addere* B.

* ušlanem *egyesülni, hozzácsatlakozni* | *se con- v. adjungere* Bap.

* ušlandarem *egyesíteni, hozzácsatolni* | *con-, adjungere*.

uškál, škal *tehén* | *vacca*; *škal C. K.

uštam *ásítni* | *oscitare*, -tedem *(fr.)*

úštoš *verszt* (верста) | *stadium Russicum*; * úštaš, úštïš.

ušmá *száj* | *os (oris)*; *šma *v.* šmaraž *(szájlyuk)* C. B.

ušmén (*σz*) *retek* | *raphanus*.

jokšar u. *vörös répa* | *beta nigra*.

užam *látni* | *videre*; užedem *(fr.)*; * užam.

užon ogket *(nem láthat) irigyel* | *invidet*; * užen ak kert B.

užon kettemaš *irigység* | *invidia*.

* užaktem *láttatni* | *videndum dare*.

užárge *zöld* | *viridis*; * žarga C.

užargem, užargeman *zöldülni* | *virescere*.

užartem, užargemdem *zöldíteni* | *viridem facere*.

(užá *ár* | *pretium*), ža F.

užalem *eladni* | *vendere*; * vušalem C., vužalem B.

žalkalem, žaledem *(fr.)*

užalšašluk *eladni való, eladó* | *venalis*.

užgá *bunda* | *pallium pelliceum*; *žga C.

uťa *ajtó* | *janua* L.

utarem (*στ*) *megszabadítni, megmenteni* | *liberare, servare*; *K., atarem B.

úto (*στ*) *fölös* | *abundans, superfluus*; *úta C., *egyebeknél több*; *kamat* | *plus*; *fenus, usura* B.

utem *fölös lenni* | *abundare, superesse* R. P.: utemeške *mértéken túl* | *supra modum* P.

*uteštam *megnövekedni* | *increscere* Bz.

*utemdem *növeszteni* | *augere* Bk. II.

utlá *több, többet*; *sokkal* | *plus*; *multo (c. comp.)*; utlarák *több, többet, többnyire* | *plus, plerumque*; *.

utlem *megmenekedni, szabadulni* | *salvum, liberum evadere*; -ledem *(fr.)*; *utlem, atlem Bl.

udur *földvakaró* | *rastrum*.

uduralam *vakarni (körömmel)* | *scabere, scalpere*, -rkalem *(fr.)*, -raldam *vakaródzni* | *se perfricare*, *cf.* odorem; *udurkalem *aggódni* | *sollicitum esse (cf. fülét vakarni)* K.

*udralmaš *vonás* | *linea* B.

*udralam *jelt adni, inteni* | *signum dare, nutu significare* Bl. A. 7. K.

uzaktarem (*στ*) *elkísérni* | *comitari, deducere*.

úzo *hím* | *mas, masculus*; *óza Bl.

uná (*στ*) *vendég* | *hospes, convivа*; *χana, χna C., χuná B.

unálok *vendégség* | *hospitium*: unalokeš kajaš *v.-be menni* | *hospitium, convivium inire*.

*χunalem *vendégeskedni* | *convivio interesse*.

unalïktem *megvendégelni* | *hospitio, convivio excipere* P.

úndur (*στ*) *hód* | *castor*.

úndula *poloska* | *cimex*.

úver (*α*) *hír, tudósítás* | *nunciu (Nachricht)*; *ubér B.

*uberlem, uberlandarem *hírdetni* | *nnnciare* B.

umur, umor (*στ*) *csendes (idő, víz* *tranquillus, placidus*.

umurlanem *megcsendesedni (a szél)* | *consedari*.

umula (*στ*) *komló* | *humulus lupulus*; *omala, omla, umla C.

úmdo *nyárs* | *veru*.

umbál *túlvaló, túlsó rész* | *ulterior ulterior pars*; * B.

*u. sirä *túlsó part* | *ripa ulterior* B.

umbálne *(loc.) túl*; *n-túl* | *ultra trans*; *umbálna B.

umbáke, umbák *(lat.) túl, tú-ra* | *in partem ulteriorem*; *umbáka B.

*umbécen *túlnan, -n túlról* | *parte ulteriore* B. K.

ur *evet, kopéka* | *sciurus*; *kopeika*

lur, luraš (lu-ur, lu-uraš) *kopékás* | *numus denarius kop.)*; *luráš Bl.

ig-ur, kog-ur *egy, két kópéka;* *kók-ur Bl.

* vislur *fél rúbel | dimidius rublus (50 kop.)* K.

šüdör (šüdö-ur) *rúbel,* рубль *(100 kop.)*

r- *elszakitódni, elsodortatni (föld a víztől) | avelli, abrumpi (ex. terra impetu fluminis).*

uruktarem *elszakítni, elsodorni (földet a víz) | avellere, abrumpere.*

urdem *eltartani, megóvni | sustentare, conservare* B.; *tartóztatni | retinere* Bl.

rs (στ) *aczél | chalybs;* * urus, urs C.

urbal- *keverni, elegyíteni | miscere* B.; *cf.* varem.

man *gyarapodás | incrementum.*

mužam *vonyítani (kutya) | ululare,* -žedem *(fr.),* -žaldem *(mt., dim.);* * urmožam C.

luk (στ) *mag, vetőmag; nemzedék | semen; progemies, stirps.*

a *előfogat, fris ló | equi curru juncti, equi mutati.*

ik (στ) *magában való, magányos; csendes, rejtett hely | solus; locus ab arbitris remotus (ex. g.* ulakeš kaena); * olák vär B.

m *vagyok | sum;* * ulam, ïlam B., olam C.

raet. eľem *valék | eram,* eľe *vala | erat* R., iľe P.; * iľe B., oľe C.

úla: úlaža-gïcen *abból a mije van | ex eo quod habet* Bk. II. 8, 11.

ulán: piš u. liaš *bővölködni | abundare* Br. II. 9, 8.

* ult-: odolen ultenet *imádkozásban voltak | in precatione occupati erant* Bap. 1, 14. *cf.* jumuldem.

ultemáš *imádság | precatio, preces* Bapc. 5,8.

ulmu (στ) *férj, ur[-am] | maritus, dominus* L. S.

ü *vaj, olaj | butyrum, oleum;* *û C., ü B.

škal-ü *tehénvaj | butyrum,* pu-ü *faolaj | olivum.*

üngö *bagoly | bubo;* * üngä C.

üngürčük *lassu, buta | tardus, stupidus.*

üngürčükemam *megbutúlni | stupidum fieri.*

üngše *csendes, békés | placidus, mitis* R., ünšö P.

üngšemdem *kibékíteni | placare.*

üčažem *veszekedni | contendere, altercari;* * vicašem B.

* üš *kalapács | malleus* C.

üšandarem *nyugtalanítni, háborgatni | inquietare, turbare.*

* üškurem *fölindítani, fölingerelni | irritare, lacessere* Bap.

üšküž *bika | taurus;* * üšküš C., üšküž *tulok | juvencus* B.

vusko ü. *ökör | bos.*

üštam *törülñi, seperñi | abstergere, scopis verrere,* -tedem *(fr.);* *ištäläm C., ištïlam *megtörülñi | extergere* B.

šürg' ü. *arczát megtörülni*, pört ü. *szobát seperni.*

üštö *öv* | *cingulum, zoña* R., uštï L.; * ište, ešte C., i'šta B.

* štövär *derék (öv-hely)* | *lumbus* C.

* ištal- *övezni* | *cingere*: ištam istalaš *az övet fölkötni* | *succingi* Bl. (štïm štal- Bapc. 1, 13.)

üžam *hívni* | *vocare, advocare;* * üzäm C., üžam B.

üžüktem *meghivatni* | *invitare* P.

üžalanem *megvedleni* | *plumas mutare.*

üdem *vetni* | *serere*, üdedem *(fr.)* R., vüdem L.; * üdem.

üdür *leány* | *filia, puella* R., vüdür L.; * eder, idir C., idïr B.

üdüramaš *asszony* | *mulier;* * ederämäš C., idrämäš, idïremäš B.

üdür-vél *mostoha leány* | *privigna.*

üzgár, üžgar *szerszám, eszközök, holmi* | *instrumenta, utensilia, vasa;* * žgar *holmik* Bap.

ömńe ü. *lószerszám* | *helcium;* vočko ü. *konyhaszerek* | *vasa coquinaria.*

ünžülük *fejjel lefelé* | *capite deorsum verso* (šolgaš *állni*, sakaš *akasztani*).

üp *haj* | *crinis;* * ûp C., üp *haj, hajszál* | *capillus, pilus* B.

üpońem porkó *hajfoňadék* | *crinis plexus (Zopf)*, *cf.* punem.

üpš *szag* | *odor* R., upïš L.; * üpš.

üpšán *szagos* | *olens.*

üpšem *szaglani (szaglik)* | *olere*, -šedem *(fr.)*; -šaldam *mindenütt szaglani* | *ubique olere;* * üpšem B.

üpšinžam *szagolni vmit* | *olfacere*, -žedem *(fr.)* R., üpšinzam S.

üvürä *szúnyog* | *culex.*

ümä': ümä'šte *taval* | *anno superiore; a minap* | *nuper* Rcsm. 702.

ümäsen, ümäštegeč *taval óta* | *inde ab anno superiore.*

ümäse *tavali* | *anni superioris.*

ümür (*α*) *élet, élet ideje* | *aetas.*

ümürdömö *örökkévaló* | *aeternus.*

ümülükš *v.* ümülkä, ümül *árnyék* | *umbra;* * emelkä C., i'mil *árnyék*, imi'lka *árnykép, kísértet* | *simulacrum vanum, species* B.

ümülükšte šinžaš *az árnyékban ülni* | *in umbra sedere.*

ümülükšän *árnyékos* | *umbrosus.*

ümbäl *fölszíne vminek* | *superficies.*

ümbälne *(loc.) fölszínen* | *in superficie* R., umbálne P.

ümbälan, ümbäk *fölszínre* | *in superficiem* R., umbalan P.

ümbäč *fölszínről* | *e superficie.*

ül *vminek alja* | *pars inferior.*

ülöl *alulvaló* (ü. vuj *alsó vég)* | *inferior.*

ülnö *(loc.) alul, lent* | *subter, infra;* * ülnä C.

ülnösö *alsó, alulsó* | *inferior, imus;* * ülnša B.

ülä'n *(lat.) alá, le | deorsum.*
ülük, ülükö *le, lefelé | deorsum;* * ülka B., ülkä C.; ülkók *aljáig | ad imum* B., ülkilärák *lejebb | inferius* Bl.
ülüč *alulról | ab inferiore parte, ab imo;* *ülec C., üľec, -cen K.
kaek, kaik (στ) *madár; vad | avis; fera;* * kek.
čodera kaek *vad, erdei vad | fera silvestris.*
kauńo *szövetséges, társ, barát; barátság | socius, amicus; amicitia, foedus* R., kauńe S.
meńen kauńem *szövetségesem | mihi foedere junctus.*
kauńo liaš *szövetkezni | foedus facere,* kauńom eštaš *barátságot kötni | amicitiam inire.*
kakľaká *görbe, ravasz | curvus, callidus, versutus:* k. šamak *ravaszság | callide dictum, dolus* B., k. korna *görbe út | via curva* Bl.
kagak *horog | hamus, uncus* C.
ágaz (α) *papiros | charta, ch. lintea.*
ágar, káger (στ) *görbe | curvus.*
kagergem *görbedni, görbűlni | incurvari;* -rgedem, -rgelam *(fr.).*
'kagertem *görbíteni | incurvare;* -tedem *(fr.)*
jem *menni, elmenni | ire, abire; (praemisso gerundio = el Hungaricum, verbis appositum, cf.* NyK. IV, 88.); kajedem *(fr.);* *kejem.
* marlan keaš *férjhez menni | nubere cui* B.
kaektem *menetni vkit | abire facere, abigere.*
* kajic (στ) *olló | forfex* C.
kanga *sovány (állat) | macer (pecus)* F.
kače (στ) *vőlegény | sponsus.*
kackižam: *viszketést érezni | sentire pruritum* K.
kaška (στ) *tönk (eldőlt fa az erdőben, a víztől vitt fa) | arbor subversa, v. torrente abrepta;* *käškä *karó | palus (-li)* C.
* käškä *epe | fel* C. *(cf.* šekš).
* kaške *savanyú | acidus* C.
* kaškem *savanyodni | acescere* C.
kášta *mestergerenda | trabs perpetua.*
katem *leszakítni, letörni | avellere, defringere (ex.* izišok kindem *egy kis kenyeret);* katkalem *(fr.)*
kátek *töredék, letört vmi | avulsum quid, frustum.*
katlem *szakadni, törődni | praefringi:* telǯe katlá *a hold fogy | luna decrescit.*
kas (στ) *este | vesper* R., kač L.
keče k. lieš *a nap lemenőben van | vesperascit.*
kas-tene *estvel | vesperi.*
kasarem (sulukom) *meggyónni | confiteri (sacerdoti peccata)* P.; * kesärem Bap.
kasaremaš *bűnbánat | poenitentia (peccatorum)* P.

káze (*ст*) *kecskebak, kecske* | *caper, capra*; * kesä C. B.

k. tagá *kecskebak* | *caper.*

kana, kanák (gana) *-szor, -szer, ex.* ikana (*i. e.* ik-kana) *egyszer* | *semel*, ves-kana *másodszor* | *secunda vice*, nil-gana *négyszer* | *quater*, kumuso-g. *harmadszor* | *tertia vice etc.*; * kanák B., kana, gana (känä, gänä), känäk *etc.* C.

ikanašte *egyszerre* | *subito.*

kanem (*ст*) *pihenni, megpihenni* | *requiescere*; -nedem *(fr.)*; känem C. B., känaltam Вар.

* känaktem, känektem, kändarem *megnyugtatni* | *tranquillare* B.

* käŋgäš (*ст*) *tanács* | *consilium* C.

* käŋgäšem *tanácsolni* | *consilium dare* C., *tanakodni, megitélni* | *consiliari, deliberare, judicare* B.

kandakše, kandakš *nyolcz* | *octo*; * kändäχše C., kandakš B.

kandakš-lu *nyolczvan* | *octaginta.*

kandakšemese -kšese *nyolczadik* | *octavus*; * kandakša B. (kandakšänïša Вр. II, 2, 5.) kändäχšeže C.

kándo vuj *kék virág a gabonában* | *flos caeruleus in frugibus (cyanus).*

kandrá (*ст*) *kötél* | *restis, funiculus.*

kap *test, termet* | *corpus, statura*; * käp B.

kugo kapán (ömńe) *nagy, magas (ló)* | *magnae staturae.*

küžgö kapan *nagytestü, vast... corpulentus.*

kapká (*ст*) *kapu* | *porta*; * kap... B., kapka C.

kapčák *négyszögü függögallér nők* mežer-*jén)* | *galerus q... dratus dependens.*

* käpšiltem *lánczolni, lánczra ... ni* | *catenis vincire.*

kapla, kaplák *mindenütt* | *ubiq...*

pasu kapla kaešna *minden... mentünk az egész mezőn ... ző szerte)* | *totum agrum p... meavimus.*

kava *gyomor* | *stomachus.*

kávan (*ст*) *asztag* | *acervus (foen...*

* kävän C.

šurno kavan *gabna asztag* | *ac... vus frumenti.*

* kaval, jal-gaval *sark, lábsarok* | *calx pedis* C., kavál B.

* kar- *enni* | *edere, comedere* B.

* karte iľaš *böjtölni* | *jejunare*

karm šon *megéhezett* | *esur...*

kárma *evés, étel* | *esus, cibus.*

cicam karša *csecsszopó* | *lacte...*

kara: k. vondo *keresztpálcza*

kogo vuj vondo-*n*, *melyik ezt fölcsavarják* | *baculus transversus, quo* k. v. *vo... torquetur (cf.* vondo).

karatan (*ст*) *barát*, *szerzetes monachus.*

karas (*ст*) *méz-lép* | *favus*; * kär... (mükš k.) Вл.

* kä'rïš, kärš *(instrumentum ... sicum) hegedül* | *violina* Вл. ... гусли Вк. I. 14, 7. Варс.

* kargaš *héj, kéreg* | *cortex* C.
kárše *haris* | *rallus crex.*
karneštam (*στ*) *nyujtózni* | *pandiculari*; -štedem *(fr.)*
kalasem (*στ*) *mondani* | *dicere*, -skalem *(fr.)*; * kelesem C. B., keleskalem *(fr.)* Bl.
kálok, kálak, kálek (*α*) *nép* | *populus*; * χálak B.
kalda *kis négyszögű bőrzacskó, melyet az öven hordanak (tűzszerszám, pipa, pénzstb. számára)* | *sacellus coriaceus, in cingulo gestatus.*
kalpák (*στ*) *sisak* | *galea* Bep. 6, 17. kirtni-kolpák *(vas-kalap)* Bthkss. 1. 5, 8.
ke, -ge -*ostúl*, -*estúl* | *una cum*; *-ge.
ekerek *taréj (kakasé)* | *crista (galli).*
ečalam, kačalam *keresni* | *quaerere, inquirere*; -ledem, -ldolam *(fr.)* R., kičalam P.; *kičäläm C. K., kičälam B.
če *nap* | *sol, dies*; *keča B., keže C.
k. volgodo *napvilág* | *lux solis.*
k. lekmaš *napkelet* | *oriens*; *k. ültma mongïr B.
k. šečmaš *napnyugat* | *occidens*
k. val (keč val) *dél* | *meridies*, k.-valom *nappal* | *luce, interdiu*; *keče-vä'l *dél, nappal* | *meridies, lux* B.
kečen, keceńok *mindennap* | *quotidie.*
kečán *verőfényes* | *apricus*; kečán ogol *borús* | *nubilus.*
kečaš: kum. k. (parem) *három napos (ünnep)* | *trium dierum (festum).*
kečem *függni, lógni* | *pendēre*; *.
kečaldam *odaakasztódni* | *suspendi*; * kečaltam (kečalten tïdan šüješ *nyakába borult* | *in cervicem ejus invasit* Bl. 15, 20.) *függődni, odaragadni* | *pendēre, inhaerescere.*
kečektem *függeszteni, fölakasztani* | *suspendere* C.
kečemäš *függöny* | *velum, aulaeum* B.
kečkem *befogni (lovat)* | *curru jungere (equum)*; kečkedem *(fr.)*
* kickiktem *igába fogni* | *in jugum adigere* Bk. 11.
kečkerem (*στ*) *kiáltani, kiabálni hívni* | *clamare, vocare*; -ralam *(mt.)*; -rkalem *(fr.)* R.; kickirem P.
sisna kečkera *disznó röfög* | *sus grunnit*; ludo, kombo k. *récze, lúd gágog* | *anas, anser strepit.*
kečkermaš *kiabálás* | *clamor.*
kešá (kašá) *nyom* | *vestigium* R., kišá P., *cf.* jišá, jišán.
kéšer (*π*) *répa* | *rapum.*
keškár *hengernek neme, melyre a fonal föltekerődik* | *cylindrus, cui fila texenda involvunt.*
keškem (kiškem) *dobni* | *jacére, abjicere*; keškalam *el-, kiönteni* | *effundere*; -kaldam, -ka-

ledem *(fr.)*; * kiškem, kiškäläm C., kiškal-, kiškalt- B.

kiškal-goltaš *elontani (vért)* | *effundere (sanguinem).*

tereš kiškaš *ganejozni (földet)* | *stercorare.* [ki'ška B.

kešké *kigyó* | *anguis*; * keške C.,

kešték *(σr)* *eresztéh, pálha* | *assumentum angulare (indusii).*

ket *kéz* | *manus* R., kät L.; * kit C., kid B.

ket-šól *karperecz* | *armilla.*

ketam *-hatni, -hetni* | *posse* (NyK. IV, 87.) R., kertam, kerdam P.; * kerdäm, kirdäm C., kerdam B.

ketteme *tehetetlen, ügyetlen* | *impotens, inhabilis*; * kértema *gyenge, beteg* | *imbecillus, infirmus.*

ulo ketmen *lehetőleg* | *quoad fieri potest*; * nakértman B.

kedal *derék* | *regio sacra corporis humani*; * kedäl C., kidál B.

kede: kú-kede *vadgalamb* | *palumbus*, tur-gede *gerlicze* | *turtur*; * kädä C., käda *galamb* | *columba* B.

kedetlem *kotlani* | *glocire.*

keńé *kender* | *cannabis*; * kińe C.

keńér *sing (könyöktől ujjhegyig)* | *ulna*; * kińer B.

k. vuj *könyök* | *cubitus* R., käńär-vuf L.

kengež *nyár* | *aestas* R., känäš L.; * kängež C., kä'ngïž B. K.

kengežem *nyáron* | *aestate*; * kä'ngïžam K.

kengežese *nyári* | *aestivus.*

kem *csizma* | *calceus turcicus*; *

keram *betenni, beledugni* | *infigere, inserere*; -redem *(fr* * kerl- *rádugni* Bmk. 15, 28.

kéraser *(σr?)* *gonosz, hara* *fene (állat)* | *saevus, feru* * kirásir B. K.

kerä'l *(σr)* *kellő, szükséges* | *necessarius* B.

kere *(σr)* *igaz, igazság* | *verus, ritas* R., kerže P.; *kirók C. kir Bap., kirža *veritas* W.

keren *v.* kereńók, **kerńok** *bizonyosan, valóban* | *certo, revera*; *.

kerék *(σr)* = *akár-* | *-libet*, -t *(pronominibus interrogati praefixum, cf.* NyK. III 441), *ex.* kerek-kö *akárk quilibet, quivis etc.*; * B.

kéreš *sérincz* | *perca cernua*; * k reš, kereš C.

* **kerém** *kötél* | *restis* C. B.

k. ónga *tőr, laqueus* Bk. 1.

kerem *verni, ütni* | *percutere, pulsare*; -rkalem *(fr.)*; keralda *(pass.)*; kerektem *(eff.)*; * rem Bap., kereltam *(pass.)* B

keremét *(α)* *rossz szellem, ellen ges istenség; hely, melyet lakásának tartanak, s holn áldoznak* | *numen hominib infestum; locus, ubi hu modi numen habitare c dunt, eique sacrificant* P.; * keremét *bálvány* | *lum* Bk., 1. 10, 19.

keremétašta coklaša (*a keremet-ben áldozó*) *bálványimádó* | *idolatra* Bk. 1.

kergaldem *föltürni (ruhaujjat)* | *replicare (manicam).*

kérge *fekete harkály* | *picus martius.*

kel (*στ*) *húr* | *chorda*; *C., kil K.

kisla kel *guszli-húr*, jongež k. *ívhúr*, *ívideg* | *nervus (in arcu)*; res k. *a mellen hordott kereszt v. gyöngyfüzér* | *crux v. linea margaritarum, quam ante pectus gestant.*

kelemde *köldök* | *umbilicus.*

kelge *mély* | *profundus*; * kelgä C., kélga B.

kelgemam *mélyedni* | *profundum fieri.*

kelgemdem *mélyebbíteni* | *profundum facere.*

* kelgeža *mélység* | *profunditas* C.

keltal- *ölelni* | *amplecti* P.; *cf.* eltalam B.

* keltemäš *ördög* | *diabolus* B. (*cf.* küldömaš).

keldé *háló, gyalom* | *rete* B. K.

keldem *kötözni* | *colligare*; -dedem *(fr.)*

keldá *kéve* | *manipulus, merges*; * kiltá B.

keldeš *kötés, csomó* | *nodus.*

ki'ak *sárga sás* | *carex flava.*

ki'ar (*α*) *ugorka* | *cucumis.*

kiem (*α*) *feküdni, betegen feküdni* | *jacere, lecto teneri*; kildam *(fr.)*; *.

kiše jing *fekvő beteg* | *lecto affixus, aegrotus.*

kild-koštaš *kóborolni, bujdosni* | *vagari*; kild- *v.* kilt-koštošo *kóborló* | *homo vagus.*

* kidešt-: kideštema vär *(fekvőhely | cubiculum?) sátorosztály | pars tentorii* Bhéb. 9, 2.

* kičaká *kemény, szigoru* | *durus, severus*; k. jängán *keményszivü* | *animi duri* B.

kiš *szurok* | *pix*; * C.

k. pot *(szurokkatlan) pokol* | *gehenna*; * kiš-pad B.

* kižem *fázni* | *frigere, algere* C.

*kičiktem *megfagyasztani* | *congelare* K.

kisá *erdei pinty* | *fringilla caelebs.*

kizet *most* | *nunc*; * ki'zit.

kizetse *mostani* | *qui nunc est*; * ki'zitša B.

kińilam *fölkelni* | *surgere*, -ledem *(fr.)*; * kińeläm C., kińilam B.

kińildem *fölkelteni* | *suscitare, excitare*, -ldalam *(fr.)*; * kińeltem C., kińiltem B. (*yuda-doko* k. *rosszra indítani).*

ki'nde *kenyér* | *panis*; * kindä C., ki'nda *kenyér, gabona* | *panis, fruges* B.

k. kom *kenyérhéj* | *crusta panis*; k. körgö *kenyérbél* | *mollia panis.*

* kïrïng- *fölkurjantani (örömtöl)* | *clamorem laetum edere* Bg. 4, 27.

*kirtlem: ñamasïrlanen k. *bujálkodni | lascivire* Be. 5, 19.

*ko *hab, hullám | unda, fluctus* C. B.

*koán *habos, hullámos | fluctuosus* B.

kok *két | duo*; *.

kóktot *kettő | duo*; *koktot, koktït, kokta.

kogeńek *mind a kettő | ambo*; *kogońek, kokońék B.

kolo *húsz | viginti*; *kokla C., koklu B.

*kok väré, kok pékaľa *kétfelé, ketté | in duas partes.*

koktoso *második | secundus*; *koktïmša B., koktéša *másodszor, azután | secundo* Bk. 1. 12, 28.

kokerem *köhögni | tussire*; kokoredem *(fr.)*, kokeraldem *(mt.)*; *kaχrem C.

kókurtuš *köhögés | tussis*; *kahretaš C.

kókša *rühes sebek a fejen | porrigo.*

k. vujan *rühes fejül | porriginosus.*

kókla *köz | intervallum* (enger k. *folyóköz).*

kokla-koštšo *közbenjáró | intercessor* P. (*lo-kaša B.)

kóklase *közbenső | intermedius.*

koklašte *(loc.) között | inter.*

koklaške, koklaš *(lat.) közé | in medium.*

koklageč *(abl.) közől | e medio.*

koklaga *kemény | durus.*

koklagangam *keményülni | durum fieri.*

koklagangdem *keményíteni | indurare.*

kogárše *moly | tinea*; *kogérša B

koguľo *(σr) lepény | placenta*; *kagel C.

koja *(σr) kövér | pinguis; kövérség, zsír | pinguitudo, pingue.*

kojangam *kövéredni | pinguescere.*

kojam *mutatkozni, meglátszani, megjelenni | apparere, conspicuum esse;* kojedem *(fr.)*; *kajam C. B., kajaltam Bapc.

končem *jelenni | apparere* R, kojzem P.; kojzoktem *(eff.)* P.; *kajzektem *(eff.)* Bap.

*kaješlanem (kaješ liam) *mutatkozni, elétülnni, támadni apparere, cerni, emergere* B.

kojdarem *tréfálni | jocari.*

kojdarček *tréfa | jocus.*

koč, koť *-on át; alatt (idő a.) per (locum, tempus)*; *kač-leč koč *-on túl, -nál többet ultra, plus quam*; *-gïc kač B.

*kačliaš *fölülmúlni, elsö lenni superare, praecedere* B.

kočo *keserű | amarus*; *káča.

kočemam *megkeseredni | amarescere.*

kočemdem *keseríteni | amarum facere*; -mdedem *(fr.)*

kočkam *enni | edere, comedere*; -čkedem *(fr.)*; *kačkam (C

conjunctivum verbi kačkam *dicit* kartnem *esse, cf.* kar.)

kóčoš *étel, étek* | *cibus*; *káčkïš B.

kočkoktem *etetni* | *cibare.*

oškem *száradni, meg-, kiszáradni* | *siccari, consiccari*; -kedem *(fr.)*, koškaldam *száradni* | *siccum fieri*; *koškem C. B.; *cf.* kukšo *száraz* | *siccus.*

koštem *szárítani* | *siccare* C.

ošlam *járni*, -tedem *(fr.)* | *ambulare, meare, proficisci*; *kaštam B. C., kaštalam *(dim.)* C.; kaštïkalem *(fr.)* B., kaštakalem C.

oštem *fájni* | *dolere*; *karštem *beteg lenni, fájni* | *aegrotare, dolere.*

vujem košta *fejem fáj* | *caput mihi dolet.*

koštošo *fájás, baj, betegség* | *dolor, morbus*; *karštïš B., karštïša *beteg* | *aeger* B.

*karštïktem *beteggé tenni* | *aegrum facere* Bl.

štalam *meríteni* | *haurire*; -ledem, -leštam *(fr.)*; -laldam *merítődni* | *hauriri*; *kaˇtal- B.

ž *jegenyefenyű* | *pinus abies.*

kožlá *fenyves (erdő)* | *pinetum.*

žárge *hegyes* | *cuspidatus*; kašár Bl., kašárga *hegyes ösztön* | *stimulus* Bk. II.

*kašar mučaš *(hegyes vég)* *csúcs* | *cacumen.*

kožárge *v.* kožar toja *hegyes bot* | *baculus cuspidatus*, kožar parńa *mutató ujj* | *digitus index.*

kožartem *hegyezni* | *acuere, cuspidare*; *befejezni, bevégezni* | *finire, conficere*; -tedem *(fr.)*; *kašartem *hegyezni* | *acuere* Bar., *befejezni* | *finire* Bc.

kot, kod *kor, idő* | *tempus*; *god B.

šudo kot *szénakor (kaszálás ideje)* | *tempus foeni secandi*, türetme k. *aratás ideje* | *t. metendi*, üdömö k. *vetés ideje* | *t. serendi.*

kodom *kor, idejében* | *tempore*; *godam B.

kodsen, kodsek *óta* | *ex tempore, inde a*; *godšen, godgïc B.

kotán (*στ*) *segg* | *podex*; *kután B.

jol k. *lábsark* | *calx pedis.*

*koti *macska* | *felis* C.

kodam *maradni* | *manere, remanere*; *.

kotšo *maradék*; *múlt (nap, hét, év)* | *reliquiae; praeteritus (dies, annus).*

kodem *hagyni, hátra hagyni, elhagyni* | *relinquere*; kodedem *(fr.)*; *kodem C. B.

*kodektem *elhagyatni (vkivel vmit)* | *relinqui jubere* C.

kodaldem (kudaldem) *megbocsátani*; *abbahagyni, megszűlnni* | *remittere, condonare; desistere a re* R., kudaltem P.; *suluk kodšašluk *bűnbocsánat* | *remissio peccatorum* B.

*kodalam *kísérni* | *comitari, prosequi*; -lkalem *(fr.)* C. K., kodolam *kísérni*, -loktem *elbocsátani*, *elkísérni* | *dimittere, prosequi* Bap.

kosa-táľe *fű a gabonában (fehér virágú, szúrós)* R.; *kusa-táľa *bogácskóró* | *carduus* Bhéb. 6, 8.

*kosï'r *büszke* | *superbus* Btim. II. 3, 2.

*kostan *bátor* | *audax* C.

kon *szapu* | *lix, lixivium.*

kongla: k. lüväl *hónalj* | *ala (vallis axillaris)*; *konglá Bapc. 1, 13.

kondem *hozni* | *afferre, adducere*, -dedem *(fr.)* R.; kondïštam *hordozni* | *portare, apportare* L.; *kandem C. B., kandïštam Bl.

koptak: ket k. *kézfej* | *metacarpus*, jol k. *lábfej* | *metatarsus.*

kopšánge *féreg* | *vermis*; kapšánga *bogár* | *scarabaeus* C. *(sáska* | *locusta* Bm. 3, 4., kogo šuldurán k. Bapc. 9, 3)

kovášte *bőr* | *cutis, pellis* R., kobaštï L.; *kavašta C., kabášta B.

kovorá (στ) *stuczer, csinosan öltözött* | *homo elegans, nitidus* R., kovrá *kevély* | *superbus* P.; *kábïr *kevély* B.

kovortatem *stuczereskedni, csinosan járni* | *eleganti cultu incedere*; *kabïrtaltem *kevélykedni* | *superbire* B.

kom *héj* | *cortex, crusta*, kinde k *kenyérhéj* | *crusta panis*; c kumuž.

*piž-gom *keztyű* | *manica, dig tabulum* C. *(cf.* pež).

kómdoš *fedél* | *operculum.*

šinža k. *szemhéj* | *palpebra.*

komdeštem *befedni* | *operir* *komdïštem *bezárni, becs ni (könyvet)* | *claudere* Bl.

kómduk *hanyatt (feküdni)* | *pine.*

kómbo *lúd* | *anser*; *komba (

kaik k. *vad lúd* | *anser silvestr* ašneme k. *házi lúd* | *anser mesticus.*

kórak (στ) *varjú* | *cornix*; *kar C., korák Bl.

*koraska *vő* | *gener* C.

korangam *félre térni, kitérni* | *cedere (de via)*; -ngešta ngelam *(fr.)*; *karangam

korem *rajzolni* | *delineare.*

korém *völgy, mélyút, szoros* | *lis, via cava, angustiae rum*; *karém *völgy* | *va* C.; *verem, barlang* | *for caverna.*

šoja-gorem *nyakszirt* | *occip* *šaja-garem C. (šaja = me

koreman *völgyes (csak eg -mal)* | *vallem habens.*

koremlan ver *hegyes, völg mélyedéses hely* | *locus quus, cavernosus.*

korká (στ) *meritőkanál* | *cochl majus*; *karká *kupa* | B.

orčák (*ст*): k. vate *báb* | *pupa*; * **korčák** *fazék* | *olla* B. (**koršók** Br.) [žanga B.

or˘ange (*ст*) *lapu* | *lappa*; *karorno *út*, *csík* | *via*, *linea*, *stria*; * **kórna** C. B.

jol k. *ösvény* | *semita*.

kornán *csíkos* | *striatus*, *lineatus*.

ormuž *marék* | *vola*.

kormuštalam *megmarkolni* | *manu prehendere*.

kormuštulam *markolgatni* | *(fr.)*

ol (kål) *hal* | *piscis*; * kol.

ola *egér* | *mus*; * kaľa C.

ku-koľa *(nagy e.) patkány* | *mus rattus*; * kogo-kaľa C.

ľanem (*ст*) *szomorkodni* | *moerere*; -nedem *(fr.)*

koľanaldam *elszomorodni* | *contristari*.

koľandarem *megszomorítani* | *contristare*.

lam *hallani* | *audire* R., kulam L., koledem *(fr.)*; * kolam.

kološtam *ráhallgatni, szót fogadni* | *auscultare, obedire*; -štedem *(fr.)*; * kolaštam C., **kolïštam**, kolštam *elhallgatni*; *szót fogadni* | *conticescere*; *obedire* B.

* **kolštektem** *uralkodni vkin* | *in officio continere quem* B.

coldomo *süket (nem halló)* | *surdus*.

em *halni*, *meghalni* | *mori*; *.

cološo *halott* | *mortuus* R., **kólokšo** P.; * kolša, kólakša, **kolášа** B.

kolmáš *halál* | *mors*.

* kolšalandarem *halálra vinni* | *supplicium capitis sumere* Br.

koldem *küldeni, ereszteni* | *mittere, dimittere*; *(c. gerundiis verborum, cf.* NyK. IV, 88.); -dedem *(fr.)*; * koltem B. C.; koltalt- *megbocsátani* | *remittere, condonare* Bl.

koľmo *lapát* | *pala*; * koľma.

puš k. *evező-lapát* | *remus*.

kö *ki* | *quis*; * kü.

kögörčan (*ст*) *columba* R., *galamb* | kugarčin L.

* kötïrgem : kötïrgmä'š *elvettetés* | *rejectio, repudiatio* Br. 11, 15.

kö'sten (*п*) *furkó, furkós bot* | *clava*; * kestén B.

köveg : saravoč k. *lakat* | *sera*.

körgö *bél, bele v. belseje vminek* | *pars interior*; * körga : tä kö'rgïda *a tí belsőtök* B., pörtkörga *ház belseje* | *domus interior* K.

körgösö *belső* | *interior*.

körgöštö *(loc.) -ben, bent* | *in, intus*; * körgïšta B.

körgeš, körgöškö *(lat.) belé, be* | *in, intro*; * körgïška B.

körgögeč *(abl.) -ből, belől* | *ex*; * körgïžgïcen B.

körgán *üres* | *vacuus*; körgödömö *nem üres* | *non vacuus*.

kölme *fagyott, hideg* | *gelatus, frigidus*.

kölmem *fázni* | *algere*; *fagyni* | *gelari*; -medem *(fr.)*.

kölmöktem *fagyasztani* | *gelare*; -ktedem *(fr.)*

ku *(pronomen interrogat.)*; *B., ko C.

kudo *mily*, *mely* | *qualis*, *qui*; kudožo *melyik* | *qui*; *kúda, kúdaža B., koda, kodaže C.

kuńare, kučolo *mennyi* | *quantum*, *quot.* [ta C.

kušto *hol* | *ubi*; *kúšta B., košku (kuš), kužak, kužagen *hova* | *quo*; *kúška, kušak B., koška C.

kužeč *honnét* | *unde*; *kušec, -cen B., košec C.

kunám *mikor* | *quando*; *B., konam C.

kuškeven, kušken *meddig* | *quousque*; *kuškébek B., koškebek C.

kuze *hogyan, mint* | *quomodo, ut* R., kucé, kucéla P.; *kucé B., koce C.

ku *(vide:* kugo): kuv-aváj *nagyanya* | *avia*; ku-akaj *nagynéne* | *amita, matertera*, kuači *nagyatya* | *avus*; kú-geče *(nagynap) húsvét* | *dies festus paschalis*; *kogéča Bap. K.

kú-kede *vadgalamb* | *palumbes.*

kuakš *sekély* | *vada, brevia.*

kuat (α) *erő* | *vis*, *robur*; *koat, kuat C., kuát *erő, hatalom* | *vis, potestas* B.

kuatán, kuátle *erős* | *validus*; koatán C., kuátla B.

kuatteme *erőtlen, gyenge* | *infirmus.*

kuatlemam *erősödni* | *convalescere.*

kuatlemdem *erősíteni* | *firmare, corroborare.*

kuem *ásni* | *fodere*; kualam *(nat.)*; kuedem *(fr.)*

kuem *szőni* | *texere*; kuedem *(fr.)*

kúe *nyirfa* | *betula*; *kogi C.

kuerla *nyirfaerdő* | *betularum silva.*

kuku *kakkuk* | *cuculus*; *C.

kukšo *száraz* | *siccus*; *kuχše C. kúkša B.

kuχše-geče C., kukš-keča *szerdat* | *dies Saturni* B.

*kuktem *varázsolni*, *jósolni* | *cantare, vaticinari* Bap.

kuktaza *varázsló* | *incantator*

kúgo *nagy* | *magnus* R., kugú P. *kogo C., kogó B.

kugo-zăj, kugo-za *nagybátya* | *patruus*; *öreg bácsi (ismerős öreg ember)* | *quivis cognatus natu major*; *kugu Btim. I.

kugožá (kugo-ža) *király, császár* | *rex, imperator* R., kugiža P. *kugižă, kugižá C. B.

*kugižániš *királyság, birodalom* | *regnum, imperium* B.

*kugižalanem *uralkodni* | *regnare* Br.

kugurák *főnök, vezér* | *dux, princeps*

kugemam *nagyobbodni* | *majorem, ampliorem fieri*; *gojemam B.

kugemdem *nagyobbítani* | *amplificare, augere.*

úgu *nap* | *socrus*; * B.
ujam *baszni* | *coire cum foemina*; -jedem, -jedelam *(fr.)*
kujrt- *a haját fonni* | *plectere crines* B.
ıčem *hágni, fölhágni, fölmenni, fölszállni* | *ascendere*; * kužem C., kuzem B.
ömńe vak k. *lovat meghágni* | *salire (equam)*.
kučuktem *fölszállítani* | *(eff.)*: viden-k. *fölvezetni* | *subducere, sursum ducere*; nomal k. *fölvinni* | *sursum ferre*; * kuzuktem B.
čem *fogni, tartani* | *capere, tenere*, kučedem *(fr.)*; -čaldam *fogódni* | *capi, intercipi*; * kǯem C., kučem B.; kučakalem *(fr.)* Bar.
)uš-poč k. *kormányozni (hajót)* | *gubernare (navem)*.
:učedalam *összekapni, összeveszni* | *manus conserere*; kučedalmaš *verekedés* | *pugna*.
kam *nőni, felnőni* | *crescere, adolescere*; *.
kuštem *fölnevelni* | *educare*.
k-:
ıškedam *szakasztani, szétszaggatni* | *discindere, disrumpere*; * kuškedäm C., kuskedam B.
ıšketlem *szakadni (ruha)* | *disrumpi*.
:uškulaltam *szakadni, elszakítódni (ruha)* | *rumpi, lacerari (vestis)* B.
kuškužam *lábait szétterjesztve leülni*; *lóra ülni* | *distensis cruribus considere*; *equum conscendere*; * koškožam C., kuškužam B.
kuškuš-šinžaš *lovagüléssel ülni* | *distensis cruribus sedere*.
kuškuštem *lóra ültetni* | *equo imponere* B.
kuškúžmo *kedd* | *dies Martis*; * koškožam C.
kuštem *tánczolni* | *saltare*; -taldem *(dim.)*; * kuštem C. B.; kuštaltem C.
kuštomaš *táncz* | *saltatio*.
kušturá *forgács, szemét* | *assula, schidia*; *quisquiliae*.
kuštulgo *könnyü* | *levis*; *facilis*; * kuštalga.
kuštulgemam *megkönnyülni* | *levari*.
kuštulgemdem *megkönnyíteni* | *levare*.
* kuštaltem *megkönnyíteni* | *levare* C.
kuž vüt *húgy* | *urina*.
kužam *hugyozni* | *urinam facere*; -žedem *(fr.)*
kúžo *hosszu* | *longus*; * kúža.
kužemam *hosszabbúlni* | *longiorem fieri*.
kužemdem *hosszabbítni* | *longiorem facere, producere*; * B.
* kužaža *hosszuság* | *longitudo* C.
kut *hat* | *sex*; *.
kudot *hat* | *sex (substant.)*; * kudat C., kudut B.

kut-lo *hatvan* | *sexaginta;* *kútlu.

kudumoso, kudotoso *hatodik* | *sextus;* *kudumše C., kudumša B.

kut *hosszaság, hossza* | *longitudo.*

keńer kut *egy röfnyi h.* | *unius ulnae l.*

kútko (*σr*) *hangya* | *formica;* *kutka.

k. šue *hangyaboly* | *formicetum.*

kútkuž *sas* | *aquila;* *kučkaž C, kúčkuž B.

kuturem *dicsekedni* | *gloriari;* *χuturem: šajam χuturaša *hazug, hiábavalót szóló* | *mendax, vana praedicans* Bar.

kutla *körülvalóság* | *quod circum est.*

kutlašte *(loc.) körül* | *circum;* *gutlašta B.

kutlageč *(abl.) körülbelöl — -töl (időtöl)* | *circiter inde a.*

kudakšam *levetni (ruhát)* | *exuere vestem;* -kšedem *(fr.)* R., kudaš- P.; *kadašam C., kudašam B. *[vestem.*

kudakšaldam *levetkezni* | *ponere*

kudalam *nyargalni, vágtatni* | *equo citato vehi,* -leštam *(fr.);* **rohanni* | *se proripere* B.

kudal-koldaš *elszaladni, elfutni* | *aufugere.*

kúdo *ház* | *domus;* *kúda C. B. (W. kudabiča, *cf.* veče).

kudošto *hon, otthon* | *domi.*

kudoško, kudeš *haza* | *domum;* *kudeške C.

kudogeč *hazól* | *a domo.*

kudoso *házbeli (ruha)* | *domes*

kudór *bodor* | *crispus.* [a.

kusem, kusnem (*σr*) *átköltözn* *transmigrare;* *kusem B.

kusnuktem *áttelepíteni* | *in* *vas sedes traducere;* *k sektem B.

kusarem (*σr*) *átköltöztetni* | *ad* *rationem adigere.*

kúzuk *nászajándék* | *donum* *tiale.*

kup *mocsár* | *palus (-udis);* *C.

kupturgem *ránczosodni (kép)* *szeránczosodni (csizma* *rugare, corrugari;* -geš *(fr.)*

kupturgušo *ráncz, redö (a* *pen)* | *ruga.*

*kupturtem *ránczba szed* *képét)* | *corrugare* B.

kuvulžo *nyirfajd* | *tetrao te*

kum *három* | *tres;* *.

kumut *három* | *tres (substan*

kum-lo *harmincz* | *trigi* *kum-lu.

kumuso *v.* -mušo, -mutoso *madik* | *tertius;* *kúmš kumše C.

kumušto *holnapután* | *pere* *kúmšušta K.

kumaga (*σr*) *kályha* | *fornax minus;* *kamaká.

kumalam *meghajtani magá* *szönteni* | *se inclinare, s* *re;* -ledem *(fr.);* *kum

kumem *behúnyni (szemét)* *operire;* -medem *(fr.)*

dam *(pass.)*; *kumem, -muktem *(eff.)* B., kumaltem *(mt)*: šinzam kumaltma *(egy szembehunyás) pillanat | momentum temporis* Bl.

umól *engedelem, engedély | venia, permissio.*

k. puaš *engedelmet adni | veniam dare.*

*kumulán *kegyesszivü | benignus* Bp. I. Btm. II.

úmuk *fölfordulva, hassal lefelé | pronus, ventre deorsum verso*; *B. (k. širg' vazenet *arczra borultak | in os pronum procubuerunt).*

kumuktem *fölfordítani | evertere*; -ktulám *(fr.)*; *kumuktem B.

kumuktaldam *fölfordulni | everti.*

muž *nyirfahéj | cortex betulae*; *komoš C.; *cf.* kom.

mda *széles | latus (adj.)*; *komda C., kumdá B.

kumdangam *szélesedni | latum fieri.*

kumdangdem *szélesíteni | latum facere.*

-alam *szántani | arare* R. L.; -ledem *(fr.)*; *karalam C.

-úk *hegy | mons*; korok C., kuruk B.

:. mari *csuvas | homo Čuvašicus.*

úkš *tarisznya (vékony hársból fonva) | canistrum (e tenui libro confectum).*

um *életkor | aetas*; *B.

*k. pitemeška *(életfogytáig) örökké | in aeternum.*

kurméš *örökké | in aeternum.*

kúrmo-goč *életen át | per totam aetatem* P.

kurgužam *futni | currere*; *B., korgošam C.

kurgužaldem *(dim.)*, -štalam *(fr.)*; *korgoštalam *(dim.)* C., kurguštalam B.

kurguštem *futtatni, hamar küldeni | decurrere jubere, expedite mittere.*

*kúrša *kosár | corbis* Bar.

kúrnoš *holló | corvus*; *kurtnaž C.

kul (*ст*) *rab, szolga, cseléd | servus, famulus.*

k. majrä *szolgaleány | ancilla.*

kulá *sárgásbarna (lónak színe) | fulvus.*

kü *kö | lapis* R., küä L.; *kû C., kü B.

*tolgû *tüzkö | pyrites* C.

*küjeran vär *köves hely | locus lapidosus* B.

küam *érni, megérni, megfőni, megsülni | maturescere, coqui, assari*; *küäm C., küam B. (kün šoaš *megérni | maturitatem assequi).*

küktem *megéretni, megfőzni | maturare, concoquere*; *Bl.

küeštam *sütni | assare*; -štedem *(fr.)*; *küeštäm C.

kudaldem *(lege*: küdaldem?): kinde k. *kenyeret sütni | panem coquere* Rcsm. 517.

küdömö *éretlen | immaturus.*

kün *érett* | *maturus*; *kün (kűn) C.

kükö *magas* | *altus*; *kükše C., kükša B.

kükšemam, -šangam *magasodni* | *altum fieri.*

kükšemdem, -šangdem *magasítani* | *altum facere.*

küč *körröm (mindenféle állatoké)* | *unguis, ungula*; *kiž C.

küčem (kičem) *kérni* | *rogare*, -čüktem *(eff.)*; *kičem C.

küčedelam (*v.* küčedel-koštam) *koldulni* | *mendicare.*

kü'čüzö *koldus* | *mendicus* P.; *ki'ciza, ki'cïz B.

küčük (*ст*) *rövid* | *brevis* R., kü'tük P.; *kitek, kotok C., kitï'k *(kis termetű* | *brevis staturae)* Bl.

küčükemam *rövidülni* | *brevem fieri.*

küčükemdem *rövidíteni* | *brevem facere*; *kitïkemdem B.

küšöl *fönt való* | *supernus*; *küšil (k. vär) Bar.

küšnö *(loc.) fönt* | *superne, in alto*; *kü'šna.

küšnösö *felső* | *superus, superior.*

küšan, küškö *(lat.) föl* | *sursum*; *kü'ška B., küškilä *feljebb (föl felé)* | *sursum versus* Bl., küškä L.

küšüč *(abl.) fölülről* | *desuper, ex alto*; *kü'šïcen B., kü'šic, -cen K.

küžgö *vastag* | *crassus*; *ki'žge B.

küžgemam *vastagodni* | *crassum fieri.*

küžgemdem *vastagítani* | *crassum facere.*

*kižgežä *vastagság* | *crassitudo* C.

kütem (*ст*) *őrizni (nyájat)* | *pascere (gregem)*, kitedem *(fr.* *kitem C.

kütü (*ст*) *nyáj* | *grex*; kitü

kütüčö (*ст*) *pásztor* | *pastor* *kitö'zä.

küdör *nyirfajd* | *tetrao* *tetrix* *keder C.

uzo k. *hím ny.* | *t. masculus.*

ava k. *nőstény ny.* | *t. femina*

küdürtem: küdürta *mennydörög* *tonat (tonitru)*; -rteleš *(fr.* *kidärteš *mennydörög* | *to* C., kidïrc- (juma kidïr *mennydörgött* | *coelum* *nuit)* B.

küdürtšö *mennydörgés* | *to* *rus*; *kidär, kidäržä, kid ce C., kidi'rtïš B.

küdül:

küdülne *(loc.) mellett* | *juxta*

küdülnösö *melletti* | *juxta* *tus, adjacens.*

küdülan, küdük *(lat.) me* *propter, ad latus.*

küdüč *(abl.) mellől* | *a later*

küsé (*n*) *zseb* | *loculus, fundatis.*

kü'zö, küz (*ст*) *kés* | *culter*; *k C., ki'zä B.

*küsem *kölcsön venni* | *mut* *sumere*, -selem *(fr.)* C.

*küse *kölcsön* | *mutuum, creditum* C., kü'sä B.

küsün (*στ*) nalaš *kölcsön venni* | *mutuo sumere*; *kü'sin.

:ünǯem *vájni, kivájni, vésni* | *excavare, caelare*; -ǯedem *(fr.)* [čik C.

üpčük (*στ*) *párna* | *pulvinar*; *kip-

üvä'r (*στ*) *híd, padlat* | *pons; tabulatum*; *kibér K.

ü'müž *tál* | *lanx.*

ür *vastag háns (melylyel háztetőt is fednek)* | *cortex tiliaceus.*

küräп ter *oldalas szán* | *traha lateribus instructa*; *kirán ter K.

iram *tépni, kitépni* | *vellere, evellere*, -redem *(fr.)*; *keräm C., kïram B., kiram K.

kürüštam *tépedesni* | *vellicare.*

kürlam *kitépni, kiszakítani* | *(fát, virágot)* | *evellere; elszakítani (czérnát)* | *disrumpere (filum)*; kürl'-kajaš *elszakadni (czérna)* | *disrumpi.*

*kiriltïšdeok *szakadás nélkül, szakadatlanúl* | *sine interruptione* K.

*kiredalam *igyekezni, erőlködni* | *eniti, operam dare* B. K.

*t *magas hófuvatag* | *nives exaggeratae.*

rtńö *vas* | *ferrum*; *kirtńe C., kirtni' *vas, békó* | *ferrum, vincula* B.

*kirtnilem *meglánczolni* | *catenis vincire* B.

külam: küleš *kell* | *necesse est, opus est* R., kiľeš P.; *keľeš.

küldömö *v.* og-kül jing *nem kellő, kelletlen ember* | *incommodus, molestus*; *kéltema.

kü'ldömaš *kellellen, szükségtelen* | *non necessarius*; *keltemäš *ördög* | *diabolus* B.

-gańe 1) *(nomina comparativa formans)*: u-gańe *(újként) olyan mint új* | *novo similis*; tugańe *olyan* | *talis*; *gańa B., kańa C.; 2) *(postpositio) gyanánt,ként* | *instar, velut*; *B.

-ge, -ke *(nota casus comitativi) -ostúl, -estül* | *una cum*; *-ge B.

-geč, -keč *-ből* | *ex*; *gïc, gïcen *-ből, -től* | *ex, ab* B., gic, kic C.

-gen, -gin, ken *(part. conditionalis) ha* | *si* (*cf.* NyK. III, 469); *gin.

ginat *ha — is, bár* | *etsi, etiamsi*; *giňat B., güňat C.

*χäk (*α*) *ár* | *pretium* Bar., *vid.* ak.

*χang: šüša χ. ceräп *bélpoklos* | *leprosus* B.

*χä'dïr (*α*) *vagyon, jószág* | *res, possessio* B.

χastärlänem *dolgozni, fáradozni* | *laborare* L.

*χaná (*στ*) *ág* | *ramus* Bj. 15, 2, *cf.* ona.

*χana-váštar *ág, vessző* | *ramus, virga* Вик.

*χangá *deszka* | *tabula, assis* B., *cf.* onga.

* χiriktem *fölgerjeszteni* | *excitare* B.

* χojá Bapc. 19, 20., χoj Bapc. 20, 4. *bélyeg* | *signum impressum.*

* ja *(vox adhortantis)*: ja karna *hadd együnk* | *edamus* Bk. 1.

jákte *erdei fenyű* | *pinus silvestris*; * jäkte C.

jakterla *fenyves erdő.*

* jáχa (σr ?) *tisztátlan, utálatos* | *immundus, foedus* B.

* jaktarem (σr ?) *megfertőztetni* | *inquinare* B.

* jaχnem (σr ?) *megtisztátalanúlni* | *inquinari* B.

jaklaga (σr) *sima, csúszós, sikos* | *glaber, lubricus*; * jaklaká C. B.

jaklakangdem *sikossá, simává tenni* | *lubricum facere, lēvigare.*

jakleštam *elcsúszni* | *prolabi in lubrico.*

jagem *dörgölni, letörülni* | *terere, fricare*; -galdem *(mt.)*; -gkalem *(fr.)*; -galdam *(pass.)*

ket j. *kezét dörzsölni* | *fricare manus.*

* jäng *lélek* | *anima.*

* jangalem *elfáradni* | *defatigari.*

* jačaká *szigoru* | *severus* Bap.

* jažo (σr) *jó, szép* | *bonus, pulcher.*

* j. pušan *illatos, jószagú* | *odoratus* B.

* jažoža *szépség* | *pulchritudo* C.

jatlem (σr) *dorgálni* | *objurgare, increpare* Bk. 14, 1.; heb. 12, 5

jastarem *kiüríteni* | *evacuare,* -n dem *(fr.)*, -raldam *(pas.* * jastarem B., *cf.* jars-.

jastarektem *kiürresíteni* | *ex cuare.*

* jazä (σr) *fiatal* | *juvenis (aeta*

jazik (σr) *bűn, vétek* | *peccatu delictum.*

jazikán *vétkes, bűnös* | *pec tor.*

janak (σr) *ajtó- v. ablak-félfa* | *tae, postis.*

jánu *aczél (tüzlitő)* | *chalybs* ' *ignem silici excudunt).*

jangatá *nagyszulák* | *convolv sepium.*

jandapká *üveg (az ablakban)* | *rum*; * jandár *üveg*; *kv vitrum*; *cupa* B.

* jánzak *öv* | *cingulum* B.

javok *sovány* | *macer.*

javogem *elsoványodni* | *ma cere*; -galdam *id.*

javoktarem *megsoványtal emaciare.*

jámde (σr) *kész, elkészült* | *p tus, confectus*; * jämdä

jamdelem *készíteni* | *parare, ficere*; -ledem, -lkalem * jamdalem B., jämdäle

jamdelaldam *elkészülődni comparare, confici.*

jal (σr) *falu* | *pagus, vicus (cf.* * jäl *nép (cseremiszek)* | *p lus (Čeremissi)* C.; *nép dék, ország*; *más ember, barát* | *populus*; *regio, t alter, gentilis* B.

*jäl idïr *ifju asszonyi állat* | *mulier juvenis* Bthm. 1. 5, 2.

a (*στ*) *v.* jarak *üres, szabad (munka nélkül)* | *vacuus, liber.*

jara koldaš *szabadon ereszteni* | *liberum dimittere.*

em *megtalálni, utolérni, megkapni vkit* | *invenire, assequi quem.*

ɜem (*στ*) *ráérni, munkától szabad leñni* | *vacare (cui rei);* *järsem.

ɜ- : jarsedem *gyakran kiürülni* | *saepius evacuari.*

ıem *reményleni, bízni* | *sperare, confidere.*

ɜ *hótalp* | *solea lignea nivalis.*

. küč *(körröm) karika rajta, a melybe bedugják a lábat* | *annulus (in* ječe*), cui pedem inserunt.*

ɜng *íz, hajlás* | *articulus;* *ežing Bkol.

ɔl j. *térdhajlás* | *poples.*

n (*στ*) *len* | *linum;* *itin C., i'tïn B.

ı -*onként* (NyK. III, 459) | *per singulos;* *jide B.

arά-jideók *egy-egy csoport* | *singulae catervae* B.

r-jeda *minden reggel* | *quotidie mane,* kas-j. *m. este* | *qu. vesperi.*

.l *bocskor (hársból)* | *calceamentum e cortice tiliaceo confectum;* *jidal C.

.tem *elmulatni az időt* | *tempus transigere, commorari (ex.* šuko it jivate).

jevár (*στ*) выхухоль | *sorex moschatus.*

jer *tó* | *lacus;* *jär.

jer *kör, körület* | *orbis, circuitus;* *(postpositio =)* *körül* | *circum, cf.* jir.

jer, jerok *(adv.) körül (járni)* | *in orbem, circum;* *jir B.

jeráng *ágy (veteményes v. virágos a kertben)* | *area hortensis.*

jerge (*στ*) *sor* | *ordo, series.*

ik-j. *egy sorban* | *uno ordine,* kok-j. *két sorban* | *duobus ordinibus (stare).*

jernem (*στ*) *megundorodni, megutálni* | *taedio affici, abhorrere;* *jirnem B. K.

jelé, jile *hamar, mindjárt* | *mox, statim* R., *žili* L.; *jilé.

*jiengä (*στ*) *az atyának nénje* | *amita* C.

ji'gär *iker* | *geminus;* *i'gar B.

j. pelaš *ikertestvér* | *frater geminus;* *i. pelä'š B.

jiginžam *csuklani* | *singultire.*

*iginžiktá (mińim) *csuklom* | *singultio* K.

jing *ember* | *homo* R., *žän* L., jen S.

jingen *másé, idegen* | *alienus.*

*jingel (*στ*) *csengetyű* | *campana* C.

jiš (*στ*) *család* | *familia.*

*jišá *nyom; út (isten útjai)* | *vestigium; via; cf.* kešá.

tï j.-dono *azért, annak okáért* | *eam ob causam* Bjk.

*jišán *(postp.)*: *okáért*; -ról, -ért | *propter, de* B. K.

*jibïrt *alattomban, lopva* | *clam, furtim* Bjud.

*jimem *elcsendesedni, elhallgatni* | *sedari, conticescere*; jimiktem *(eff.)* Bar.

*jir *körül* | *circa.*

jirge kör, *környék* | *orbis, circuitus, vicinia.*

jirgešte *(loc.) körül* | *circa.*

jirgegeč *(abl.) köréből* | *e circuitu*; *jirgec.

*jirgeške *kerek* | *rotundus* C.

*jirnša *körülötte való* | *circumjacens, circumstans*, B.

*jirem *mosolyogni, nevetni* | *subridere, ridere.*

jilme *nyelv* | *lingua* R., žülmä L.; *jilmä.

jilmedeme *néma* | *mutus*; *jilmademä B., jilmädemä C.

*ves jilmän *másnyelvü, idegen (nemzet)* | *sermonis externi, exterus* B.

jokšarge *vörös* | *ruber*; *jakšárga C. B., jakšár B. (j. šamak *köszöntés, proprie: szép szó* | *salutatio* Bl. 1, 29. Br. 16, 18.

jokšargem *vörösödni* | *rubescere*; *C.

jokšartem, -rtarem *vörösíteni* | *rubrum facere.*

jokrak *hiba* | *mendum, error.*

j. liaš *hibát tenni, kibázni* | *errare, peccare.*

jogem (*az*) *folyni, kifolyni, kihullani* | *fluere, effluere, de re*; -gedem *(fr.)*: *j

äj jogá *a jég indúl* | *glacies vitur*; pun j. *kihull* ször | *capilli defluunt*: gen keaš *hajókázni* hi Bar.

jogoktem, joktarem *kif (hordóból)* | *facere ut quid*; *joktarem.

*joj (jöj) (*az*) *ravasz, hamis tetett, koholt* | *falsus, tus, commenticius* B. K.

*jojža *ravaszság* | *fallacia* 11, 3.

*jojza mastar *ügyes* tifex Barc. 18, 22.

*jojlänmaš *hamisság* | *fraus* Barc.

jongo *tág, bő*; *munkától* amplus; *vacuus a* jong' ulam *szabad* ráérek | *vaco cui rei.*

jongota *tágas, kiterjed* plus, *extensus*; *jonz lemes (idő)* | *gratus*, K. Bl. 4, 19. Bar. 3, 3.

jongeštam *v.* jongo liaš *bad lenni munkától* labore.

jongeštarem *tágítani* care, *extendere.*

jóngež *íj, kézíj* | *arcus rii).*

jongožem *v.* jongoštem *(lisztet)* | *molere*: *(fr.)*, -žaldam *(pass.* gaštem C., jangïšte

ıguloš (στ) *hiba | mendum, error.*

j. liaš *v.* eštaš *hibát tenni, hibázni | errare, peccare.*

kun *iszap | limus.*

joškunan *iszapos | limosus.*

(στ) *idegen | externus, peregrinus* (jing *ember | homo*, müande *föld | terra*, jal *falu | vicus*).

ke *-ig* (NyK. III, 458) R., jokte P.; *jakte.

am *kérdezni | interrogare*; -deštam *(fr.)*; *jadam C. B.; jadïšt- B. *(követelni | poscere* Bl. 6, 30.)

(στ) *hölgymenyét | mustela erminia.*

ak (στ) *mese | fabula*; *jamák C. B., *tréfabeszéd | jocose dictum* K.

. koldaš *mesélni | fabulas narrare.*

ıam *veszni, elveszni | perire, perdi*; *jamam.

ɔmdarem *elveszteni | perdere* R., jomdem P.; *jamdem.

ɔmdarmo, jomdarmaš *veszteség | jactura.*

(στ) *seb | vulnus*; *jará Bl.

tem (στ) *szeretni | amare*; -tedem *(fr.)* R., joraltem P.; *jaratem (Bar. jaraltem).

m (στ) *érni, vmire való lenni (taugen) | idoneum esse*; *tetszeni | placere*; *järem C., jarem B.

ɔrá *jól van | bene! (ex.* jora, eštem *jól van, megcsinálom)*; *jará liaš *megtetszeni | placere* B.

jorále (στ) *vmire való, használható | aptus, idoneus*; *jarál Bl.

joráleš, -šok *(érőleg) egészen, véglegesen | omnino, prorsus.*

jórdomo, jordomaš *vmire nem való, haszontalan | non idoneus, inutilis*; *jardemä C., járdema, járedema B.

jorem *vegyíteni | miscere*; *jaremB.

*jori' (στ) *különösen, épen (azért) | expresse, praesertim, quidem* Bkol. 4. 8., joré Bk. II., jöre, jöri W.

jórlo *szegény, nyomoru | miser* P.

jol (jål) *láb | pes*; *jal.

jolakš *lábravaló, bugyogó | braccae*; *jalaš C.

jolen *gyalog (menni) | pedibus (ire)*; *jálan B.

jola:

jolaštem (jola eštem, jolam e.) *vádolni, gyanúba venni, rágalmazni | accusare, suspectum habere, criminari.*

jolagaj (στ) *hanyag, rest | piger*; *jalaɣaj C.

jolavá *rojtok | fimbriae*; *jalavá *ruhaszegély (rojtos) | margo vestis (fimbriatus)* B.

joleštem (jå-) *megkötözni | ligare, vincire, -štedem (fr.)*; *jalštem, jalaštem C., jalštem B.

joldaš (στ) *társ | socius*; *jaldáš *szolga | servus.*

jötér (*ст*) *laskanyujtó* | *(Germ. Nudelwalker).*

jösö (*ст*) *bajos, nehéz, unalmas (munka)* | *difficilis, molestus* R., jóso P.; jáso *baj, szerencsétlenség* | *labor, res adversae* B.

jöslanem, -naldam *bajlódni, fáradni vmivel* | *labore cruciari.*

jöslandarem *elbajlódtatni, elfáraszlani* | *labore fatigare.*

jörem *gördíteni* | *volvere;* -ralam *(mt.);* *jörem, jöreläm C., jörem B., jöräl- (jöräl-koltaš) B. *[verti.*

jörlam, jörlaldam *eldölni* | *subjörüktem* | *gördíteni, ledöjteni* | *volvere, subvertere* (ruen j. *levágni* | *succidere),* -ktelam *(fr.);* *jörektem.

jörem (ďörem) *eloltódni* | *exstingui;* *jörem.

jörtem (ďörtem) *eloltani* | *exstinguere;* *jörtem.

júalge *hüvös; nem száraz s nem nedves* | *frigidus, subfridigus; subhumidus.* [*juk.

juk *hang* | *vox, sonus* R., žuk L.; kel j. šokta *a hür hangzik* | *chorda sonat.*

jukan *hangos* | *sonorus.*

*juktem *hangoztatni* | *efferre (vocem), eloqui* P.; *juktalam *hívni* | *invocare* Bz.

*juklanem *lármázni* | *vociferari, clamare.*

*jukraká *kedvetlen, unalmas* | *taedii plenus* K.

južo *némely* | *nonnullus, quidam;* *júža B.

južošto, južo-vere *néhol, némely helyen* | *passim, nonnullis locis.*

južnam, južokunam *néha* | *interdum;* *južanam B., južnam C.

jut *éj* | *nox* R., žet L.; *jut C., jud B.

judom *éjjel* | *noctu;* *judam B.

jut-pel *észak* | *septentrio; éjfél* | *media nox (v.* pel-jut); *judpel B. (jud-nimäl *észak* | *septentrio* Bar.)

jutke-kečege, *v.* jut-keče, *v.* keče-jut *éjjel-nappal* | *diem noctemque.*

jutoso *éjjeli* | *nocturnus.*

juzak (*ст*) *adó* | *tributum* F.

júmo *isten* | *deus;* juma *isten* | *deus* (j. kidïrcen *mennydörgött* | *coelum intonuit)* B.; *ég* | *coelum* S.

jum pundaš *(felső fenék) ég* | *coelum.*

jumuldem *imádkozni* | *preces facere,* -ldedem *(fr.)* R., jumoltem P.; *cf.* ultem.

jumuldomaš *imádság* | *precatio, preces.*

jur *eső* | *pluvia;* *.

juram: jureš *esik* | *pluit* (jur juren *eső esett);* juredem *(fr.);* *B.

jul *a Volga folyam* | *amnis Volga.*

*júla (edem) *kártékony, veszedel-

mes (ember) | *noxius, perniciosus* Bar.

ılá (*στ*) *szokás* | *mos, consuetudo* Bar.

ɜm *égni* | *ardere;* julaldam *megégödni* | *comburi, cremari,* -lal-dalam *(fr.);* *julem B.

ulaldem *égetni, meggyujtani* | *urere, cremare, incendere;* *julatem, julandarem B., jolatem C.

m *inni* | *bibere;* jüedem *(fr.)* R., źüam L.; *jüäm C., jüam B.

üktem *itatni* | *potum praebere;* -ktülam *(fr.);* -ktüktem *(eff.);* *jüktem, jüktarem (Bar. 14, 13.

jüktülam *áldozni* | *sacrificare [= libare?],* Heb. 10, 6. jüktalmaš *áldozat* | *sacrificium [libatio?]).*

üš *ital; ivás* | *potus, potio* R., jükš P.

jükše *ittas* | *inebriatus,* jükšemäm *ittasodni* | *inebriari* C., jükša B.

mlanem jüm šon *megszomjuhoztam* | *sitio* B.

ɜem *meghűlni, lehülteni magát* | *refrigerari;* -šaldam *id.;* *ükšem K.

ıkšüktem, jükšüklandarem *lehülteni* | *refrigerare;* *jükšiktem *hűsíteni, fölfrisíteni* | *refrigerare, reficere* Bl., ükšiktem K.

ítö *hideg* | *frigidus;* *jü'šta B., üšte C.

jükšö *hattyú* | *cygnus* R., jükš V. *jüχše C.

jükštülam *fürödni* | *lavari (in balneo);* -ledem *(fr.)*

jükštüldem *fürészteni* | *lavare.*

jükštülmö ver *fürdöhely* | *locus lavandi, balneum.*

* cáken (*στ*) *tengeröböl* | *sinus maris* Bar.

čaknem (*στ*) *hátrálni, csökönyösödni* | *retrocedere, non obsequi* R.; caknem P.; *caknem B.

čaknuktem, čaktarem *hátra tolni (lovat)* | *retro agere (equum); hátraltatni, veszekedéssel győzni vkit* | *repellere, repugnare.*

*caklem (*στ*) *megérteni* | *intelligere* Bmk. 4, 24. 68.

caklandarem *megmagyarázni* | *explicare* Bk. 1.

* cagem (*στ*) *tanuskodni vki ellen, rábizonyítani* | *testari contra quem, coarguere.*

čang (*στ*) *harang* | *campana* R., can P.; * cang K.

čankarem (čang-kerem) *harangozni, csengetni* | *campanam pulsare* R., can-kirem P.; * cang-šiam K.

čánga *holló* | *corvus;* * canga C.

* cacem *kísérteni* | *tentare, experiri* Bmk.

cacektem: cácektema *megpróbált* | *probatus, expertus* Bhéb. 4, 15.

čat *kemény, erös* | *firmus, fortis*

(č.juk-tene *fenhangon*); *keményen, erősen* | *firme, fortiter* (*ex. hajtani*).

čátkada *erős, kemény* | *firmus* (*ex. vászon*); * cátkada B.

* catkedemdem *megerősíteni* | *firmare* B.

čanžaš *fejszeforgáes* | *assula.*

čap (στ) *hír, híresség* | *fama.*

čaple *híres* | *celebratus.*

čaplanem *híresedni* | *famam assequi.*

čaplandarem *híresíteni* | *celebrare.*

čamanem *nem merni; átallani, megkötni magát* | *haesitare, contumacem esse.*

čar *vékony* | *ilia.*

čarem (στ) *visszatartani, tartóztatni, lebírni vmiről, tiltani* | *retinere, deducere* (*de sententia*), *vetare*; -redem (*fr.*); * cärem C., carem B.

čarnem (στ) *megszűnni* | *desistere, cessare*; -nedem (*fr.*) R., carnem P.; * cärnem C., carnem B.

čarnadegeče *szűntelenűl* | *perpetuo.*

* caršó (π) *sátor* | *tentaculum* Bap.

čárlan *sirály* | *larus marinus.*

čal (στ) *szürke, ősz* | *canus.*

čalemam *őszűlni* | *canescere*, -medem (*fr.*)

* calko *toll* | *pluma* C.

čekem *betenni, beledugni* | *inserere, condere in quid* (*ex.* küseš *iñ crumenam*); -kedem (*fr.*); * cikem B.

čekš *oldalnyilallás* | *laterum ctio.*

čekšte tolažem *nyilall. szenvedek* | *laterum dol. laboro.*

čekš čučeš (*ny. érződik lallást érzek* | *l. dolore tio.*

čeklek *vid.* čelt.

čeget (στ) *sajt* | *caseus.*

četem (στ) *szenvedni, türni tolerare*; -tedem (*fr.*) tem B.

četerem (στ) *reszketni* | *tre* -redem (*fr.*); -raldem

četeralam, -raldam *egyszer rázkodni* | *contremere, p ti*; * citrältam *megre* B., citräl- (*sic leg. pro*: *ci megrettenni* | *perterreri* B

* cïtï'rtïš *földrendülés* | *motu rae* Bapc.

čezek *havasi v. lábatlan fe hirundo apus.*

čebeštalam *csípni, megcsi vellicare, carpere*; -ši (*fr.*)

čiptalmaš (*csípkedés*) *ve dés* | *rixa* L.

čevem *csepegni* | *stillare* (i -vedem (*fr.*); -vuktem

čevaldem *cseppenni* | *sti* (*mt.*); -lduktem (*eff.*)

čeváldeš *csepp* | *gutta.*

čéver (στ) *szép, csinos* (*le pulcher, bellus* R., *cer* ciber L.; * cever *boldo lix* C., ceber *szép* | *pulc*

eberlänem *szépíllni* | *pulchrum fieri* K.

eberländarem *csinosítani* | *exornare* K.

στ) *betegség* | *morbus*; *beteg* | *aegrotus*; *cer C. B.

rlanem, -naldam *megbetegedni* | *morbo affici*; * cerlänem K.

στ) *serény, fürge, gyors* | *agilis, promtus*; * cï'rä B.

fáklya | *schidia taedae.*

čará (*στ*) *kopasz, meztelen* | *nudus*; *tisztás (az erdőben)* *locus silvae interlucatus*; *cará', cärä' B.

ra jola kaja *mezitláb megyen* | *pedibus nudis incedit.*

rangam *meztelenedni* | *nudari.*

rangdem *mezteleníteni* | *nudare.*

(*στ*) *arczpír, jó szín* | *rubor, color bonus faciei*; * cire *arcz* | *facies* C.; cre *arcz, külső szín* | *facies, aspectus* B. K.

án *piros arczú, jó színben levő* | *faciei rubentis, boni coloris*; * crean B.

creandarem *ékesíteni* | *bonam speciem addere* B.

eri'deme *halovány, rossz színben levő* | *pallidus, coloris exsanguis.*

erilanem *v.* cerian liam *jó színt kapni* | *coloratiorem fieri.*

mind, egész | *omnis, totus* R., cïlä' P.; * cile C., cïlä' B.

elá, čelák *egészen* | *omni ex parte*; *mindenütt* | *ubique*; čelá, č. kodom *mindig, mindenkor* | *semper.*

čeláže *egészben, egyátalában* | *omnino.*

čelt, čeltók *tisztán*; *merőben* | *penitus, plane, omnino* R., cïlt P.; * cïlt, cïltók B.

* čilt ulán *tökéletes, boldog* | *perfectus (deus)* Btim. 1., 1, 11.

čelt moš *mosd ki jól* | *bene perlava.*

* cïlt kelesen *elvégezte beszédét* | *sermonem confecit* B.

čia *szín, festék* | *color, pigmentum*; * čiá Bapc.

čiem (ťiem) *fölölteni, viselni (ruhát)* | *induere*; čiedem *(fr.)*; * čiem C.

čiktem *öltöztetni* | *induere (cui vestem)*; -ktedem *(fr.)*

čialdem *megfesteni* | *colorare, colorem inducere*; * čijaltem *öltöztetni* | *induere quem*; *festeni, ékesíteni* | *colorare, ornare* B.

či'me: ümbäč čime *felső öltöny* | *indumentum exterius.*

čigaldem *csiklándani* | *titillare*; čialdedem *(fr.)*

či'ngada *józan, éberlelkü* | *sobrius, sanae mentis* Bp. 1.

čingalam *megszúrni (fulánkkal)* | *pungere (aculeo).*

čište *harkály* | *picus.*

* čidrák : č. kodam *késni* | *moram facere* Btim. 1. 3, 15.

ci'ze (*στ*) *csecs* | *mamma*; *ci'zaB.

cizakš *szoptató tülök* | *cornu lactatorium.*

* cïnók *úgy van, igenis* | *ita est, sane* B.

čok (*στ*) *illő, megfelelő* | *conveniens, aptus.*

čokešem toleš *tetszik nekem* | *convenit mihi.*

kem mulem čok *a csizma nekem jól illik* | *calcei mihi ad pedes apti sunt.*

čokon ilä *illően, rendesen él* | *convenienter vivit.*

čoka *sűrű, vastag* | *densus, crassus.*

čokangam *megvastagodni, sűrűsödni* | *crassum fieri.*

cokangdem *megvastagítni* | *crassum facere.*

čoktomaš *hangszeren való játék* | *cantus fidium (cf.* šoktem.)

čoklem (*στ*) *áldozni* | *sacrificare;* -ledem *(fr.);* * suk *áldozat* | *hostia, sacrificium.*

čoklome *áldozat* | *sacrificium.*

čoklomaš *áldozathozás* | *sacrificatio.*

čógot *kalapács* | *malleus.*

čongem *rovásokat róni* | *crenas incīdere.*

čongém *rovás* | *crena.*

čongeštem *röpülni* | *volare;* -štolam *(fr.);* *čongeštem B.

čočam, šočam *születni* | *nasci* R., šočam P.; * šačam *születni, teremni* | *nasci, provenire* B., šažam C.

čočuktem *szűlni* | *parĕre,* -ktedem *(fr.);* * šačektem *szűlni, teremni* | *parĕre, (fruges)* B.

čočmáš *születés; születőhely* | *tus; locus natalis.*

čočmo: č. avaj *édes anya* | *ter germana;* čočmem | *sek születésem óta* | *nato.*

* šačiš *nemzet* | *genus, prog* Bar.

čočmo *hétfő* | *dies lunae;* * C., šačma K.

čoderá *erdő* | *silva.*

čon (*π*) *lélek* | *anima* R.; con čonan *lelkes, élő* | *animatu*

čóma *csikó* | *pullus equinus.*

čom- *kinyújtani (bőrt)* | *(corium).*

corá (*στ*) *rab, szolga* | *servus* B

* coráluk *szolgaság* | Bs.

* coralandarem *rabbá servum facere* B.

čoroš *ijedős* | *pavidus (equus*

čolo (*στ*) *-nyi:* kučolo, kuč čolo *mennyi* | *quantum;* čolem *annyi, mint én* | *tum, quantum ego;* ves saen *oly jól mint a tam bene quam alter.*

čolgužam *fényleni* | *splendere gere;* * colgïžam B.

čolguštarem *fényesíteni* | *didum facere.*

čö've (*στ*) *tyúk* | *gallina;* * C., ci'ba B.

čöv-ige *csibe, csirke* | *pullu linaceus;* * cib-iga B.

ıemeč čöve *pulyka* | *gallina indica.*
etán *piócza* | *hirudo.*
o (στ) *fasz* | *membrum virile.*
am : čučeš *tetszik, érzik, érződik* | *videtur, sentitur;* * čučam *látszani, tetszeni* | *videri (ex.* oróda-la *demens)* Bk. 1.
ıem *megrúgni* | *calce impetere;* -medem *(fr.);* -malam *(mt.)*
ıur, čumurók *egészen, mindnyájan* | *omnino, universi.*
ˈumurem *összehalmozni, egybehozni* | *coacervare, colligere;* -rkalem *(fr.)*
ˈumurgem *összehalmozódni, gyülni* | *coacervari, colligi.*
ıtem *meggyujtani* | *accendere;* -ktülam *(fr.);* * čuktem B.
ıgšö *zöld harkály* | *picus viridis.*
ˈam *becsukni, zárni* | *claudere* R., tüč- P.; * čüčäm C., čučam, čüčam B.
ˈi *nagybátya (az anyáról)* | *avunculus.*
ˈküdö *sürü, gyakor* | *densus, creber* R., čúčkudo P.
čüčküdön *gyakran* | *saepe.*
čüčküdemam *sürüsödni* | *densari.*
čüčküdemdem *sürüsíteni* | *densare.*
ürát (ϱ?) *eskü* | *jusjurandum,* c. kelesas *esküdni* | *jurare* Bm. 23, 16. 14, 7.
* cürejem *esküdni* | *jurare* B., curejem C.

šaklak *bütyök* | *nodus, geniculum.* jol š. *boka* | *talus.*
šagad (α) *óra* | *hora.*
šagal (στ) *kevés* | *exiguus, pauci;* (adv.) *kevésidöre* | *paullisper;* * šaχaľ, šagaľ B.
šagal ginat *legalább* | *saltem.*
šagalemam *kevesedni* | *minui.*
šagalemdem *kevesbíteni* | *minuere.*
* šaχár *parázna* | *moechus, moecha* B. (šäχár Bapc.)
* šaχarľanem *paráználkodni* | *moechari* B.
šajtán (α) *ördög* | *diabolus* B.
šačká *sótalan* | *insulsus.*
šańök (στ) *villa* | *furca;* * šenik C.
* šanalt- : šanalt-keaš *elszunyadni, elaludni* | *obdormiscere* Bap. 20, 9.
* šandál (π) *gyertyatartó* | *lychnuchus* B.
* šäpšälä *külön-külön* | *sejunctim* C. [Br.
*šabá *gyenge* | *imbecillus, debilis*
šavem *hinteni, szórni* | *spargere;* * šabem *elszórni, pazarolni; meghinteni* | *dispergere, conspergere* B.
-šamoč *(nota pluralis)* R.,-šamïč P.
šar *lószörszál* | *pilus equinus;* * šär *ideg* | *nervus* C.
šar-voč *nyilfarkú récze* | *anas acuta.*
šara (στ) *kopaszság* | *calvities (cf.* čera, carä').
š. vujan *kopaszfejü* | *calvus.*
šarem (στ) *kiterítni, kiterjeszte-*

ni | *sternere, expandere*; * šärem C., šarem B.

* šärmä'š *(terítés) ágy* | *lectus* Bhéb. 13, 4.

* šargalem *(fr.)*: šargaľen pačaš *kinyitni, fölütni* | *evolvere (librum)* Bapc.

* šarlem (στ) *kiterjedni, elszélyedni* | *diffundi*; * šärlem Bap.

* šaralt-: šaraltmaš *kiterjedés, szélesség* | *extensio, latitudo* Bef. 3, 18.

* šarša *kánya-bangita bogyó* | *bacca viburni opuli* C.

*šarnem *emlékezni vmiről* | *meminisse, recordari*; -nulam *(fr.)*; * šarnem B.

* šarnendarem *emlékeztetni* | *in mentem revocare.*

* šaršakúšavlä *gyermekek* | *liberi* Btim. 1, 3, 12.

šarpan *fejre való kendő* | *capital.*

šalatem (στ) *elszélyeszteni* | *dissipare, disjicere (ex. pecuniam)*, -tulam *(fr.)* R., šalaltem P.

šalanem (στ) *elszélyedni* | *discedere, diffugere*, -nulam *(fr.)*

šaľam (α) *üdvözlet* | *salutatio* Bjk.

* šalalt- *inteni vkinek* | *innuere* Bmk. 15, 11.

šekš *epe* | *fel*; * šäχš C., šakš B.

šekš *füst* | *fumus*; * šiχš C., šikš, ši'kša B.

šekšan *füstös* | *fumosus.*

šeklanem (στ) *félni, óvakodni* | *metuere, cavere sibi*; * šek[illegible] nem.

šegán *csipkerózsa* | *rosa silvestr[illegible] cynorhodon.*

šegeľe *szömörcs* | *verruca.*

šenkšáľe *gyík* | *lacerta.*

šengá (στ) *szunyog* | *culex*: * [illegible] gá B.

orá-šenga *légy* | *musca.*

šengálok (στ) *szúnyogháló*, [illegible] *ellen való függöny* | *conopi[illegible]*

šengál *hátúl való* | *quod pone* [illegible] *post tergum est.*

šengalne, šoľno *(loc.) hát[illegible] mögött* | *post tergum, pone* R. šengélne P.; * šáilna.

šengalnese *hátulsó* | *posticus.*

šengalan, šoilan, *v.* šengak, [illegible] juko *(lat.) hátra*; *mögé* [illegible] *tro*; *post tergum*; * šáilan B. šaika C.

šengač, šoočen *(abl.) hátulr[illegible] mögöl* | *a tergo*; * šáicen B. šaic C.

šec- *vide*: šinžam.

šeč: š. vára *csónaktoló pózna* | *con[illegible] tus.*

šeške *meny* | *nurus*; * šeškä C. šéška B.

šéššel *korpa* | *furfur.*

šeže *ősz* | *autumnus*; * šiže C.

šežem *őszszel* | *autumno*; * [illegible] žam K.

šežektem *fecskendeni* | *spargere, aspergere*; -ktelam, -ktede[illegible] *(fr.)*

šežektaldam *befecscsenteni ma[illegible] gát* | *se conspergere.*

ɜm (*στ*) *kikelni*, *kicsirázni* | *erumpere, enasci (seges)*; -tedem *(fr.)*; * šitem B.

šitïktem *kikeltetni* | *efferre (segetem)* B.

áng *búza* | *triticum*; * šädängä C., šadánga B.

ə *harag* | *ira* R., ši'de P.; *šedä, šidä C., ši'da B.

edeškem *haragudni* | *irasci*; * šedeškem, šideškem C., šideškem B.

šidaštarem *haragra ingerelni* | *irritare cujus iram* B.

tapló | *fomes*; * šin, šîn C.

halk, lassan | *summissa voce, lente (ex.* olaš *loqui*, kajaš *incedere)*; * šip *titkon* | *clam* W.

epok, og šokto nimat *minden csendes, nem hallik semmi* | *omnia silent, ne sonus quidem auditur.*

eplanem *elcsendesedni* | *sedari, conticescere.*

ka *bölcső* | *cuneae.*

ɜr (*στ*) *duda* | *utriculus, tibia utricularis*; * šever C., ši'vïr B. I.

ɔkš, ševekš *nagy börzsák (lisztnek, búzának való)* | *saccus frumentarius e corio factus.*

héj (belső, vékony, fahéj) | *liber (arboris)*; * sïm *halpikkely* | *squama* B. K.

ɔl š. *halpikkely* | *squama*; pükš š. *dióhéj* | *putamen nucis.*

hét | *septem*; * šim.

šemet *id. (substantive)*; * šimit, šimut.

šem-luo *hetven* | *septuaginta*; * šim-lu.

šememese, šemetese *hetedik* | *septimus*; *šimše C., šimša, šimutša B.

šéme *fekete* | *niger*; * šimä C., šim, ši'ma B.

šememam *feketedni* | *nigrescere.*

šememdem *feketíteni* | *denigrare.*

* šim-baǯ *(fekete-fark) hölgy menyét* | *mustela erminea* C.,

šemalge *feketés* | *subniger.*

šer (*στ*) *gyöngy* | *margarita*; * B.

šeram *fésülni, magát f.* | *pectere capillos*; -redem *(fr.)*

šerge *fésü* | *pecten.*

šére *kovásztalan, sótalan* | *non fermentatus, sale non conditus* (kinde *panis)*; * ši'rä B.

šeremét *szegényke* | *misellus*; *kedves* | *care!* K.

šérge *drága* | *carus*; * C.

* šergakán *drága, áros* | *magni pretii*; *.

šérčik (*στ*) *szökcse* | *gryllus.*

šérpe (*στ*) *szálka* | *festuca, fibra.*

šel *szalona* | *lardum*; *cf.* šil.

šelaɯ *szelni, szétmetszeni, hasítni* | *secare, findere*; *hasadni* | *diffindi*; -leštam *(fr.)*; * šeläm *szétmetszeni* | *dissecare* C., šelam B.

šelše *repedés, hasadás* | *fissura, rima*; šelšan *repedéses* | *rimosus* (kinde *panis).*

* šeľen-geaš *szétrepedni, elhasadni | diffindi, disrumpi* B.
* šélik : rok-š. *(földrepedék), barlang | caverna* Bapc.
ši *ezüst | argentum* R., šiä L.; * ši C., ši B.
šiedam *megezüstözni | inargentare.*
* ši-gol *(piscis argenteus) salmo salax* C.
šiam *megverni, megcsapni | percutere, ferire;* šiedem *(fr.);* * šiäm C., šiam B., šidem *(fr.)* C., šiedalam *verdesni | pulsare* Btim. I.
vuj šiaš *panaszolni vkire | conqueri de quo, incusare;* * B.
* šiktem *veretni vkit | percuti jubere.*
* šigiltïš *alkalom, ok | occasio, causa* Bk. II. 11, 12.
šič (στ) *araszt | palmus, spithama.*
šište *szíj | lorum* C., šišta B.
šižam (στ) *érezni | sentire;* * B., šižäm *fölérezni | expergisci* C.
* šidä *fabél | medulla arboris* C.; *cf.* erdä.
* šitkada *tökéletes, teljes erejü, erős | perfectus, vigens, validus* B.; *(adv.) kivált | praecipue* C.
ši'tkadla, ši'tkadala *(adj. et adv.) id.* Bjk. héb.
šinžá (šinʒa) *szem | oculus* R., šinzá P.; * šinzä C., šinzá B.
vüt š. *forrás, kútfej | fons.*
šinža-ul *szemöldök | supercilium* L., šinza-ol S.
šinža-pun *szempillák | cilia*
pel šinžan *félszemű | unocul*
šinžademe *vak | caecus;* šin demä C., šinzádema B.
šinžan úšo (= užšo) *varázi incantator.*
šinžáluk *szemüveg | vitrum* o *lare.*
šinžam *leülni | considere.*
keče šinžaš *a nap leáldozi occidit sol;* k. šečmaš *n nyugat | occidens.*
šečme (šičme) ver *ülőhely sibulum, sedes.*
šinžiktem *ültetni, leültetni, rasztalni | considere jube retentare (hospitem).*
šinželdem *szálldogálni | hic lic considere.*
šinžal *só | sal;* * šanzál B., san Bmk.
šinžalán *sós | salsus.*
šinžaldem *sózni | salire,* -ldol *(fr.);* * šanzaltem B. *(ite keserüséget okozni vkinek, kalmatlankodni, bosszantan exacerbare, bilem cui co movere.*
* sanzalaltam *(pass.) megsóz ni | sale condiri* Bmk.
šinžalam *nyeríteni | hinnire;* -l dem *(fr.)*
šinžem *ülni | sedere,* -želd *(fr.);* *.
šindem *ültetni, letenni | dep nere, plantare;* -dedem, -d lam *(fr.);* * šindem B., -di tem *(eff.)* K.

ɨem *tudni, ismerni* | *scire, nosse*; -žedem *(fr.)* R., šinzem P.; * šinzem.
inžeme *tudvalevő, ismeretes* | *notus, cognotus.*
er (*n*) *láncz* | *catena.*
ndïk (*α*) *láda* | *cista* B.
)kän *konkoly* | *lolium.*
)ä, šivä, švä (*στ*): šibäm šuaš *nyilat (sorsot) vetni* | *sortes conjicere.*
·atem (*στ*) *megolvasztani* | *liquefacere* K. Bar.
·änem (*στ*) *megolvadni* | *liquefieri* B. K.
·e *gyakran* | *saepe* W., šeren C.
·äš *ujjra való gyűrű* | *annulus*; * šergáš Bl., šärgáš Bp. 1. *hús* | *caro*; * šel, šêl *kövérség, hús* | *pinguedo, caro* C., šel, šil *hús* | *caro* B.; *cf.* šel R.
šelän *kövér, húsos* | *pinguis.*
n *elszaladni, megszökni* | *effugere*; -ledem *(fr.)*; * C. B.
lše saldak *szökött katona* | *desertor.*
šiltem *elfordítani* | *avertere (oculos)* K.
ɨ *ruhaujj* | *manica.*
io *hő, meleg* | *calidus*; * šokše C., šokša B. (Bapc. 7,18. ši'kču *hőség* | *calor).*
)kšemam *melegülni* | *calescere.*
)kšemdem *melegíteni* | *calefacere*; * C.
am *szitálni* | *cribrare.*
)kte *szita* | *cribrum.*
em *hangszeren játszani* | *fidibus canere*; *hallatszani* | *sonare*; -tedem *(fr.)*; * šaktem B.
šógan (*στ*) *vöröshagyma* | *caepa.*
šogaldem *etc., vide*: šolgem.
šogertan *szarka* | *pica*; * šagarten C.
šoja (*στ*) *hazugság, kérkedés* | *mendacium, jactatio*; * šaja *fecsegés* | *colloquium* C.; šajá *hazug, hamis* | *mendax, falsus* B.
šojáče *hazug* | *mendax.*
šoještam *hazudni, rászedni, kérkedni* | *mentiri, cui imponere, se jactare*; -telam *(fr.)*; * šaištam *beszélni* | *loqui* C., šajišt- *beszélni, hazudni* | *loqui, mentiri* B.
šong *hab* | *spuma*; *.
šongan *habos, habzó* | *spumosus.*
šongeštam, šongangam *habzani* | *spumare*; -štelam *(fr.).*
šóngo *öreg, agg, vén* | *aetate provectus, senex*; * šónga.
šongemam *öregedni* | *senescere*; songemedem *(fr.)*; * šongemam B.
šongemaldam *elöregedni* | *consenescere.*
šóšo (šåšå) *tavasz* | *ver*; * šošo C.
šošom *tavaszszal* | *tempore verno*; * šóšam K.
šož (šåž) *árpa* | *hordeum*; * šož C. B.
šodo (šåda) *tüdő* | *pulmo*; * šoda C.
šon (sån) *agyag* | *argilla* R., šun L.; * sun C. B.

šonár pil *szivárvány* | *arcus pluvius*; * šanál pjül Bapc.

šonem (*σr*) *gondolni* | *cogitare*; -naldem *(mt.)*; * šanem B., -nkalem *(fr.)* Bap.

* šanama *gondolat* | *congitatum.*

šópo *savanyú*; *kovász* | *acidus*; *fermentum*; * sápa (š. kasa *kovász* | *fermentum* B.)

šopem *savanyodni* | *acescere*; -pedem *(fr.)*; * šapem B.

šopoktarem *savanyítani* | *acidum facere*; -redem *(fr.)*; * šapemdem Bc.

šópke *rezgő nyárfa* | *populus (arbor)*; * šapki' K.

šopkerlá *nyárfaerdő* | *populetum.*

šopter *ribiszke* | *ribes*; * šaptar C.

šaprénge *rigó* | *merula.*

šóve *vesszö* | *virga (in decipula lüdö kaška dicta)*

šóvun (šå'vun) (*σr*) *szappan* | *sapo*; * šâvań C.

šovulǯo, šobulǯo, šogulǯo *keszkenő, kendö* | *manutergium, mappa*; * sábïc Bl.

šóvur (šå'vur) *nöi vászon-fölöltöny* | *pallium linteum muliebre*; * šâvar C.

šómak *szó, beszéd* | *verbum, sermo* R., šomák P.; * šamak B.

šomaklanem *pörölni, veszekedni, valakit megdorgálni* | *jurgare, verbis castigare*; * šamaklanem *szólni, prédikálni* | *verba facere, orationem habere* B.

šor *szar* | *merda.*

šoram *szarni* | *cacare*; -re *(fr.)*

* šor- *veszekedni* | *altercari* Ba.

šormaš *visszavonás, megha* | *lás* | *dissidium* Bk. 1.

šórok (*σr*) *juh* | *ovis*; * šârak šarak B.

š. jol *juhláb* | *pes ovinus (nó festi Čeremissici).*

šoroktam *sírni* | *flere, plora* -ktedem *(fr.)*; * šâraktam šaraktam B.

šorokmaš *sírás* | *fletus.*

šoroktarem *megsírattatni* *fletum adducere*, soroku tulam *(fr.)*

šorgenže (šå-) *serke* | *lens (-nd*

šórdo *jávorszarvas* | *cervus al*

* šorlem:

šorlaltem *megingatni* | *labefa re* Bjk. 1. 8.

šorlemaš *háborusdy* | *tumul motus* B.

šorlektem *botránkoztatni* | *sc dalizare* Bk.

šol: š. tul *izzó tüz, parázs* | *i fervens, pruna.*

š.lam *föni, bugyborékolni* | *vere, bullire*; -ledem (*f*

* šolem *föni; olvadni* | *co liquefieri* C., šolam *fö coqui* B.

šoldem *fözni* | *coquere*; -dol *(fr.)*; * soltem *fözni, olv tani* | *coquere, liquefacer*

šolagaj (*σr*) *bal* | *sinister*; * l χáj B.

š. veg *balra* | *ad sinistram.*
lem (šălem) *jégesö* | *grando*; * šolém Bapc.
lo *szilfa* | *ulmus.*
šolerlá *szilfaerdö* | *ulmetum.*
ter šolo *a két szántalpot összetartó keresztfák* | *ligna transversa pedes trahae continentia.*
lo (στ) *talphajó, szál* | *ratis.*
lo (šălă) *belek* | *intestina.*
ľa (šăľă) (στ) *öcs, unokaöcs* | *frater minor; filius fratis v. sororis;* šuľu L.; *šoľa *öcs* | *frater minor.*
šóla *tolvaj* | *fur.*
*šolaštam, šolštam *lopni, ellopni* | *furari, clam abripere* C., šolïšt-, šolšt- B.
lkamá *az ing mellén való csat* | *fibula in antica parte indusii.*
lgem *állani* | *stare;* -lgoldam *gy. megállni, álldogálni* | *saepius subsistere;* * šalgem.
šolgoktem *állatni* | *statuere, constituere:* kučen š. *megállítani* | *subsistere facere;* * šalgektem B.
šogolam *megállni, fölállni* | *subsistere, adsurgere;* * šagalam C.
šogolaldam *fölállítódni, megválasztatni* | *constitui, erigi; eligi.*
šogaldem *fölállítani, megválasztani vminek* | *constituere; eligere (ad munus)* R., šogaltem P.; * šagaltem C. B.
šóldo *olcsó* | *vilis pretio;* * šulda C.
šoldora (στ) *vastag, öregszemü, darabos* | *crassus.*
šoldorangam *vastag etc. lenni* | *crassum fieri.*
soldorangdem *vastag etc.-vá tenni* | *crassum facere.*
šolnem (šă-) (στ) *dülöngözni (szánban, ferde úton)* | *hic illic inclinare se (in via iniqua);* * šalnem *lehajlani* | *se inclinare (sol)* Bl.
šolnešteš *ferde hely a szánúton* | *declivitas viae.*
šögör, šeger *szük, szoros* | *angustus.*
šegerem *szorítani* | *arctare, stringere.*
šögöremam *megszükülni* | *coarctari.*
šögöremdem *megszükíteni, szorossá tenni* | *coarctare.*
šöšte *viasz* | *cera* R., šïšta F.
šödör, šeder (στ) *csillag* | *stella;* * šeder C., ši'dar, ši'dïr B.
šön *ín, ideg* | *nervus;* * šün : luškada š. cerän *gutaütött* | *apoplecticus* B.
šön *fösvény* | *avarus, tenax.*
šönlanem *fösvénykedni* | *avarum esse.*
šövöks *vid.* ševokš.
šör (šôr) *szöglet-él* | *acies anguli.*
šš'rön *egyik oldalára fordulva v. dölve* | *lateri incumbens (ex. kia jacet).*
šörem *fölbontani, fölfejteni* | *resolvere (nodum, volumen);*

lebeszéllni | *a consilio demovere*; -rkalem *(fr.)*

šü'rtńö *arany* | *aurum*; *šörtńe C., šörtńä B.

šö'rtńedam *megaranyozni* | *inaurare*; -delam *(fr.)*; *šörtńed-B.

šörmüč *fék* | *capistrum, frenum*; *sermic C.

šörlem *kijózanodni* | *crapulam exhalare*; -lölam *(fr.)*

šu *pelyva* | *palea*.

sisna šu *serte* | *seta*.

šu: ime šu *tűfok* | *foramen acus*; *im šüž B.

šu *egészséges* | *sanus, valens* B., *cf.* *šulukán *id.* B.

šuam *odaérni, elérni, elérkezni* | *pervenire, assequi; (praemissis gerundiis perfectionem actionis notans*, *cf.* NyK. IV, 88); *megérni* | *ematurescere*; *šoam.

-ške šumeške (-dek š., vak š.) -*ig* | *usque ad*.

šuktem *elérni, eléretni, odavinni (a dolgot)* | *assequi, perducere (rem)*; *(cum gerundiis, cf.* NyK. IV, 88); *šoktem.

šun *kész* | *confectus*.

šuar *mozsár* | *mortarium*.

šue: kutko -š. *hangyaboly* | *formicetum*.

šue *récze* | *anas*.

šue *ritka, gyér* | *rarus*; *šoe C., šoje *ritkán* | *raro* W.

šuemam, šuengam *ritkúlni, gyérülni* | *rarescere*.

šuemdem, šuengdem *ritkítani* | *rarum facere*.

šuem *vetni, dobni* | *jacére, conjicere* šuldam *(fr.)*; *šuem C. B. šult- B.

*angïram š. *horgot kivetni* | *hamum demittere* B.

šuen-koldaš *eldobni* | *abjicere* *šuen-koltaš B.

šulden puštaš *agyon dobálni* | *jactibus interficere*.

šúko *sok* | *multus*; *(adv.)* *sokat, sokká* | *multum, diu*; *nagyon valde*; *sokkal* | *multo*; *leglebb* | *ad summum*; *šúka.

šukeš *sokára, sok időre* | *ad multum tempus*.

šukerte *régen* | *dudum, jam pridem*; *šukérda B., šukerde C.

šukersen, -sek *régóta* | *a longo tempore*; *šukéršen B.

šukemam *sokasodni* | *augeri multiplicari*; *šukajemam B.

šukemdem *sokasítani, szaporítani* | *augere, multiplicare*.

*šukaža *sokaság* | *multitudo* W

šukš *féreg* | *vermis*; *.

šuktam *beáztatni* | *macerare (a cannabim)*.

šújmen *törővas* | *vectis (ad confringendam glaciem)*.

šungaldam *alámerülni* | *demergi*

šungáldeš *mély gödör* | *cavus vine*.

šuša *vetélő* | *radius textorius*.

*šuškán *süket* | *surdus* Bmk. 7, 32

šuškem *fütyülni* | *sibilare, ore fistulare*; -kalam, -kaldem

*šiškiž *lülü síp* | *fistula* Bu

ко *jégmerítő háló* | *rete quoddam, quo frusta glaciei effluvio excipiunt.*
ar *húg* | *soror junior*; * šošar C., šïžar B.
ем *éhezni* | *fame premi*; -žedem *(fr.)*; * šužem B.
уженам *megéheztem* | *esurio.*
о *fű, széna* | *herba, foenum*; * šúda.
šam *húzni* | *trahere*; -pšedem *(fr.)*; -pšalam *(mt.)*; *šopšam C., šupš- B., -pšedem *(fr.)* Bap.
амака š. *tobákot színi* | *pulverem Nicotianae sumere*; pipka *v.* trupka š. *pipázni* | *tabaci fumum haurire*; cizem š. *szopni* | *lactere, mammas sugere* (* cizam š. Bl.)
šupšen nalaš *elvenni vkitől* | *adimere, abripere a quo.*
šupšul- počaš *fölrántani* | *divellere, (januam).*
šopštem *kocsin vinni* | *vehere* C., šupštem *czipelni* | *trahere, portare* Bapc.
šupšedektem *hurczoltatni* | *abripi jubere* Bap.
šal *csók* | *osculum.*
upšalam *csókolni* | *osculari*; -ledem, -ledelam *(fr.)*; *šupšalam B.
ibïš *kosár*; *tömlő* | *corbis*; *uter* B. (šabaš F.)
ю *gyermek* | *infans* P.
näktem *zúgni, lármázni* | *fremere, tumultuari* Bap.

šumat (*ст*): š. keče *szombat* | *dies Saturni.*
šumam *elfáradni* | *defatigari.*
šumem *köszörülni* | *exacuere (cote)*; -medem *(fr.)*; * šumem Bapc.
šur *szarv* | *cornu*; * C.
* šurdemä *szarvatlan* | *cornibus destitutus* C.
šurem (*ст*) *boronálni* | *occare agrum*; -rkalem *(fr.)*; * širem C., *cf.* šürä R.
šurem *taszítani, tolni* | *trudere, protrudere*; *szúrni* | *pungere*; -redem *(fr.)*, -raldem *(mt.)*; *šurem *szúrni* | *pungere*, -raltem *(mt.)* C.
* šuralam *szúrni, átszúrni* | *perfodere* B., šaralam *pungere* C.
šural-goltaš, šral-g. *kiszúrni* | *effodere (oculos)*; *letaszítni* | *detrudere*; *zörgetni* | *pulsare (fores)* B.
šuraldam *egymáshoz ütődni, tolódni* | *allidi*; *beszúródni* | *infodi.*
šuršo *bolha* | *pulex*; * šurša C.
šurno *gabona* | *frumentum*; * šúrna: š. vuj *kalász* | *spica* B.
šulam *metszeni, szabni* | *secare, scindere*; -ledem *(fr.)*; * šulam C.
* šuluktem *megherélni* | *castrare* B.
šuldoš *szelet* | *frustum (panis).*
šulukš *csizmaszár* | *scapus calcei Turcici.*

šúldur *szárny* | *ala*; *šolder C., šúldïr, šuldur B.
kol-š. *úszószárny* | *pinna*.
*šuldrán, šuldurán *szárnyas* | *alatus* B.
šü *nyak* | *collum*; *.
š. jer *nyaklánez* | *torques*.
*šüéšlä *nyakas, makacs* | *pertinax, praefractus* Bɛ.
šü (šû) *szén* | *carbo*; *šû C., šü B.
šinža-šü *szemcsipa* | *gramiae*.
šüam *rothadni* | *putrescere*; šüedem *(fr.)*; *B.
*šüša χang cer *poklosság* | *lepra* B.
šükšö *rothadt*; *elviselt* | *putrefactus, tritus*; *šüχše C., šukša B.
šüktem *rothasztani* | *putrefacere*; -ktedem *(fr.)*
šükem *tolni* | *protrudere, promovere*; -kedem, -kedelam *(fr.)*; -kalam, -kaldem *(mt.)*; -kalaldam *(pass.)* R., šukem P.; *šikem Bᴀp., -kalam Bɛ.
šügár *sír* | *sepulcrum* R., šigár P.; *šigér B.
šügarlá *temetö* | *coemeterium*.
šüč *korom* | *fuligo*.
šüčangam *megkormosodni* | *fuligine induci*.
šüčalgem *kormos szint kapni* | *fuliginis speciem referre*.
šüškam *tömni, betömni* | *farcire*; -kedem *(fr.)*
pöčal š. *puskát tölteni* | *glandem plumbeam scolopeto immittere*.
šüškün peteraš *betömni* | *obturare (foramen)*.
šüškülam *ölni* | *mactare*; *šiškil-B.
šüšpük *fülmile* | *luscinia*.
šüžer *tej* | *lac*; *šišér.
š.-val *tejföl* | *flos lactis*.
šütem (στ) *fölbontani, megbontani* | *resolvere, dissolvere, rescindere (emptionem)*; -tedem *(fr.)*; *šütem *leoldani* | *solvere* Bʟ.
šüdem *parancsolni* | *jubere*; šüdedem *(fr.)* R., šudem P.; *šüdem C., šudem B.
om šüdö *(non jubeo =)* *tiltok* | *veto*.
šüdalam *szidni, megátkozni, roszszat kívánni* | *exsecrari, male precari*; *šudalam *szidni, csúfolni* | *maledicere, insultare* Bʟ.
šudalt-: šudaltma *átkozott* | *exsecratus* Bɢ.
šüdö *száz* | *centum*; *šüde C., šúda B. (šü'du Bᴀp. 1, 16.), šúduK.
šü'dör (=šüdö-ur) *rúbel (=100 kopéka)* | *numus Russicus rúbl dictus*; *šúdur B. K., šüder C.
šüdükš *abrincs* | *circulus doliaris*.
šüdür *orsó, orsófa* | *fusus*.
šüdürem *fonni* | *nere*; *šederem, šidirem C., šidrem B.
šüdürmö *fonat* | *fila*.
šüvälam *köpni* | *spuere*; -ledem *(fr.)*; *ševem C., šiväl- B.
šüvälme *köpedék* | *sputum*.
šüvül-vüt *nyál* | *saliva*.

szív | *cor* R., šum P.; * šüm C., šum B.

imem jula *fáj (ég) a szivem, sajnálom* | *dolet mihi cor, condoleo.*

imän *szives, buzgó* | *benignus, studiosus.*

imbel *(szív-fél) testvér* | *frater* C., šumbel B.

orosz káposztaleves | *jusculum Russicum ex olere paratum.*

.kš *dara* | *ptisana, polenta.*

ga (*στ*) бредень, *kis kerítőháló* | *verriculum.*

(*στ*) *borona* | *crates dentata, occa; cf.* šurem *occare.*

m (*στ*) *dörgölni, kenni, mázolni* | *fricare, linere,* -rkalem *(fr.);* * šerem C., šïrem, šerem, širem, šrem B.

gö *nagy erdőség* | *silva vasta;* * šerge C., ši'rga *erdő* | *silva* K. B.: š. kesä *vadkecske* | *capra silvestris* Bar.

gö *arcz, orcza* | *facies, gena;* * ši'rga B.

ürg'-üstöš *törülköző* | *mantile.*

ovar š. *fejszelap* | *planum securis.*

'a *haragos, vad, veszekedő* | *ferox, rixosus.*

ürčalanem *veszekedni* | *rixari;* -nedem *(fr.)*

ö' *czérna* | *fila linea duplicata.*

m (*στ*) *lélekzeni* | *spirare, respirare;* -ledem *(fr.);* -laldem *(mt.);* * šüľaltem: šüľaltengoltaš *sohajtani* | *suspirare.*

šülükš, šülüš *lélekzet, lélek* | *spiritus;* * šüliš C., šüľeš B.

šülö *öl* | *orgyja;* * šel C.

šüľö (*στ*) *zab* | *avena.*

* škaľá *(in fine positum) tudniillik, azaz* | *scilicet* B.

ške, šket *vid.* eške.

* šlánga *fulánk* | *aculeus* Bk. I.

žalkalem, žaledem *vid.* užalem.

* žep, žeplem *vid.* ežaplem.

ta *(pron. demonstr.):*

* ta-gáče (R. tače) *ma* | *hodie.*

tan *az* | *is, ille:* tanšamïč *azok* | *ii, illi* P.

* ta *vagy* | *vel, aut* B.

ta—ta *vagy—vagy* | *vel—vel* B.

* ta: ta-ma *valami* | *aliquid* B., tamagáńa *valaki* | *aliquis* B., ta-kü *valaki* | *aliquis* Bl.

tau (*στ*) *hála* | *gratia;* * B.

tauštem *hálát adni* | *gratias persolvere;* -tulam *(fr.)* R.; taštarem P.

* tau kelesaš *hálát mondani* | *gratias agere* B.

táker (*στ*) *kemény, egyenes* | *firmus, solidus, planus (via);* *ugar* | *ager novalis.*

tákertem *keményre s egyenesre tuposni v. járni* | *bene occulcare (viam.)*

* täktä *darázs* | *vespa* C., täkta B.

taga (*στ*) *kos* | *aries;* * tägá B.

tagan (*στ*) *patkó* | *solea ferrea equi.*

taganlem *patkolni* | *subferrare;* -nlelam *(fr.)*

tajem *hajtani, hajlítani* | *flectere, inflectere, inclinare;* -jedem *(fr.)*, -jaldem *(mt.)*
tajnem *hajlani, lehajolni* | *flecti, se deflectere*, -nelam *(fr.)*; * tajnem K.
tang (*στ*) *barát* | *amicus;* * täng. ik tangaš *egykorú, kortárs* | *aequalis (aetate).*
* tängaštarem *egyenlíteni, hasonlítani* | *comparare* K.
tänga (*στ*) *pénz* | *moneta, pecunia* B.
táče *ma* | *hodie;* * tagáče B., tagaže C.
taza (*π*) *egészséges, ép* | *sanus, salvus;* * *kövér* | *pinguis* C.
tazangam, tazalanem *gyógyúlni* | *sanescere.*
tazangdem, tazalandarem *gyógyítani* | *sanare.*
tazalek *egészség* | *sanitas.*
* tazalem *kövéredni, jó színben lenni* | *pinguescere, vultu prodere valetudinem.*
* täptarem *(c. dat.) szorítni, nyugtalanítani* | *arctare, inquietare* Bk. II, 4. 8; *gyönyörködtetni* | *delectare* Bk. II. 12, 7.
* täpnä'k, täpnák *úti táska* | *pera.*
táve *kút* | *puteus.*
távukan *helyenként* | *passim* K.
tam *íz* | *sapor.*
tamle *izes* | *sapidus, dulcis.*
tamdeme *izetlen* | *nihil sapiens.*
tamaká (*στ*) *dohány* | *tabacum.*
tar (*στ*) *puskapor* | *pulvis pyrius.*
tar (*στ*) *bér* | *merces;* * tär C., tar B. (tär Bap.)
tareš puraš *bérbe szegődni* | *conducere.*
tarlem *bérelni* | *conducere*: tärlem C.
* tárlema oksá *bérpénz, bér* | *pretium conductorium.*
tárče *béres* | *mercenarius.*
taráj *kumacs (bokharai vörös* potkelme) | *pannus rubeus Bocharensis.*
taraltem *érdekelni (a szivet)* | *lectare, capere (animum).*
tarvanem (*στ*) *mozdúlni* | *commoveri*, -nulam *(fr.)*; * tärnem C., tarbänem B.
tarvatem (*στ*) *mozdítani, mozgatni* | *movere, commovere*: lam *(fr.)*; * tärvätem C.: bätem B.
tarmán *vagyon, birtok* | *bona, possessio.*
tal *serény, egészséges* | *alacer, lens.*
taľ *lejtő, hegylejtő* | *declivitas, tis.*
talan *szerencse* | *fortuna.*
talanán *szerencsés* | *fortunatus.*
táľe *vid.* kosa-táľe.
täľem *törvénykezni vkivel* | *in vocare, litem agere cum* Bk. I, 6, 6. K.
tálgede *egy v. két éves csikó* | *equuleus anniculus v. bimulus.*
* tálik (*στ*) *idő, időszak* | *tempus spatium temporis* Bap.; *esztendő* | *annus* Bg. (Bapc. tä
* i-talik *esztendő* | *annus* B., luk S.

ś | *vos*; * tä.
tegók *többé* | *amplius (ex. többé nem teszem* | *non jam faciam*).
(*στ*):
ɔneš puraš *keresztelkedni* | *baptismo initiari.*
ɔnčš purtaš *keresztelni* | *baptizare.*
tiń, töń *te* | *tu*; * tiń C., tïń B.
ɔ: tene-e, tene-i *az idén* | *hoc anno*; * teńé *most* | *nunc* B.
ɔnese *idei* | *hornus*; * teńéša, teńéš *mostani* | *qui nunc est, praesens* B.
ɡež (*στ*) *tenger* | *mare*; * tangaž C., tängïž B., tanaš S.
ɔ *íme, most* | *modo, nunc* R., tébe P.; * tébe, tébeš *íme, imhol* | *ecce* B., tebe C.
evok *mindjárt* | *statim*; *majdnem* | *mox, paene.*
ún *a minap, nem rég* | *nuper.*
evunesen *nem rég óta* | *inde a proximo tempore.*
ıam *telni, megtelni* | *impleri, repleri*; *jól lakni* | *satiari*; temedem *(fr.)*; * temäm C., telže temeš *a hold telik* | *luna crescit*; vüt t. *a víz nő* | *aqua increscit.*
ɔočken temaš *tele enni magát* | *cibo se complere.*
ɔemenam meń *jól laktam* | *satiatus* | *sum.*
ɔemdeme *telhetetlen* | *insatiabilis.*
* temektem *jól lakatni, megtölteni* | *saturare, complere* C.
temem *tölteni* | *implere; jól lakatni* | *satiare;* temedelam *(fr.)*; *temem B.
temdem *nyomni, rányomni* | *premere, imprimere*; -deštam *(fr.)*, -dalam *(mt.)*; * temdem *nyomni, fojtani* | *premere, strangulare*; -deštam *tapogatni (nyomkodni)* | *contrectare*; -dalam *elnyomni* | *opprimere* B.
tembál *innensö oldal* | *pars citerior.*
tembálne *innensö félen* | *cis, citra.*
tembalan *i. félre* | *in partem citeriorem.*
tembač *innenröl* | *ex parte citeriore.*
ter *szán, fahordó szán* | *traha, traha lignatorum*; * tir C., tïr K.
t. dovan *szántalp* | *pes trahae.*
t. šolo *a két talpot összetartó keresztfák* | *ligna transversa pedes trahae continentia.*
ter *kövér* | *pinguis, crassus.*
terlem *hízni* | *pinguescere*; -ledem *(fr.)*
terlektarem *hízlalni* | *saginare.*
* tereń, tireń *görbe, meghajlott* | *curvus, inflexus* C.
téreš *ganéj* | *fimus.*
tertež *kör, körület* | *orbis, circuitus*; * tirdeš C.
tertéške *kerek* | *rotundus*; * jirgeške C.

terteškem *kerek lenni* | *rotundum esse*; -kaldam *(dim.)*
terteštem *kerekíteni* | *rotundare.*
tersiak *jeges bukdár* | *colymbus articus.*
térvuš *hegyes, keskeny karimájú süveg* | *pileus cacuminatus, angusto margine.*
téle *tél* | *hiems*; * C., télä B.
telem *télen* | *hieme.*
telese, telemse *téli* | *hibernus.*
téľe: vüt t. *mocsári szalonka* | *scolopax gallinago.*
telǯe *hold* | *luna*; *hó, hónap* | *mensis*; * tilze C., tïlza B.
t. volgodo *holdvilág* | *lumen lunae.*
ti, tî *tetű* | *pediculus*; * ti C.
ti *(pron. demonstrativum)*; * ti (te) C., tï B.
ti'de *ilyen, ez* | *talis, hic*; * tidä, tedä *az, ő* | *ille, is* C., tï'da B.
tise *itteni* | *qui hic est.*
* tegeńa *ilyen, olyan* | *talis*; tegeńä C.
tinare *ennyi* | *tot, tantum*; * tïńar *ennyi, annyi* | *tot, tantum* B., tinärä C.
ti'šte *itt* | *hic (adv.)*; * tï'šta B., tištä, teštä C.
ti'ške, tiš, tižak, tižagen *ide* | *huc*; * tï'ška B., tiškä, teškä C.
tižeč, -čen *innét* | *hinc*; * tïšec, -cen B., tišec, tešec C.
* tïnam *ekkor, akkor* | *tunc* B., tinäm, tenäm C.
tiškeven, tišken *eddig* | *huc usque*; * tïškebek B., tiškebek teškebek C.
tï-müngö *ezután* | *deinde* P.: * mïnga *ezután, azután* | *de, postea* B.
tige *így* | *ita*; * tengé.
tï'gar (στ) *tükör* | *speculum* Bk.
tičmaš *tele (kép, test)* | *pl... obesus, amplus (facies, ... pus).*
t. kinde *még egész, meg... kezdett kenyér* | *panis in...*
tičmašlanem *teleképüvé v. ... tüvé lenni* | *obesum fieri.*
* tïšlem *megfeddeni, dorg... objurgare, increpare* Bk. 5, 20.
tiť *tele* | *plenus, repletus* R., tic... * cic C., cïc (cïcók ïlat... *vannak* | *repleti sunt)* B.
toká, tokarak *csak most, im... modo; alig, aligha* | *vix*: ... kó *még* | *adhuc* B., *alig* ... C. K.; tokó-tokó *alig* ... Bap.
tokáľeš *csak egy kis időre ... rumper*; * tïχaľaok *még... bé [nem]* | *adhuc, amp... [non]* B., *mindig* | *se...* Bk. II. C.
* tïχaľaok ïlam *megmara... perdurare, perseverare* B...
toj (στ) *sárgaréz* | *orichalcum*...
toja (στ) *bot* | *baculus.*
tojem (ρ) *elrejteni* | *abscondere... metni* | *sepelire* (kološom ... *tuum)*; tojkalem *(fr.)*; ... jem.

tajšen *titkon* | *clam* W.
ıgezemäš *vánkos* | *pulvinar* Bмк. 4, 38.
ıgél *lócza* | *scamnum* Bмк. 7, 4.
m *akarni, igyekezni* | *velle, studere* P.
fok (kés-, fejszefok) | *dorsum (cultri, securis)*; * C.
:em *rálépni, tapodni, tiporni* | *ingredi, calcare, conculcare*; -kedem, -keštam *(fr.)*, -kalam *(mt.)*; -kaldam, -kalaldam *(pass.)*; * taškem B. C., taškalam C.
oškálteš *lépés* | *gradus*; *lépcsö-fok* | *gradus scalarum*; * taškaltaš *lépcsö* | *scalae* C., taškáltïš K.
:am *magába bízni, merni* | *confidere, audere*, -tedem *(fr.)*; * toštem C., tošt- B.
to *régi, ó* | *vetus*; * tóšta B.
* tošta godam *régente* | *antiquitus* B., t. godša *régi* | *antiquus* B.
:oštemam *megavúlni* | *obsolescere*.
:oštemdem *elavítani, elkoptatni* | *obsolefacere, deterere*.
ťa *nagyatya* | *avus paternus* C.; ťoťá *ös, elöd* | *proavus* Bap.; *cf.* čüči R.
lam *fonni* | *plectere*; todedem *(fr.)*
od- (στ) *törni, szegni* | *frangere (panem)* B.
todolam *törni, letörni* | *infringere, defringere (ramum)*; -ledem *(fr.)*, -laldam *(pass.)* R.
todol-koldaš *elszakítani* | *abrumpere*.
todoštam *tördelni* | *diffringere*.
tos (π) *barát* | *amicus, notus*; *.
tózgon *zivatar, vihar* | *procella*.
top (στ) *labda* | *pila*; *ágyú* | *tormentum*; * *ágyú* C.
tovat (στ) *istenemre* | *per deum* (tovat, ešten ómul | *ita me deus adjuvet, non feci id)*.
tovatlem *esküdni* | *jurare*; -tlalam *(fr.)*
tovatlemaš *eskü* | *jusjurandum*.
tovatlektem *esketni* | *ad jusjurandum adigere*.
tovan (στ): ter-dovan *szántalp* | *pes trahae*.
tovangam *megbonyolódni* | *implicari, turbari*.
tovangdem *összebonyolítni* | *implicare, turbare*.
tom: pükš t. *dióbél* | *nucleus nucis*.
tómana (στ) *bagoly* | *noctua*.
* tor, tôr (στ) *szük, szoros* | *angustus, arctus* C., tor *szorongatás* | *angustiae rerum* Bк. 1.
tora *széles* | *latus, latitudo* Rcsm. 176
tóreš *keresztül* | *in transversum*; * C.
* toréš *szélesség* | *latitudo* Bap. 21, 16.
tórok: vuj t. *agyvelö* | *cerebrum*.
tórok (ϱ v. στ) *kvárgli*, тварогъ; *túró (másképen készítve mint a* tuvurtoš) | *caseus, tyros*.

tórta (στ) *rúd (kettős szekérrúd)* | *vectis temonalis.*

* torlem : *dorgálni, szidalmazni* | *increpare* Bthm. 1, 3, 7.

tolam *jöni* | *venire*, -ledem *(fr.)*; -loktem *(eff.)*; * tolam.

tolšaš *jövő* | *insequens, proximus (annus).*

nalen tolaš *elhozni* | *apportare, adducere.*

tolem (στ) *rabolni, megrabolni, lopni* | *rapere, diripere, latrocinari*; * talem B.

tolen kaeve *rabolni voltak* | *raptum exierunt.*

tolašem (στ) *bajlódni, iparkodni* | *laborare, eniti*; -šedem *(fr.)*; * talašem *sietni* | *festinare.*

tolaštarem *bajlódtatni vkit* | *laborem cui afferre.*

tögede, tegede *apró, kicsiny* | *minutus, parvus*; * tugúda B.

tögedemdem *aprítani* | *comminuere.*

tö'šak (στ) *dunyha* | *torus, pulvinar*; * tüšäk C., tüsä'k *ágy* | *torus* Bl.

tôr, török (στ) *egyenes; igaz* | *rectus, directus; verus*; * tör, török C., tör, török B.

ik töraš *egykorú* | *aequalis (aetate).*

tôrlem *egyengetni* | *aequare*; -lölam *(fr.)*; * tör ištaš B.

tö'rser *egyenetlen* | *iniquus*; * törsir W.

törá (στ) *bíró* | *judex*; * törä' B.

* törälem *itélni, ítéletet hozni* | *judicare, judicium ferre.*

törgeštem *szökni, ugrani* | *salire, subsilire*; -štelam *(fr.)*, -štaldem *(mt.)*; * törgeštem C., tïrgešt- B.

törńa : t. pöčöš *moh-áfonya* | *vaccinium oxycoccos.*

törlanem (στ) *megigazodni* | *se corrigere*; * törlänem C.

törlatem (στ) *megigazítani* | *corrigere*; * törlem C.

törlataldam *megigazodni* | *corrigi.*

tu *(pron. demonstrativum) az* | *is, ille*: tuleč tumbak *azon túlra* | *ultra illud.*

tudo *az, ő* | *ille, is.*

tušo *ottani* | *qui illic est.*

tugáńe *olyan* | *talis, ejusmodi*; *oly (adv.)* | *tam.*

tunáre *annyi* | *tot, tantum.*

tušto *ott* | *illic, ibi.* *[luc, eo.*

tušk o, tužak, tužagen *oda* | *iltužeč onnét* | *illinc, inde.*

tunam *akkor* | *tunc*; * tunámša *akkori* | *qui tunc erat* B.

tugé *úgy* | *ita, eo modo*; *oly (adv.)* | *tam* R. P., tugéla P.

tuak (στ) *egyszerű (ember, paraszt: hivatal nélkül)* | *plebejus, unus e multis (homo nullo munere fungens)*; *ingyen* | *gratis.*

t. eštaš *ingyen dolgozni* | *sine mercede opus facere*; t. puaš *ingyen adni* | *gratis dare.*

tuákeš *ingyen, hiába* | *gratis, frustra*; * tákeš.

uán (στ) *atyafi* | *cognatus, consanguineus* Br.
t. erga *igazi fiu* | *filius germanus* Bheb.
ırem (στ) *kifogni* | *disjungere (equos)*; -rkalem *(fr.)*
ıláče (στ) *(a házasok szüleinek kölcsönös megszólítása* | *nomen, quo conjugum parentes invicem se appellant).*
ɣur, tubur *ing* | *indusium*; *togor, tugor C., tugur B.
ɣok: t. jing *közönséges ember* | *homo vulgaris, de plebe*; *cf.* tuak.
ıχát *teljességgel [nem]*|*[ne]quaquam* Bar.
ıgur: pu t. *fakéreg* | *cortex arboris (exterior atque crassior).*
ıtem *kitalálni* | *solvere, explicare (aenigma)*; -tulam *(fr.)*
tušto *találós mese* | *aenigma*; *tuštó K.
ıman (π) *gonosz lélek, gonosz ember* | *daemon, homo infestus* R., *ellenség* | *inimicus, hostis* P.; *C., tušmán *varázsló* | *magus* Bapc.
t. šonošo *rosszakaró, ellenség* | *malevolus, inimicus.*
(στ) *íz, édesség* | *sapor, dulcedo*; *tot C.
tútlo (στ) *édes* | *dulcis*; *tótla C. B.
tutlemam *édesedni* | *dulcem fieri.*
tutlemdem *édesíteni* | *dulcem reddere.*
*totešt- *élvezni* | *frui, gustare* B.
*túteš (στ) *mindenütt, gyakran* | *ubique, saepe* Bap., *gyakran* | *saepe* W.
tuná (στ) *üsző* | *juvenca, bucula* B.
tuńo (στ) *füstnyilás* | *foramen fumarium (in tecto v. in pariete).*
tup *hát* | *dorsum*; *.
t. lu *hátgerincz* | *spina*, ket t. *kéz háta* | *dorsum manus.*
*túpïn *háttal fordulva vminek* | *adverso tergo* Bap.
tubul- *szabadítani* | *liberare* P.
tuvuraš *ház héja* | *tabulatum (sub tecto domus).*
tuvurtoš (στ) *túró* | *tyros.*
t. vüt *savó* | *serum.*
muno t. *tojásból s édestejből készült étel* | *cibus ex ovis et lacte paratus.*
túmo *cserfa* | *quercus*; *tum C.
tumerlá *cserfaerdő* | *quercetum.*
tumuš *folt* | *pannus, lacinia*; *tûmaš C., túmïž, túmïš B.
tumuštem *megfoltozni* | *pannis resarcire*; -štulam *(fr.)*; *tûmaštem C.
*tumbak *ólom* | *plumbum* C.
tumbal *túlsó oldal* | *pars ulterior.*
tumbalne *(loc.) túlsó félen, túl* | *ultra.*
tumbalan, -bak *(lat.) túlra, tova* | *in partem ulteriorem, ultrorsum.*
tumbač *(abl.) túlnan* | *e parte ulteriore.*
tur *alap, fondamentom* | *fundamentum (aedificii).*

turá (στ) *(egyenes irányú | directus)*; *meredek, merev | arduus, rigidus*; * *egyenes | directus* Bl. 3, 5.

t. sir *meredek part | ripa praerupta*; t. onžaš *mereven nézni | oculos defigere in quid.*

turangdem *meredekké csinálni | arduum facere (ex. tectum).*

turá *egyenesen szemközt, átellenében | ex adverso, adversus*; * ture C., duré B.

* duré küšna *egyenesen fölött | recto supra [eum]* B.

* torés *ellen | adversus, contra* B. K.

* túra (στ) *csend, béke | tranquillitas, pax*; *csendes, békével való | tranquillus, placidus* B., tör *csendes | quietus* C.

turlem (στ) *letülepedni | subsidere (aqua turbida)* R.; **csillapodni, nem kiabálni, hallgatni | sedari, conticescere* B., törem *hallgatni | tacere* C.

turi' (στ) *pacsirta | alauda.*

tur-gede *gerlicze | turtur*; * turkä'da B.

turkem *szenvedni, tűrni | pati, tolerare* P.; *turχem, türχem B.

turńa (στ) *daru | grus*; * C.

turžam *dörzsölni | perfricare (lintea, lavando)*; * turž- B.

tul *tűz | ignis*; * B., tol C.

tul-kü *kova | silex*; *tol-gû C.

t. savame *tűzszerszám | igniarium.*

t. sólom *láng | flamma.*

tuletta *többet, többé | amplius* [illegible]

túlem (στ) *kendert tilolni | canabim decorticare.*

túle *kendertiló | frangibulum cannabinum.*

tulem *kiabálni, lármázni | clamare, vociferari.*

it tulo *hallgass | silentium tene*

tuluk (στ) *árva | orbus*; * túluk

t. vate *özvegyasszony | vidua*

* tuluk väta B.

t. pörjing *özvegyember | vidu*

tükem *érinteni | tangere*; tükal--ldam *(mt.)*, tükedem *(f.)*

* tïkem *kopogtatni | pulsare* Bapc.; tikäläm *érinteni | tangere* C., tïkal- B.

ong tükalaš *keresztet vetni | num crucis formare*; -ledem *(fr.)*

* tïklalt- *rugdozni | calcitrare* Bapc.

tü'kö (στ) *retesz, tolózár | obsera.*

tükelem *reteszszel bezárni | serare*; -ledem *(fr.)*

tügatem *köszörülni, leköszörülni | acuere, abacuere, deterere*

tüganem *elkopni | atteri (cultr*

tüng *fa töve | stirps, basis arb*

(pu tüng); *kezdet | principium*; *eredeti, valódi | principalis, primigenius, ver*

R., tuń P.; * teng, ting *töve* C.

t. iliše *eredeti lakos | primus incola*; t. lümžö *valóságos ne verum nomen ejus.*

üngalam *kezdeni | incipere;* -ledem *(fr.),* -laldam *(pass.)* R., tunalam P.; * tengäläm, tingäläm C., tïngalam *kezdeni | incipere; fogni | (verbum auxiliare tempus futurum denotans)* B.

gam (*σɪ*) *megmerevedni, megfagyni | obrigescere, congelari;* -ngedem *(fr.) terhes | praegnans (pecus);* * tüž F.

ka *sereg | grex, multitudo (animantium).*

: t. val *külső oldal | pars exterior (parietis).*

em *ezer | mille;* * tižem C., tï'žem B.

ürä' (*σɪ*) *köd | nebula;* * teterä C., tïträ' B.

tütürä'n *ködös | nebulosus.*

ürem (*σɪ*) *megfüstölni | fumigare, suffire;* * tïtrem B.

ö (*σɪ*) *ékesség | ornatus.*

tüzlanem *fölékesíteni magát | exornare se.*

tüzlandarem *fölékesíteni | exornare.*

iemam *tanúlni | discere; megszokni, hozzászokni | assuescere;* tüńemedem *(fr.);* *tomeńäm C., tumenam B.

tüńüktem *tanítani | docere,* -ktedem, -ktelam *(fr.)* R.; tunuktem P.; * tomdem C., tumdem B., tumdakalem *(fr.)* Bk. II.

tüńüktüktem *taníttatni | edocendum curare, in disciplinam tradere;* * tomdektem C.

tünžá (*σɪ*) *a világ | mundus* R., tüńá *menny | coelum* P.

tünžügem *megfúladni | suffocari.*

tünžüktarem *megfúlasztani | suffocare.*

tüp (*σɪ*): tüp ömńe *a kettős szekérrúd közé fogott ló | equus intra temonem bifurcum curru junctus.*

tüvülö *holmiját megkímélő, jól őrző | res suas bene servans.*

tüvüt, tüvütok *épenséggel, egyátalában [nem] | omnino [non].*

tümür *dob | tympanum.*

t. toja *dobverő pálcza | plectrum tympani.*

tür *szél, part | margo, ripa; él | acies (securis);* * ter, tir C. tïr, dïr B.

* trän : t. caška *tál | lanx, patina* B., pisä tïrän *éles élű | acutus acie (gladius)* Buéb.

türüsö *szélső | in margine positus.*

* dï'rašta: korna d. *útszélén | in margine viae* B.

* di'rbä *-hoz | ad:* kü-d. *kőhöz | ad lapidem (allidere)* B.

* dïrgïc *szélétől, -től | a margigine, ab* B.

türedam *aratni | metere;* * turedäm C., tred- B. *(item: nyírni | tondere* Bar.)

türüs, türüsok (*π*) *egész, ép | integer, totus.*

türvö *ajak | labium;* * tervä, tirvä C., tï'rbä B.

türvenčam *prüsszögni* | *sternuere*; -nčedem *(fr.)*

türlö (στ) *különféle* | *diversus*, *varius*; *mód*, *minta* | *modus*, *exemplum*.

tide türlön *e módon*, *ekképen* | *hoc modo*.

türlem (στ) *kivarrni*, *hímezni* | *acu pingere*.

türlömaš *himzés* | *pictura acu facta*.

tül *külső*, *künt való* | *externus*, *exterior*:

tünö *(loc.)* *künt* | *extra*, *foris*; * tü'na B., tünä C.

tûnösö *külső* | *externus*, *exterior*.

tüan, tügö *(lat.)* *ki* | *foras*; *tü'ga, tü'ge B., tüge C.

tüč *(abl.)* *kivülről* | *extrinsecus*, *a foris*; * tüc C.

tülem (στ) *fizetni*, *megfizetni* | *solvere (pecuniam)*; tüledem *(fr.)*; * tülem.

tülügen *héja* | *falco milvus*.

der (ter); * dor (tor):

derne, dene (tene) *-nál* | *ad*, *apud*; *-val*, *-vel* | *cum*; * dóno B., don C.

deran *(lat.)* *-hoz* | *ad*; *-nál* | *apud (quem manere)*; * dorán B.

deke, dek (derik) *(lat.)* *-hoz* | *ad*; * dóko B., toko, tok (do-) C.

derič, deriť, deč *(abl.)* *-től*, *mellől* | *ab*, *a latere* R., toréc P.; * dórac, -cen B., torec, torc (do-) C.

dérbe *öv* | *cingulum* Bmk, 6, 8.

sa *(pron. demonstr.)*:

sáde *az*, *amaz* | *ille*.

sadenam, sade-kodom *ak*[illegible] *tunc*, *illo tempore*.

sáde-verec, sadelan *azért* [illegible] *terea* P.

sae, saj *szép*, *jó* | *pulcher*, [illegible] R., sáje, saj P.; * saj C.

saj kotta *maradjatok jó* [illegible] *ségben* | *valete*.

saemam *szépülni* | *pulc*[illegible] *fieri*.

saemdem *szépíteni*, *jo*[illegible] *ni* | *pulchrum*, *meliorem* [illegible] *cere*.

saurem (στ) *fordítani*, *megf*[illegible] *tani* | *vertere*, *convertere*: [illegible] lam *(mt.)*; -rkalem *(fr.)* [illegible] sagurem P.; * särem K. [illegible] saräl-, säräl- B. K., särka[illegible] *(fr.)* Bap.

sáurtoš, sáortoš *fordulat*. [illegible] *lat* | *conversio*, *flexus*.

saurnem (στ) *fordúlni* | *se* [illegible] *vertere*; *forogni* | *circum*[illegible] (vujem saurna *forog a* [illegible] *jem* | *vertigine corripior*): [illegible] lam *(fr.)*; -naldem *(mt.)* [illegible] sagurnem P.; * särnem [illegible] särnäläm C. B.

sakem (στ) *fölakasztani* | *sus*[illegible] *dere*; -kaldem *(mt.)*, -k[illegible] dam *fölakasztani magát* [illegible] *suspendere*; * säkem, säk[illegible] tem C., sakem, säkem [illegible] säkältam *(pass.)* Bap.

*šüeš säkältaš *nyakába bor*[illegible] *ni* | *cervicem cujus ampl*[illegible]

ákeľe (στ) *kampó | uncus (cui quid suspenditur).*
gá *mellett | a latere, juxta, apud*
tïdan s. *ö mellette | apud eum;*
kórna s. *az út mellett | juxta viam* B.
ják *jövevény | advena* Bar.
em (στ) *kiválasztani | eligere;* -ledem *(fr.)*
ga (στ) *homlok | frons (-ntis)* R., sänga L.
cem *akarni, kívánni | velle, cupere* B.
koláš sacá *haldoklik | animam agit* B.
slem (στ) *jajgatni, sírni | lamentari, plorare* Bl., *háborogni | tumultuari* Bm. 27, 21.
ɨrgem *csorbásodni | serratim scindi (culter).*
ɨzergeše *csorba | locus serratim scissus.*
ɨzertem *csorbát csinálni | serratim scindere.*
lálik (στ) *világ | orbis terrarum, mundus;* * sändäläk C., sandálik *világ | mundus, ország, föld | terra, regnum* B.
laľe *üllővas | incus.*
: sap-kandra *gyeplő | habena;* * säp *gyeplő | habena* C.
'bä : s. pudurtïš *galy | sarmenta* Bar.
ɨ (στ) *kasza | falx foenaria.*
ɨme : tul s. *tűzszerszám | igniarium.*
erök, samorök, -rek (στ) *fiatal, ifju | juvenis;* * sä'merek Br.
samrökemam *megifjodni | juvenescere;* -emedem *(fr.)*
* sámïń, sámań *tévelygő | errans:*
s. korna *tév-út | error viae.*
s. keša *tévelgő | errabundus* B.
sar (στ) *sereg, hadsereg | exercitus;* * sär Bar.
sar *barnás sárga, mézszín | fulvus (equus.)*
saravoč *kulcs | clavis;* * saravaǯ C., sarabáč B.
s. köveg *lakat | claustrum.*
sárem (στ) *gyep | cespes;* * sirém B.
sársi (στ) *veréb | passer.*
* sarlá *sarló | falx* B.
sálma *serpenyő | sartago, frixorium;* * selmä C.
s. muno *rátottu | ova frixa.*
se *(pron. demonst.):*
sede *ez, emez | hic;* * séda *az | is, ille* B., sedä C.
* sédašta *ott | ibi* B., sedeštä C.
sedežak, -ken *ide | huc* R.; * sédaška, sedašáken *oda | eo, illuc* B., sedeškä C., sedeškebek *addig | eo usque* C.
sedežeč, -čen *innét | hinc;* * sédašec, -cen *onnét | inde, illinc* B., sedešec C.
sengé *úgy | eo modo* B.
sengem (στ) *meggyőzni, fölülmúlni | devincere, superare* R., senem P.; * singem B.
* sederä *padlat, padozat | pavimentum, tabulatum* C.

sen (στ) *szín* | *color, species* (sae senže ulo *szép színe van* | *valetudinem vultu prodit).*

senle *szép, jeles* | *speciosus.*

* sepńem *megfogyni, elsoványodni* | *vires et corpus amittere* Bmk. 9, 18., sepńäša *holdkóros* | *lunaticus* Bm. 4, 24.

seven *kék posztókaftán* | *indumentum (nuptiale) coloris caerulei, e panno confectum.*

semen *szerint, módjára* | *secundum, ad modum, more;* *sémin B.

* semel-, semäl- *vigasztalni* | *consolari* Bl.

será (στ) *sör* | *cerevisia;* *sra C., *cf.* purá.

seralem (στ) *elreteszelni, bezárni* | *obserare, claudere;* *suralem Bap.

seretá (στ) *bigecsi baktop* | *aegopodium podagraria.*

serem *haragudni* | *irasci.*

serektem *megharagítani, uszítani* | *ad iram excitare, irritare, instigare;* -ktolam *(fr)*

serték *haragos, ingerült* | *iratus, irritatus.*

sergá (στ) *fülönfüggök* | *insigne aurium.*

serlagem (στ) *kegyelmezni* | *indulgere, parcere (deus)* (kudálde, serláge *bocsáss meg, kegyelmezzél* | *ignosce, miserere!);* *sörlaχem, sorlaχem *üdvezíteni* | *salvum facere* Bap., serlagem F.

sî (στ) *tisztelet, megtiszteltetés nor.*

* sigirem (στ) *kiáltani, kiabá clamare, vociferari* C., rem B., sigrälam *(fr.)*

sitem (στ) *elég lenni, elégedni tis esse, sufficere, conten esse;* *B. (kačken s. *jóllak cibo satiari).*

* sitä *elég* | *satis (satis est*

sitá B.

sitarem (στ) *eléggé tenni, e teni* | *satisfacere, satiare;*

* sïsïrnem *elszakadni vkitől, v válni* | *disjungi, discede quo* Bap. 21, 1.

sisna (στ) *disznó* | *sus* R., süsnäl

* sasná C. B.

uzo s. *kandisznó* | *aper.*

* simr-: simrén anžaš *irigyl invidere* Bg. 5, 29.

sîr *part* | *ripa, littus;* *sir.

* sirä' *szurok* | *pix* Bl.

sirä'n *szurkos* | *picatus* Bap.

* sirem (στ) *írni* | *scribere* C. B

-rkälem *(fr.)* C.; -rältem *dim.)* C.

* siremäš *levél* | *epistola,* C., s

mäš *irás, irat* | *scriptum* B

* ssï'rma *(sic!) párducz* | *leop dus* Bapc. 13, 2.

sîlem *háló, gyalom* | *rete.*

s. šinža *hálószem* | *macula re*

soklatan *récze* | *anas (a. clangul*

sogá (στ) *gallér* | *galerus, co rium.*

sobalá (στ) *kanál* | *cochlear;* * vala C.

vo *tenyér* | *palma manus*; *sava *taps*, *pofonütés* | *ictus palmae manus* C.

vem (στ) *tapsolni* | *plaudere*; *pofonütni* | *colaphum impingere*; -valdam *(dim.)*; *sevem C., sabem, sebem B., seväläm *(mt.)* Bl.

soven koldaš *megpofozni* | *colaphis percutere.*

sopkalem *tapsolgatni* | *plausitare.*

mul *ügy, dolog* | *negotium; alkalom* | *occasio*; *samïl W.

rasem (στ) *megegyezni, kibékülni* | *pacto constituere quid cum quo, reconciliari*; *házassági alkut kötni* | *pactionem nuptialem facere*; *illeni* | *decere, convenire*; -sedem *(fr.)*; *sarasem *kibékülni* | *reconciliari* C.

sorasmaš *leánykérés* | *nuptiarum conciliatio.*

*sarásema i'dïr *(vkinek) eljegyzett leány* | *puella cui desponsa* Bapc.

sorastarem *kibékíteni* | *reconciliare* P.

rta (στ) *gyertya* | *candela*; *sartá.*

s. keče *halottak ünnepe* | *feralia.*

šinža s. *szem-lencse* | *lens oculi.*

rvalem (στ) *kérni, könyörögni* | *rogare, supplicare*; *sarvalem C., sarbalam B., sarbalem K.

lá (στ) *ostor* | *flagellum*; *salá.

solem *lekaszálni* | *demetere*; -lkalem *(fr.)*

solkalem (στ) *lobogtatni, csóválni* | *vibrare, motare (sudarium, caudam).*

sólom (στ): tul s. *láng* | *flamma*; *sálam Bhéb.

sörem *igérni* | *promittere*; *akarni, kívánni* | *velle, cupere.*

sörmaš *igéret* | *promissum.*

söldörá *fekvőhely a padláson* | *cubiculum, dormitorium sub tecto domus.*

suárluk (στ) *zabola* | *frenum*; *Bjk.

sukem *letérdepelni* | *genua submittere*; -kedem *(fr.)*; *sukaltem *(mt.)* B.

suken šogolaš *térdepelni, térden állani* | *genibus nixum esse.*

súkur (στ) *czipó* | *panis (Laib)*; *kenyér* | *panis.*

súto (στ) *világos* | *lucidus; világosság* | *lux*; *sóta *világos* C., *világosság, fény* | *lux, spendor* B.

s. keče *fényes nap* | *dies clarus*; tul s. *tűz világa, fénye* | *candor, splendor ignis.*

sutom eštaš *világítani* | *lucem praebere (candela).*

sutemam *világosodni* | *lucidum fieri, elucescere*; *sotemäm C. sotemam, sotemältam B.

sutemdarem *világosítani, fényesíteni* | *lucidum, splendidum facere*; *sotemdem C., so-

temdarem *fényeltetni* | *splendentem facere* B.

* sotalgem *fényleni* | *splendere* Bk. II.

sûsor (στ) *megsebesített, sértett* | *saucius, laesus; seb, betegségi baj* | *vulnus, morbus* R., susïr L.; * šúšer *beteg* | *aegrotus* C., *seb* | *vulnus* Bk. II.

susurgem, -gemam, -galdam *megbetegedni* | *morbum contrahere*; -gedem *(fr.)*; * šušergem C.

susurtem *sebesíteni, megsérteni* | *sauciare, laedere*; -tedem *(fr.)*; * šušertem B.

*súsu (στ) *öröm* | *gaudium; víg* | *laetus*: s. liaš *örülni, vigasztalódni* | *laetari, se consolari* B., *víg* K.; sunc *víg* K.

suslo *a hársbocskor fonására való vaseszköz* | *instrumentum ferreum, quo ad perones e libro plectendos utuntur.*

súzo *hím nyirfajd* | *tetrao.*

surán *bőr* | *corium.*

surt (στ) *telek (ház s a kozzá való jószág)* | *domus et fundus*;

s. olmo *elhagyott házhely* | *locus, ubi quondam domus fuit.*

sulem (στ) *kiváltani, megváltani* | *redimere*; * B.

* suľem *szólni, igérni* | *dicere, promittere* Bl.

* súľema *igéret* | *promissum* Bl.

súluk (στ) *bűn, vétek* | *peccatum*; *.

sulukán *bűnös, vétkes* | *peccator*; *.

sulukandarem *vétkessé* [illegible] *megbotránkoztatni* | *ad p*[illegible] *tum adducere, scandali*[illegible]

süan *lakodalom, nász* | [illegible]

* süän C., suján B.

s. vuj *vőfél* | *paranymphus.*

* sük *hulladék, szemét* | *qui*[illegible] *liae.*

* kol s. *halpikkely* | *squama*[illegible] *cium* C.

sü'gö *szú* | *tinea, teredo.*

sügö kol (στ) *sőreg* | *acip*[illegible] *ruthenus.*

süsarem *megereszteni* | *remitte*[illegible] *laxare (ex. g.* poldoš *gomb* *globulum vestis).*

süvä'n (στ) *kelés* | *ulcus, apost*[illegible]

* suván Bapc.

sümürlem *eldőlni, hengered*[illegible] *collabi, devolvi*; -rlülam [illegible]

* semerlem *összeroskad*[illegible] *corruere* Bp. II.

sümürlen vozaš *elesni* | *coll*[illegible] *concidere.*

sürü'm (στ) *gőz, pára* | *vapor.*

sürtńem *megbotlani* | *pedem off*[illegible] *dere*; -ńülam *(fr.)*; * ši[illegible] ńem B., šertńem C.

* širtniktem *megütni* | *offend*[illegible] *allidere (pedem ad quid* [illegible]

zäj *vid.* izäj.

* zar B., zara C. -*nyi (cf.* nare [illegible]

mazar *mennyi* | *quantum* B., [illegible] zara C.

nangajem *vid. s. v.* nalam.

našmak *hímzett szalag, melyly*[illegible] šarpan-t *kötik* | *fascia* [illegible] *picta, qua* šarpan *ligatur.*

marluk *üdvözülés* | *salus aeterna:* -lukam moeš *üdvözül* | *beatus fit* B.

es (*α*) *szégyen* | *ignominia, turpitudo;* *nâmas C., námas B.

namasan *szégyenes, utálatos* | *turpis, foedus* C.

ımesteme *szemtelen* | *impudens;* *nâmastemä C., námasïr *id.* B.

ameslanem *szégyelleni magát, szégyenkedni* | *pudore affici;* *namaslanem B.

ameslandarem *megszégyeníteni* | *pudore v. ignominia afficere.*

namasïrlanem *szemtelenkedni, szeméremtelenkedni* | *impudenter v. impudice se gerere.* Bk. II.

iem *vid. s. v.* nalam.

-*nyi;* *nar B.

ınáre *annyi* | *tantum.*

ıť tilže n. *öt hónapnyi idő* | *spatium quinque mensium.*

nže *sárga* | *flavus;* *nâranza C., nárandza Bapc.

arinžemam, -žangam *sárgúlni* | *flavescere;* *narandzemam K.

arinžemdem, -žangdem *sárgítani* | *flavum reddere.*

ım *venni* | *sumere, emere;* -ledem *(fr.);* *naľam B., näläm C.

ederem n. *feleséget venni* | *uxorem sumere* C.

an-gajem *(i. e.:* nalen-kajem), *elvinni* | *abducere, avehere, asportare,* -jedem *(fr.);* *nängejem C, nangejem B.

namiem *(i. e.:* nalen-miem) *odavinni* | *adducere, advehere, adferre,* -iedem *(fr.);* *naľ-miem Bmk. 10, 13. Bp. I.

néngez (*σι*) *alapgerenda* | *trabs fundamentalis.*

*néčke: nečkem *kedvesem* | *mi care!* K.

*nezér (*π*) *szegény* | *pauper, egenus.*

*nezérluk *szegénység, ínség* | *paupertas, egestas* B.

nezeremäm *elszegényedni* | *pauperem fieri* C., nezeremam B.

nezeremdem *elszegényíteni* | *pauperem facere* B.

nemešken, n.-matke, n.-jotke *eddig, mostanig* | *hactenus, adhuc;* *nemešken jakte B.

némer (*σι*) *kása* | *puls e farina avenacea;* *némer C., *cf.* pulámog.

ner *orr* | *nasus;* *ner, nêr C., ńer B.

n. lavra *takony* | *mucus.*

nerem *szunyadni, elszunyadni* | *placide dormire, obdormiscere;* *.

nérge *borz* | *ursus meles.*

nelam *nyelni, lenyelni* | *glutire, devorare,* -ledem *(fr.);* *neläm C., nelam B.

ni, nî *hárs, melyből bocskort fonnak* | *liber arboris, ex quo perones plectunt.*

ni — at *(pronomina negativa formans ex interrogativis):*

niköát *senki* | *nemo*; * nikűát, nikűžat, nigát B., nigüat C.

nimát *(i. e.* nimoat*)* *semmi* | *nihil*; * B.

nikuštát *sehol* | *nusquam*; * B., niguštát K., nigüštät C.

nikunamat *soha* | *nunquam*; *B., nigünämät C. — *etc.*

nialdem *megsimítani* | *permulcere*; -lkalem *(fr.)*; * nialtem *megsimítani*, *megkenni* | *permulcere*, *perlinere* B.

nine *ezek* | *hi (sing.* tide); * ninä *azok*, *ők* | *illi*, *ii* C., nï'na B.

nil *négy* | *quatuor*; *.

nilit *(num. substantivum) négy* | *quatuor.*

nille *negyven* | *quadraginta*; *nille, nillu C., nillu B.

nilemise, -miše, niletise *negyedik* | *quartus*; * nilimše C., nilimša B.

nilemište *negyednap* | *quarto posthac die.*

nočko *nedves* | *humidus*, *madidus*; *načka *nedvesség* | *humor* Bl.

nočkemam *nedvesedni* | *humescere.*

nočkemdem *megnedvesíteni* | *humectare.*

nošmo *hal-kopoltyú* | *branchia.*

* nodam *lopódzni*, *kullogni* | *furtim accedere*, *pedetentim procedere* Btm. II, 3, 6.

nolgo *sima szil* (?) | *ulmus campestris.*

nólugaž *fehér jegenye* | *abies picea.*

nolgažla *f. j. erdő* | *silva a tum p.*

ńöktam, ńükt- *nyúzni* | *deglu*

nöštölam *gyúrni*, *dagasztani* | *psere*; -ledem *(fr.)*

nö'nžük *tészta* | *massa*, *farina aqua subacta*; * nü'nžik pa n. *kovász* | *fermentum* F

nörem *ázni* | *madescere*; -re *(fr.)*; -raldam *ázódni*, *re ázni* | *madefieri*; * nörem nörtem *áztatni* | *madefac* -tölam *(fr.)*; * nörtem C.

nörgäš *porczogó* | *cartilago.*

* nö'rga *sarj*, *hajtás* | *germen*, *culus.*

nugudo *sűrű* | *crassus*, *spissu quor)*; * nogoda, nugud nugudemam *megsűrűdni* | *sescere*, *condensari*; * no demäm, nugudemäm C.

nugudemdem *megsűríteni* | *densare.*

* nújemä! *no*, *rajta* | *age*, *agedu* K.

nuš *csuka* | *esox lucius*; * C.

* nuž *csalán* | *urtica* C.

nuno *ők*, *azok* | *ii*, *illi (sing.* tud R. P.

numál *alul való* | *quod infra es* *nimä'l (jud-nimä'l *észak* *ptentrio)* B.

numálne *(loc.) alatt* | *infra*, P.; * nimä'lna B., nömäl C.

numálke *(lat.) alá* | *sub* P.; * mä'ka, nimä'lan B., nöm ke, nömäk C.

iméc *(abl.) alól* | *ex imo*, изъ подъ B., nömäc C.
ılam *vinni*, *hordani* | *ferre, portare*; -leštam *(fr.)*; * namalam.
máldeš *teher* | *onus*; * namáltïš B.
malöktem *vitetni* | *portandum curare*; * namalektem B.
ıezö, *szántóföld* | *ager*; *.
ıĺo *fecske* | *hirundo*.
ı *nyalni* | *lingere, lambere*; -ledem *(fr.)*; -lalam *(mt.)*; * nulem C. Bl.
ım *fogaival elharapni*, *leágni* | *demordere, abrodere*.
ö *tompa* | *hebes*; * niške C.
iškemäm *eltompúlni* | *hebescere*.
iškemdem *tompítani* | *hebetare*.
lam (ner) *orrát fúni* | *emungere*; -ledem *(fr.)*; * nüštääm C.
nä *mag, magszem* | *granum*.
n.-vécen *hátulról* | *a tergo* B.
ı *vakarni* | *scabere*; -žedem *(fr.)*; -žaldem *(mt.)*; * nöäm *dörzsölni* | *terere* C., nižörölni, *kitörölni* | *abstergere, lelere* Bapc.
ïüš *vakaró* | *strigilis* (ömńe n.)
žiktem: nižiktem-goltaš *leorotválni* | *detondere (crines)* Bk. I.
miš *tejföl, tejszín* | *flos lactis*.
mindig | *perpetuo, semper* Bl.
p. ištaš *megigazítni, rendbe hozni* | *corrigere, in ordinem redigere* Brit. 1, 5.
pakčá (*π*) *kert, konyhakert* | *hortus, hortus olitorius*.
pakma *rest, lusta* | *ignavus, segnis (ex.g. equus, qui flagellum tolerat)*
pakmangam *elrestülni* | *ignavum fieri*.
pagalem (*π, στ*) *becsülni, tisztelni* | *aestimare, magni facere*; -ledem *(fr.)*.
pagar (*στ*) *zúza* | *ventriculus avium*.
kočmo p. *bögy* | *ingluvies* (kočmo, *a verbo:* kočkam).
paj (*π*) *rész* | *pars*; * C., *rész, osztályrész* | *pars, portio; tag (testrész)* | *membrum* B.
pajlem *osztani, elosztani* | *dividere, partiri*; -ledem *(fr.)*; * pajlem.
pajlaldam *elosztódni, eloszlani* | *dividi*; * pajlaltam B.
páča (*στ*) *bárány* | *agnus*; * paťa C.
pačam eštaš *bárányozni* | *agnum parere*.
pačang- *fetrengeni* | *se volutare* Bmk. 9, 10. Bp. II.
pačaš: ik. p. *egyszerű* | *simplex*; kok p. *kettős* | *duplex*; * pačáš B., paǯaž C. (ves p. *másodszor* | *altera vice* B.)
pačašán: kum p. *három emelettű* | *trium contignationum (domus)* B.
pačémše *darázs* | *vespa*.
paša *munka, dolog* | *opus, fac-*

tum, res; * päšä C., päša B.

pašam eštaš *dolgozni* | *opus facere, operare.*

pašáče *v.* paša-ešteše, pašaštešе *munkás (dologtevő)* | *operarius.*

paškár *szegek, melyekre a húrokat fölcsavarják* | *clavi, quibus chordae intenduntur.*

pašténge *vid.* pošt.

* pätár *nagyon, igen, leg-* | *valde, quam maxime:* p. kugo *igen nagy* | *permagnus;* p. jažo *legjobb* | *optimus* B.

patarak *olló* | *forfex.*

* pâtal *fecstej, gulászta* | *cremor, colostrum* C.

padeštem *aprítani, apróra vágni* | *minutim consecare;* -štelam *(fr.);* -štaldam *(pass.)*

pasú (*σr*) *mező* | *campus, arva.*

páskeč (*σr*) *lépcső, garádics* | *scalae.*

paslok (*σr*) *fék* | *capistrum (e cortice tiliaceo)* C.

pamáš *forrás* | *fons, scaturigo.*

parak *női szeméremtest* | *pars muliebris, muliebria.*

parenge (*σr*) *burgonya, krumpli* | *fructus solani tuberosi.*

parém (*σr*) *ünnep* | *festum, dies festus.*

paremam *gyógyúlni* | *sanescere, convalescere;* * B., paremäm C.

paremdem *gyógyítani* | *sanare;* -delam *(fr.);* * paremdem.

pariš *nyereség* | *lucrum.*

párom, parem (*σr*) *adósság* | *tum, aes alienum.*

paroman *adós, debitor,* | *tus.*

* pargá *félénk, gyáva* | *ignavus* Bapc. 21, 8. K.

* par- (part-?) *kinyitni* | *(januam)* Bap. 12, 14 | *nem nyitott* | *non aper* | *cf.* počkam.

párdaš (*σr*) *piros szárnyú* | *cyprinus rutilus* R., pard

parńa (*σr*) *ujj* | *digitus;* * p kaza p. *kis ujj* | *digitus* mus, kožar p. *mutató* | *index;* lümdeme p. | *len) negyedik ujj* | *d.* nalis; kugo vuj p. | *ujj* | *pollex.*

jol p. *lábujj* | *digitus pedis*

parńaš *gyűszű* | *digitale* | *rium).*

* pal:

palna *másutt* | *alibi;* pak *másuvá* | *aliorsum,* pac *másunnan* | *aliunde* C.

palan (*σr*) *kánya bangita* | *num opulus.*

pále (*σr*) *jegy, jel* | *nota,* | *czél* | *scopus;* * päle C, B.

p. lüaš *czélt lőni* | *ad* | *destinatum jaculari;* | eštaš *jegyet csinálni,* | *gyezni* | *notam facere,* | *tare.*

palan *jegyezett* | *notatus.*

m (*σr*) *megtudni, megismerni* | *comperire, cognoscere;* paledem *(fr.);* * päľem B.; päľektem *észrevenni* | *animadvertere* Bl. 14, 7

ileme *ismerős* | *notus.*

áledeme *ismeretlen* | *ignotus.*

päldïr-: žïra päldïrma godam *virradatkor* | *quum dilucescit* Bm. 28, 1.

ıäläsem *kölcsönösen megismerni* | *invicem cognoscere* Bk. II. 3, 1.

ɜede *erős, erősen tartó* | *firmus; fösvény* | *avarus;* pi'ngada B.; * pingädä *fösvény* C.

ɜngedemam,-emaldam *erősödni* | *firmari;* *pingedemam B.

ɜngedemdem *erősíteni* | *firmare;* * pingedemdem B.

ı *sövény, kerítés* | *sepes, septum;* * piča B.

ɛčem *bekeríteni (kerítéssel)* | *sepire, consepire;* pečedem *(fr.);* * pičem B. (pičam pičen *kerítést csinált* | *septum fecit).*

ɛe *köszörül-kö* | *cos.*

ɛčkeš kučaš *a k.-re tartani, köszörűllni* | *cote acuere.*

ɛemeš *sötét* | *obscurus* R., peckémïš P; * pickémeš B. (pickém Bk. 13. 12.); pečkedä, pičkedä, C., pickätá Bp. II.

(pečkemam): pečkemeš, pičkemeš *besötétedik* | *tenebrescit* C.

* pickemšaltam *elsötétíllni* | *obscurari.*

peckemdem *elsötétíteni* | *obscurare* R.; * pickatajemdem Bk. II.

peš (*σr*) *igen, nagyon* | *valde, magnopere;* * piš.

peškedelanem *fösvénykedni* | *parcum, tennacem esse* Rcsm. 63. *(cf.* večkeš).

pež *keztyű* | *manica, chirotheca;* * pižgom C., pižkóm K., *cf.* kom.

peterem (*σr*) *zárni* | *claudere, operire;* -rkalem *(fr.);* * pitrem C. B.; pitrektem *(eff.)* B.

peteraldam, peternem *záródni* | *claudi.*

péterteš *födél* | *operculum.*

péstel *hosszu toll* | *pluma longior* R., pästil L.

perem *megütni* | *ferire, icere;* *päpermaš *ütés* | *ictus.*

pérke (*α*) *isten áldása, gyarapodás* | *dei favor, proventus, incrementum* R., pereket V.; * perké *(item: haszon, nyerèség* | *lucrum)* B.

* perkejan, perkeán *áldásos, termékeny* | *prosper, fertilis* Bap. Bkol.

pérče pörče (*σr*) *szem* | *granum (frumenti); szál (szalma, fű, haj)* | *singuli cauliculi, culmi;* * pi'rca, pirc B.

olom-p. *szalmaszál* | *culmus, stipula straminea;* üp-p. *hajszál* | *capillus;* * üp-pirca B.

* pertari' *elsöben, elsinte* | *primum, initio* K., pertari', pertari'ša *első* | *primus* B., pertäri, -riše C.

pervoj (o) *először, elsőben* | *primum* R., pervej P.; * pervi', pervé *előbb* | *prius* B.

pervojso *első* | *primus*; * pervi'ša, pervi'š *előbbi, első* | *prior, primus* B.

pel *oldal, fél* | *latus, pars*; *cf.* vel.

pelen *-nál, mellett* | *ad, juxta.*

pelešte, velešte *(loc.) félen* | *in parte, a parte.*

peleške, peleš *felé* | *versus (ex.g.* ola p. *urbem v.)*

peleč *felől* | *a parte, e regione*; * péľec B.

peläk *ajándék* | *donum* P.

péle, pel *fél* | *dimidium*; * pele, pêle C., pel B.

pel-jut *éjfél* | *media nox*; * jud-pel B.

* pel šinza-dono *fél szemmel* | *uno oculo*; pel-šinzán *félszemíl* | *unoculus* K.

iktat pele *másfél* | *unus dimidiatusque, sesqui*; * iktäk peläk C. (i-ák p. *másfél év* | *annus et dimidius*, kum kečák p. *negyedfél nap* | *tres dies et d.* B.

peleštem *beszélleni, szólni* | *loqui, verba facere*; * B.; *súgni* | *susurrare* C.

* peleštede *elhallgatott (nem szólt)* | *conticuit* B.

peledam, -daldam *virágozni* | *florere*; -deštam *(fr.)*; * pe- B.

pelédeš *virág* | *flos*; * peléd-

peľérme *posz méh* | *apis terr-*

peldem : p. ü. *olvasztott vaj* | *tyrum excoctum.*

pi, pî *kutya* | *canis*; * C., pi š

pial *szerencse* | *fortuna*; * pial pijal, pijäl B.

pialan *szerencsés* | *fortu- beatus*; * piälän C., pi- pijälä'n B.

* pijáltema *szerencséllen- tunatus* B.

pialam *hunyorítani* | *nictari,* | *pebrare*; -ledem *(fr.)*

pikš *nyil* | *sagitta*; * pik, pik *dsa* | *lancea, hasta* C., pi- pikš *nyil* | *sagitta* B.

piktem *fojtani* | *suffocare*: -te- *(fr.)*; * püktem Barc.

piktaldam *megfojtódni* | *m- cari*; * piktanaltam, p- naltam (? piktaltam) *akasztani, megfojtani* *gát* | *se suspendere, se s- gulare.*

piktezaldam *hebegni, megd- ni beszédben* | *haesitare gua.*

*pigär *hordó* | *dolium* C.; *tál* | *patina* B.

pi'če *iramszarvas* | *cervus te- dus*; *puča C., püše B- 4, 13.

pižam *hozzáragadni* | *adhae- re*; *birkozni* | *luctari*; *gyuladni* | *inardescere*;

dem *(fr.)*; * pižam *hozzáragadni, ragaszkodni* | *adhaerescere, adhaerere* B.

pižiktem *ragasztani* | *affigere*; *meggyujtani* | *accendere*; -ktolam *(fr.)*; * pižektem *gyujtani, szítni* | *accendere, excitare (ignem)* Bar.

pižedelam *birkozni, küzdeni* | *luctari, certare* P.; * B. K.

ižgem *súgdosni, susárolni* | *susurrare, insusurrare* Br.

*pižgen šaištaš *rágalmazni* | *criminari, de fama cujus detrahere* Bk. II.

lam *kötni, kötözni* | *ligare, revincire*; -deštam *(fr.)*; -daldam *bekötődni* | *obligari*; * pid- B.

pi'tman *kötözött vmi* | *ligatum quid.*

se *éles* | *acutus*; *gyors* | *acer, celer*; * pise C., pi'sä *(item: gonosz* | *malitiosus)* B.

pisin *gyorsan* | *celeriter.*

pisemam *élesedni* | *acui.*

pisemdem, -darem *élesíteni* | *acuere.*

ste *hársfa* | *tilia*; * C.

pisterlá *hársfaerdő* | *silva tiliarum.*

ismän *határszél* | *fines, limes* B.

irem *nyomni, sajtolni* | *premere, prelo comprimere* R., P.; *pizirtem B.

lé *fojtós berkenye* | *sorbus domestica*; * pisilmä C.

re *farkas* | *lupus*; * pîre C., pir B.

* pir- *metélni* | *praecidere, amputare:* jir piršašluk *circumcisio* Bl.

* pirt *egy keveset, nem sokat* | *paullulum* B.

p. koleš *nagyot hall* | *surdaster est* B.

pil *felhő* | *nubes*; * C., pjül, pil B.

pilän *felhős* | *nubilus*; * C.

* pjülkom, pilkom *ég (égboltozat)* | *coelum (cf.* kom); pjül pundaš *ég* | *coelum, horizon* B.

pilikš *fül* | *auris* R., pilikše P., piliš L.; * peleš C., pilš B.

pilikšteme *süket* | *surdus*; * pilšedema B.

pókšel *közép* | *medium rei*; *pokšal.

pokšelne *(loc.) középen*; *közepett* | *in medio, inter*; * pokšálne.

pokšelnese *középső, medius.*

pokšelan, pokšek *(lat.) középbe*; *közepébe* | *in medium, in*; *pokšálan, pokšáka B., pokšak C.

pokšeč *középből, közepéből* | *e medio*; * pokšec.

pokšum *dér* | *pruina.*

poktem *hajtani* | *agere, pellere*; -tolam *(fr.)*; * poktem *vadászni* | *venari* C., *hajtani, üldözni* | *agere, persequi* B.; poktalam *(dim.)* C.

pokro *(στ) vetési konkoly* (?) | *agrostemma Githago* (?).

pogem *(στ) összeszedni, gyüjteni* | *colligere*; *.

pokalem (i.e. pogkalem) *szedegetni* | *collectare.*

pogonem (στ) *összegyülni* | *colligi, convenire;* * poganem, -naltam B.

pogunomaš *gyülés* | *conventus.*

pojan (στ) *gazdag* | *dives;* * paján.

pojanluk *gazdagság* | *divitiae;* * pajánluk B.

pojem (στ) *gazdagodni* | *divitem fieri;* -jedem *(fr.);* * pajem.

* pajdarem *gazdagítani* | *divitem facere* Bk. II.

pongo *gomba* | *fungus.*

poč, pôč *fark* | *cauda;* * paǯ C., pač B.

puš-poč *hajókormány* | *gubernaculum;* * puš-pač B.

počeš *után* | *post; hátul* | *a tergo* R., *végre* | *postremo* P.; * pačeš *végre* | *postremo* K.

poče-la *egymásután* | *alter post alterum.*

* paǯ, pačkic *késön* | *sero* C.

počkam *nyitni, megnyitni* | *aperire;* -kedem *(fr.);* * paǯam, -ǯalam *(dim.)* C., pačam B. (C. *conjunctivum verbi* paǯam *dicit* partnem *esse, cf.* par-).

počuldam *nyílni* | *aperiri, patefieri;* počoldedem *(fr.);* *pačeltam B.

počkama *ezüstpénzekkel kirakott mellrevaló* | *pectorale numis argenteis distinctum.*

počkáldeš *csalán* | *urtica.*

počkem *megrázni, kirázni* | *concutere, excutere;* počkalde[illegible] *(mt.);* * pačkaltem B.

poš (στ): póškudo *szomszéd* | *vicinus;* * páškuda.

póštoš *nemez* | *lana coactilis;* *pa[illegible]taš C. *(ut videtur,* paštaš *[illegible] restituendum).*

pošt *(cf.* poč): poštek *után* | *post, a tergo;* * paštek.

postekse *utáni* | *qui post est, subsequens.*

pašténge, paštengese *utol[illegible] postremus.*

pašténgeš *utoljára, végre* | *postremo.*

póž *fuvó* | *follis.*

* požem *elemelni* | *tollere (ex. [illegible] operculum)* C.; *cf.* počka[illegible]

pot *katlan* | *ahenum;* * pat C., pa[illegible] B.

rage p. *kagyló* | *testa cochle[illegible]*

potem (pet-, pat-) (στ) *végzöd[illegible] elfogyni* | *finiri, ad exitum [illegible]nire;* -tedem *(fr.);* *pitem[illegible]

potemaš *vég, végzödés* | *fini[illegible] exitus.*

potarem *végezni* | *finire; (pra[illegible] misso gerundio, cf.* NyK. IV 89.); -redem, -rkalem *(fr.)* * pitärem C., pitarem B.

potárteš *vég, elvégzés* | *finis, c[illegible]fectio.*

* pitež- *végzödni* | *finem habe[illegible]* B.

podá (στ) *szeg* | *clavus;* * C.

p. keraš *szeget beverni* | *clav[illegible] defigere.*

podalem *szegezni* | *clavis af[illegible]*

gere; -ledem *(fr.)*; * pudalem B.

odeštam *pattogni* | *crepare (ex. lignum ardens)*; -štolam *(fr.)*

odorgem *eltörni* | *frangi, rumpi*; -rgolam *(fr.)*; * podergem C., pudurgem B.

podortem *eltörni* | *frangere, rumpere*, -tolam *(fr.)*; * podertem C., pudertem B.

pudurgušo *töredék* | *fragmentum*; * pudurga: kinda p. *kenyérmorzsa* | *frustulum panis* B.

odolam *szörpenteni, kanállal enni* | *sorbere, cochleari edere*; -leštam *(fr.)*; * podalam C., podalam, podolam *kóstolni* | *gustare* B.

osana *(στ) sógor (két nőtestvérnek férjei)* | *sororum mariti.*

osem *elcsendesedni* | *conticescere*; *elbújni* | *se abdere*; * pusem *elrejtőzni* | *se occultare* B.

ostarem *(στ) szedni, összeszedni* | *colligere* B.

osna *(στ) külön* | *separatus, secretus*; *separatim, seorsum*; * pasná.

p. lektaš *különmenni, osztályt csinálni* | *secedere, partiri cum quo.*

-leč posna *nélkül* | *sine, absque*; * -gïc pasna B.

pasnanïš *személy, egyén* | *persona, individuum* W.

ndaš *szakál* | *barba*; * pandaš C., pandakš S.

* popem *beszéllni, szólni* | *loqui* C., popem B.

pómuž *kebel* | *sinus.*

ušma p. *szájöböl* | *cavum oris anticum (inter dentes et genas).*

pomžaldam *fölébredni* | *expergefieri*; -ldolam *(fr.).*

* porán *(στ) záporesö, zivatar* | *nimbus, procella* B.

porkó (purkó):

* ket p. *kéz-szár, alkar* | *brachium.*

jol p. *lábszár* | *tibia.*

üpońem p. *vid. s. v.* üp

šörmüč purkó *kantárszíj* | *lorum freni.*

polvuj *térd* | *genu*; polbä L.; *polvuj C., polvúj B.

* pulvujtem *térdepelni* | *genibus nixum esse* B.

polšem *(στ) segíteni* | *juvare, adjuvare*; * palšem.

póldoš *gomb* | *globulus.*

poldoštem *begombolni* | *globulis constringere (vestem).*

poldorán *medve tapsir* | *heracleum sphondilium.*

polméze *gonosz, veszett, vad* | *saevus, rabidus, ferox.*

p. pi *gonosz, harapós kutya* | *canis mordax.*

polmezemam *gonosz stb. lenni* | *saevum etc. fieri.*

pöken *(στ) szék* | *sella.*

moklak p. *ülő töke* | *truncus arboris, qui est sellae loco.*

pö'čöš *veres áfonya* | *vaccinium vitis idaeae*; * pöǯež C.

törńa p. *moh-áfonya | vaccinium oxycoccos.*

pöčöštem *egyet hunyorítani | nictare;* -štolam *(fr.)*

pöštem *letenni | ponere* R., pöštölam *(fr.);* pištem P.; *pištem.

pö'štür *ingelőn való himzés | pictura acu facta in antica parte indusii.*

pö'tńö: p. nalaš *megvenni, pénzen venni | pretio emere (Turcice:* satïn almaq); * pü'tma (p. nalaš) B.

pôr *férfi | vir:* p. jing *férfi [ember];* * püerge C., püérga B.

[pör- *forogni | se vertere, circumagi; fordúlni | se convertere].*

pöršö mardež *forgó szél | turbo.*

* pöríktem *fordítani, tériteni | convertere, reconvertere* Bl. 1, 16. Bp. II.

pördam *gördülni | volvi; fordúlni | se convertere;* pördedem *(fr.)* *[tare.*

pörtalam *hengeredni | se volu-*

pördüktem *gördíteni | volvere;* -ktolam *(fr.)*

pörtölam *visszatérni | reverti.*

pörtölüktem *visszatéríteni | vertere, reducere; visszaadni, -küldeni | restituere, remittere.*

[pördem *esztergályozni | tornare]:* pördöšö *esztergályos | tornator.*

pö'rem *szegély | margo (vestis, lintei) circumsutus.*

pörömdem *beszegélyezni | circumsuere;* -dolam *(fr.)*

pö'röš *zúzmara | pruina.*

pö'ržö *sógor (a feleségnek öcse) | frater junior uxoris;* * pöreš C.

pört *(σr) téliház,* изба *(kályhával) | domus hiberna (fornace instructa);* * *ház, szoba | domus, cubiculum.*

šem p. *fekete ház | domus nigra (absque fumario, fumo denigrata),* oš p. *fehér ház | domus alba (fumario instructa).*

pu *fa | arbor, lignum;* *pu B., pu, pû C.

* pušängä *élőfa | arbor* C., pušánga B.

puem *fúni | flare;* pualam *(mt.);* * pualam C.

pualam *fölfuvódni, földagadni | se inflare, intumescere;* -ledem, -leštam *(fr.);* *pualam C.

pualdem *szelelni | ventilare (frumentum); tele fúni | flatu rereplere* (korno pualdeme *via conflatis nivibus obruta est);* * pualtem *egyet fúni | (mt.) flare, conflare, canere (tuba)* B.

puem *adni | dare;* puedem *(fr.);* * puem B. C.; pukalem *(fr.)* Bap.

* puen-goltaš *v.* puen-jamdaš *elárulni | prodere* B.

púmo *ajándék, adomány | donum.*

pûirem *(σr) teremteni | creare;* *puirem *(item: előre elvégezni,*

meghatározni | *ante constituere, praefinire)* B.

puirumaš *teremtés* | *creatio;* puirmaš B.

pûrukšo *teremtö* | *creator, conditor.*

pukšem *etetni, táplálni* | *cibare, nutrire;* -šedem *(fr.);* *pukšem.

cize p. *szoptatni* | *mammas praebere.*

pújro *méhser* | *mulsum, hydromeli.*

puč, poč *síp* | *fistula:* tar p. *portűllök* | *cornu pulveris pyrii;* *puč: púaltem-puč *trombita* | *tuba* B.

pučem *apadni* | *decrescere (aqua); fogyni* | *deficere, minui;* -čedem *(fr.)*

pučumoš *darakása* | *puls e ptisana cocta.*

puš *csónak, hajó* | *cymba, navis;* *poš C., puš B.

p. pundaš *hajófenék* | *fundus navis;* p. poč *kormány* | *gubernaculum;* p. ner *hajóorr* | *rostrum navis.*

puš (*σr*) *pára, gőz, kigőzelgés* | *vapor, evaporatio;* *poš C.

pušán *tele gőzzel, bűzös* | *vapore plenus, foetens.*

pušlanem *párologni* | *vaporare;* -nolam *(fr.);* -naldam *párolgásba jőni* | *vaporem emittere.*

pušarem (*σr*) *fingani* | *pedere;* -redem *(fr.)*

pušárteš, pušertaš *fing* | *crepitus ventris.*

puškudo *puha, lágy* | *mollis;* *poškoda C., puškuda B.

puškudemam *puhúlni* | *mollem fieri.*

puškudemdem *puhítani* | *mollire.*

puštam *megölni* | *necare, interficere;* -tedem *(fr.);* -tuldam *(pass.);* *puštam.

jing puššo *gyilkos* | *homicida.*

púšto *megpörkölt s összetört árpából főtt kása* | *puls e ptisana avenacea concocta;* *pušta C.

pušto : tovar p. *a nyélnek való lyuk a fejszében* | *foramen securis (inserendo manubrio).*

pužár *gyalu* | *runcina.*

pužarlem *gyalulni* | *runcinare,* -lolam *(fr.)*

pužem (*σr*) *elrontani, megrontani* | *corrumpere, perdere;* puškalem *(fr.);* *pužem B. K.

pužlem, -laldam *megromolni* | *corrumpi;* pužlolam *(fr.);* *pužlem B. K.

puduratem (*σr*) *megzavarni, fölkeverni* | *turbare, versare;* -tolam *(fr.);* -taldam *(pass.)*

puduranem (*σr*) *zavarodni* | *turbari;* *pudranem *háborogni, zavarodni* | *commoveri, perturbari* B.

puduráncik *zavaros* | *turbidus.*

pun *toll* | *pluma; ször* | *pilus;* *pon C., pun B.

punem *fonni* | *plectere;* -nedem *(fr.);* naldem *(int., dim.)*

üpońem (*i. e.* üp-pońem) porko *vid. s. v.* üp.

punuškem, ponoškem *penészesedni* | *mucescere*; -školam *(fr.)*

punuškušo *penész* | *mucor.*

punžalam *csavarni, kifacsarni (mosott ruhát)* | *contorquere, exprimere (aquam linteis.)*

punžáldeš заверткa *(nodus s. contorsio funis, quo temo alligatur ad traham).*

pundáš *fenék* | *fundus*; * B.

vuj pundaš *v.* vundaš *fejtetö* | *vertex.*

jol vundaš *talp* | *planta pedis.*

pundašteme *feneketlen* | *fundo carens.*

purá *sör* | *cerevisia, cf.* pujro.

purá (*σr*) сруб*ъ*, *gerendázat* | *contignatio*; *az éléskamra elkülönített osztályai* | *partes sejunctae cellae frumentariae*; *pura *gabonaláda* | *cista frumentaria* C.

purem (*σr*) *gerendát összeilleszteni* | *contignare.*

puram *rágni* | *rodere, mordere*; -redem *(fr.)*

purlem *harapni* | *mordere*; -ledem *(fr.)*; *puralam C., pïrlam (püm öčert p. *fogát csikorgatni* | *dentibus frendere)* B., purlam *harapdálni* | *morsicare* Bapc., *kóstolni* | *degustare* Bapc.

purem *bemenni, betérni* | *intrare*; *beférni* | *locum habere, capi*; puredem *(fr.)*; *porem, purem C., purem B.

keče purá *beslit a nap* | *solis splendor se infundit (per fenestram.)*

purtem *bevinni, bevezetni* | *inferre, introducere*; *befogadni* | *recipere (hospitio)*; -tedem *(fr.)*; * purtem B., portem, purtem C.

puro *jó* | *bonus*; * púra C., *jó egészséges* | *bonus, sanus* B.

puremam *javulni* | *meliorem fieri.*

puremdem *jobbítani* | *meliorem facere.*

puró (*σr*) *fúró* | *terebra.*

prolem, porolem *fúrni* | *terebrare*; -ledem *(fr.)*

púrus (*σr*) *bors* | *piper.*

pur (*σr*): púr-gü *kréta* | *creta.*

pursá (*σr*) *borsó* | *pisum.*

ńemič p. *(német b.) bab* | *faba.*

púrmo *pöcsök* | *tabanus.*

purmulá (ket) *jobb* (kéz) | *dextra (manus)*; *vurgumlá.

p. veg *jobbra* | *ad dextram.*

*purlangam *megérni* | *ematurescere (fruges)* Bapc. 14, 15.

púrluk (*σr*) *ló* | *equus*; **jószág, kincs* | *bona, opes.*

pulámog *árpaliszt-kása* | *puls e farina avenacea, cf.* némer.

pulukš *felső kar* | *lacertus*; * puloš *váll* | *humerus* C.

púldoš *falat* | *offa, frustum.*

púldor (*σr*) *deszkafallal elrekesztett kamara* | *cella separata.*

ldurčo *fürj* | *coturnix.*
fog | *dens* R., püj L.; * C., pü B.
'a (*στ*) *rekesz, kerítés (a vízben)* | *sepimentum (in flumine)*; * pü'je B. *[sepire.*
püem (*στ*) *bekeríteni (a vízben)* |
.kš *dió* | *nux*; * püχš C.
püktanaltam *alászakadni* | *collabi, corruere* Bap.
iktem *kotlani, a tojáson ülni* (munušto p.) | *incubare (ovis.)*
pükten luktaš *kikölteni* | *excludere (pullos ex ovis.)*
pügä (*στ*) *ív, meghajlott vmi* | *arcus, res incurvata* C., pü'ga *járom* | *jugum* Bk. II. *[bus.*
ü'gür (*στ*) *görbe, görbehátú* | *gib-*
pügürgem *görbedni, ernyedni, hajolni* | *incurvari, inflecti;* -rgölam *(fr.)*; *püganem B., püganaltam K.
pügürtem *görbíteni, meghajtani* | *incurvare, inflectere;* * pügartem Bk.
üčkam *metszeni, vágni* | *secare;* -kedem *(fr.)*; -küldam *(pass.)*; * pičkäm C., püčkam, pičkedem B. [vid B.
üž: püž vüt *izzadság* | *sudor*; *püž
püžaldam *izzadni* | *sudare.*
üžakš *fészek* | *nidus*; * pežäž, pižäž C., pižáš B.
p. optaš *fészket rakni* | *nidum facere.*
ü'tüń (*στ*) *egész, ép (nem törött)* | *totus, integer; egészen* | *plane, omni ex parte*; * piteń-ok B.
ünžö *fenyll* | *pinus silvestris.*
pünžerla *fenyves erdő* | *pinetum.*
pürem (*στ*) *ránczba szedni* | *plicare (vestem)*; püredem *(fr.)*
pürém *ráncz* | *plica.*
pürnem *ránczolódni* | *plicari*; -nülam *(fr.)*
pürtńük (*στ*) *ménta* | *mentha.*
pürdü'ž, pürdöž *fal* | *paries.*
* pülä' (püľä') *sok* | *multus* Bap.
prejze *borju* | *vitulus*; * prezä, pirezä C., prézä B.
prejzem eštaš *megborjadzani* | *vitulum parere.*
* proc, procók *erősen, nagyon, teljességgel, tökéletesen* | *valde, omnino* B. C.
* proc jamdaš *elveszíteni* | *perdere, pessum dare* B.
vakš *malom* | *mola*; * väkš.
v. -kü *malomkő* | *lapis molaris.*
vakšteš *ágy, ágybavaló* | *lectus, strata cubicularia;* *väkšeš B.
* vaktem, paktem *csepegni* | *stillare* C., vaktalt- Bl.
* váktïš *csepp* | *gutta* B.
vangem *lesni* | *speculari, observare*; vangedem *(fr.)*; * vängem B.
*vängén-káša *kém* | *speculator* B.
vač, vať *ellenére, daczára* | *adversus, non habita ratione* (NyK. III, 470. IV, 91, 92.)
vače *váll* | *humerus* R., vača L.
vaš *szemközt, ellenében* | *exadverso, contra*; *väš Bk. (16, 1. kid väsokda puem *odanyujtom, ajánlom nektek* | *in manus trado, commendo vobis).*

v. liaš *szemben találkozni occurrere, obviam fieri.*

vaš-vaš: v.-v.-tene *egymással* | *alter cum altero, invicem;* v.-v.-tek *egymáshoz* | *alter ad alterum* P.; * väš *egymással* | *invicem* K.

vašké *gyors* | *celer; (adv.) hamar, mindjárt* | *celeriter, statim.*

vaškem (στ) *sietni* | *festinare;* -kedem *(fr.)*

vaškeše *mindenben siető, hamarkodó* | *in agendo praeceps, nimis festinans.*

váštar *kora jávor* | *acer platanoides.*

vaštareš *eleibe, ellen* | *obviam, contra* (NyK. III, 457); * vaštáreš.

vaštaldem *változtatni, cserélni* | *mutare, commutare, permutare;* -ldolam *(fr.);* * vaštaltem C. B. (vaštalten sulaš *kiváltani* | *redimere* B.)

* vaštáltïš: orola-v. *őrváltás* | *permutatio excubiarum* B.

vaštaldam *változni* | *mutari.*

vaštaltemáš *változás* | *mutatio* P.

vaštalaldam *cserélődni* | *permutari.*

* važár (στ): v. jängán *kemény-szívű* | *duri animi* Bmk. 10, 5.

* važarangam *magát megkeményíteni* | *duro animo esse* Bap.

vážok (στ) *rézsutos* | *obliquus;* -ken *(adv.)*

važokemdem *rézsutossá tenni* | *obliquum facere.*

vážok *öl* | *orgyia;* * vóčik Bap.

váte *feleség* | *uxor; asszony* | *mulier;* * vätä C., väta B.

vatelukeš nalaš *feleségül venni uxorem ducere quam.*

vatedeme *nőtelen* | *caelebs.*

* váda *est* | *vesper.*

* vatna *estve* | *vesperi.*

vádar *tögy* | *uber (vaccae).*

* vádïž *bálvány* | *idolum* Bjs. 1.

vara *vékony hosszú bot, pózna pertica.* [*aquatorum.*

vüt v. *vederhordó pózna* | *vectis*

vará *későn* | *sero; azután, később* | *postea, posterius;* vararák *később* | *posterius;* * vará *(item: meg, pedig, hanem* | *vero, sed);* vararák B. C.

* vará-ïlša *későbbi, következő posterior, insequens* B.

varáš *későre, későbbre* | *ad multum tempus, ad posterius.*

varáse *későbbi* | *posterior;* * varáša B.

várakš *héja* | *accipiter.*

varem *keverni* | *miscere, cf.* urbalem.

val *vminek följe, színe* | *pars summa, superficies.*

vüt-val, vüt valže *víz színe* | *superficies aquae.*

valne *(loc.) -on, rajt* | *super, in (superficie)* R., vülnö P.; *vülnä C., vilna B.

valan, vak *(lat.) -ra* | *super, in (superficiem)* R., vülä'n, vü'lkö P.; *vülke, vüke C., vi'lka, vi'ka, vlän B.

vač *(abl.) -ról | de;* * vülec C., vilvéc, -cen B.

gát *(c. verbo negat.) sehogysem, semmiképen [nem] | nullo modo;* * vekát *talán, talán bizony | fortasse, nescio an* B.

ngé *vő | gener; sógor (nővérem férje) | maritus sororis.*

izi v. *a nászajándékot vivő férfi | advector doni nuptialis.*

če: kudo v. *udvar, házudvar | aula, cf.* péče.

ičkeš *vékony | tenuis;* *vičkež, vičkedä C.

večkežemam *vékonyodni | attenuari.*

večkežemdem *vékonyítani | attenuare.*

ese, ves *más, második | alius, alter, secundus;* * C., vesä, ves B.

ves-vere, ves-verešte *másutt | alibi.*

ves-vereš *másuvá | alio, aliorsum.*

ves-vergeč *másunnan | aliunde.*

ves-kana *máskor | alias, alia vice.*

eńem *gödör, verem | scrobs, fovea* S., väńäm L., *cf.* müńem.

eńer *vid.* vöńer.

em *velő | medulla;* * vim.

*vuj-vim *agyvelő | cerebrum* C.

er *hely | locus;* * vär.

vereč, verečen *helyett | loco;* *väreš.

vereštam *vhová lenni, kerülni | devenire, incidere in rem; találni | invenire;* -štedem *(fr.)*

vereštarem *érni vkit, megtalálni | assequi, invenire quem.*

ver; * ver, per (NyK. III, 457.):

verič *végett, miatt, -ért | propter, causâ* R., veréc P.; * vérec, -cen B. K., verec, perec C.

verem *végett, miatt, -ról (szólani) | propter, causâ, de (qua re loqui).*

veréž *árr | subula.*

verge *vese | ren.*

vel *oldal, fél | latus, pars, regio* (tide vel *innenső rész | pars citerior;* tudo-vel *túlsó r. | p. ulterior,* šengal v. *hátulsó oldal | latus posticum,* jut v. *északi o. | regio septentrionalis);* * vel, *cf.* pel.

velne, velen, vele *(loc.) -nál, mellett | ad, juxta.*

velan, vek *(lat.) -hoz, mellé, felé | ad, versus* (kum vek *három felé | in tres partes);* *vélän, véka B.

več, velič *(abl.) felől | a parte, e regione;* * véľec B.

velam *kihullani | defluere (capilli.)*

velem *elejteni, elönteni | demittere, effundere;* -ledem *(fr.);* *vilem *elönteni, elszórni | effundere, spargere* C. B.

véle *csak | solum, tantummodo;* * C., vélä, vel B.

véľe *hám | liber, membrana tenuis sub cortice arboris.*

vi (*ст*) *erő* P. V., viä L.

vik *egyenes* | *rectus.*

viktarem *egyenesíteni*, *kinyujtani* | *porrigere*, *protendere* (*manum*) R.; *eligazítani*, *gyógyítani* | *corrigere*, *sanare* P.; *.

vînem *egyenesülni* | *rectum fieri*, *se corrigere*, -nedem (*fr.*)

vînaldam *kinyújtódni* | *porrigi*, *protendi.*

vijákše (viäkše) *őszinte*, *őszinteség* | *sincerus*, *sinceritas* P.; * vijaš *szerény*, *alázatos* | *modestus*, *submissus* (v. jäng *alázatosság* | *animus submissus*) Bap.

* vi'čke: v. purtaš, v. nalaš *befogadni*, *fölvenni vkit* | *recipere quem*; v. kolïštaš *meghallgatni* | *exaudire* Bap.

* viš (*nyitva* | *patens*): v. pačema *kinyitott* (*szem*) | *patens* (*oculus*) Bap. 9,8. Bapc.

vi'škede *híg* | *tenuis*, *liquidus.*

viškedemam *meghígúlni* | *liquescere*, *dilui.*

viškedemdem *meghígítani* | *liquefacere*, *diluere.*

višker *a részének egy neme* | *species quaedam anatis.*

vif *öt* | *quinque*; * vic C., viz B.

vi'zit *öt* | *quinque* (*substant.*); *.

visle *ötven* | *quinquaginta*; * vizle, vizlu C., vislu B.

vizemise, -miše, vizitise *ötödik* | *quintus*; * vizimša B., vizimše C.

vitá (*ст*) *istálló* | *stabulum*; * vit. C.

videm *vezetni* | *ducere*; videdem (*fr.*); * videm.

videdelam *vid.* vüdelam.

visa (*ст*) *mérték* | *mensura*; * visä (*item*: *mérő* | *modius*, *ex. g. frumenti*) B.

visem (*ст*) *mérni* | *metiri*; -sedem, -skalem (*fr.*); * visem C.

visaldam *mérődni*, *megültni a mértéket* | *ad mensuram exigi*, *mensurae sufficere.*

vi'ste *tönkölybúza* | *triticum spelta.*

* vislänem *ellene kelni*, *rátámadni* | *exsurgere contra quem*, *adoriri* B.

vi'ma *segítség* | *auxilium*; * vimä C.

vire (*ст*) *köles* | *milium.*

voktam *megnyesni*, *lehámozni* *amputare*, *delibrare* (*arborem*).

vokten, voktena *mellett el*, *hosszában* | *praeter*, *secundum.*

vočko: v. üzgar *konyhaszerek* *vasa coquinaria*; *cf.* vozak.

vošt -*on keresztül*, -*on át* | *per*; * vašt B.

jut v. *egész éjszaka* | *per noctem*; * jut vašt B.

* vašt kajša *átlátszó* | *pellicidus* B.

vóštor (vå-) *vessző* | *virga*; * vašter C., váštar (*cf.* *χana*-vaštar) B.

voštulam *nevetni* | *ridere*; -ledem (*fr.*); * vaštalam.

voštuldoš *nevetség* | *ridiculum.*
voštulmaš *nevetés* | *risus.*
voštuldem *megnevettetni* | *cui risum movere, risum excutere;* -ldolam *(fr.)*
ž *gyökér* | *radix;* * važ.
vožlanem *gyökerezni* | *radicari;* * važangam Bkol. 2,7.
*važanektem *meggyökereztetni* | *efficere, ut radices agat* Bef. 3,17.
ž (vâž) : korno v. *kétfelé való út* | *trivium*; * važ: korna važašta *keresztúton* | *in compito* Bmk. 11, 4.
vožon *ágas, kétágú* | *bifurcus (ex. g.* pu *arbor).*
žlam *magát szégyelleni* | *pudore affici;* -ledem *(fr.);* * važlam C., važalam B.
vožuldók *szégyen nélkül* | *sine pudore.*
vožuldomo *nem szégyenlő, szemtelen* | *impudens.*
vožulšan *szégyenlős* | *pudicus, verecundus.*
vožoltarem *megszégyeníteni* | *ad pudorem adigere, confundere* P.; * važaltarem Br.
d: egeremše v. *pókháló* | *texta aranea.*
zak (*ст*) *tűzhely* | *focus; kályha eleje* | *locus ante fornacem;* * vacák *tűzhely, kályha* | *focus, fornax* B.
zam *esni* | *cadere; lefeküdni* | *decumbere;* -zedem *(fr.);* * vazam C. B.; vazalam *(mt.)* B.
* keča vazalma *napnyugat* | *occidens* B.
* vazaktem, vazektem *ejteni, helyezni* | *demittere, deponere, collocare* B.
vozem *írni* | *scribere;* vozkalem *(fr.);* vozaldam *beíródni* | *inscribi.*
vonžem *átkelni* | *transire, trajicere;* * vanžem B. K.
vonžuktarem, voštarem *átkeltetni, átvinni* | *trajicere, transmittere, transportare;* * vaštem K.
vondo *szál, bot* | *caulis, baculus; tő (pláuta-tő), bokor* | *stirps, frutex;* * pánda B., *bot* | *baculus* C.
* löčka-panda *tüskebokor* | *dumus;* ängaltïš-p. *bot* | *scipio* B.
šuar-vondo *mozsártörő* | *pistillum.*
kogo-vuj vondo *henger, melyre a szött vászon föltekerödik* | *cylindrus, cui texta involvunt.*
vorugem *ruha* | *vestis;* * vurgem; *cf.* orugem *varrni* | *suere.*
vol (*ст*) *kis teknő, válu* | *alveolus, linter;* * val C.
volem *leszállni, leereszkedni* | *descendere, se demittere;* -ledem *(fr.);* * valem.
voldem *leszállítani, leereszteni* | *demittere:* viden v. *levezetni deducere;* šupšon v. *lehúzni* | *detrahere;* * valtem.
vóľuk (*ст*) *marha* | *pecus;* * voľek C., vólik B.

volgaldam *villámlani, fényleni* | *fulminare, splendere;* -ldedem *(fr.)*

volgaldará *villámlik* | *fulminat.*

volgožam: volgožeš *megvirrad* | *lucescit.*

volgunžo *villám* | *fulgur;* * valganzä C., válganca B.

volgodo *világos, fényes* | *lucidus, fulgens, splendidus.*

volgodemam *megvilágosúlni* | *fényesülni* | *lucidum, splendidum fieri.*

volgodemdem *világosítani* | *lucidum facere.*

vólne *ólom* | *plumbum;* *vulna *fehér ón* | *stannum* C.

vöńer *vászon* | *linteum;* * mińer.

vuingorka *a halottak emlékünnepe* | *feralia.*

v. čüktaš *halotti emlékünnepet tartani* | *feralia facere.*

vuj *fej* | *caput; vég* | *finis, extremum.*

ülöl vujšto ilä *(a falu) alsó végén lakik* | *in inferiore capite pagi habitat.*

vujgók *egészen, mindenestül* | *omnino, prorsus.*

vujan *fejes* | *capitatus* (kovušta *brassica.)*

* vujšanem *(i.e.* vujš-šanem) *gondolkodni* | *cogitare, deliberare* K.

vujluk *kormányzó, fejedelem* | *gubernator, princeps;* * vulik Вмк. 13, 9.

vučem *várni, elvárni, kívánni* | *exspectare, desiderare;* -čedem *(fr.);* * vučem B., vǯem, vužem C.

vučedók *váratlan* | *praeter exspectationem.*

vúsko *herélt* | *castratus (equus, ovis.*

vuskemdem *herélni* | *castrare* -mdelam *(fr.)*

vurtó *nyél* | *manubrium (securis).*

vúrtaš *megfaragott fa (nyélnek)* | *lignum circumdolatum.*

vursem (*στ*) *szidni, átkozni* | *increpare, exsecrari;* -saldam *(pass.);* *B., vorsem C.

vursedem, -delam *(fr.);* *item* *háborúskodni, hadakozni* *bellum gerere;* * vursadalam.

vursedalam *veszekedni* | *rixari* B.

vúrso (*στ*) *háború* | *bellum;* *vúrsa *veszekedés, hadakozás* *certamen, bellum.*

vüčö: pikš v. *nyil-rovátk* | *crena sagittae.*

vüčkem *megveregetni vkinek vállát* | *cui humeros pulsitare.*

vüt *víz* | *aqua* R., vez L.; * vit C. vid B.

v.-nalmaš *áradás* | *inundatio;* * vid-nälmäš *özönvíz* B.

šinža v. *köny* | *lacrima.*

vüdän *vizes* | *aquosus;* * vidäs C.

vüdelam *begöngyölni, föltekerni* | *involvere;* videdelam *(fr.)* * vidülam B.

vüdülen oľaš *hadarva beszélni* | *sermoňem praecipitare.*

ŭr *vér* | *sanguis*; * vir C. B. (Бар. *aliquoties* выръ, *i.e.* vür).

vürem joga *vérzem* | *sanguinem fundo*; vür joktaraš *vért ereszteni, eret vágni* | *sanguinem mittere.*

vür-korno *vér-ér* | *vena.*

vür-geče *szereda* | *dies Mercurii*; * vir-geže C.

vüräп *véres* | *cruentus.*

vürangam *megvéresedni* | *cruentari.*

vürangdem *megvérezni* | *cruentare.*

vürgéńe *réz* | *cuprum, aes*; *virgeńe C., vergéńa B. K.

vürlánge *czinege* | *parus.*

*vülä *(nota pluralis)* C., vlä B. (NyK. III, 434).

vülö *kancza* | *equa*; * vilä C.

*vül *fölszín* | *superficies* C., *vil* (vil-väl) B., *vide:* val.

magrem (*στ*) *bögni* | *mugire*; -redem *(fr.)*; mageraldem *(mt.) elbödülni* | *mugitum edere*; *mägrem *sírni* | *plorare.*

májrä (*στ*) *nő, nember* | *femina*; *marjá: m. kugižá *királyné* | *regina* B.

*mašanem *vélni, úgygondolni* | *putare, opinari* B.; *cf.* šonem.

matke *-ig* | *usque ad (tempus)*; šumeške m., -dek m. *-ig* | *usque ad (locum).*

ale matke *eddig* | *hactenus.*

manam *mondani, szólni* | *dicere, loqui*; *nevezni* | *nominare*; *manam.

maska *medve* | *ursus*; *möskä C., meskä Барс.

mámok (*στ*) *pehely* | *lanugo, pluma tenuis*; *mamok C.

mári *férj, férfi* | *maritus, vir*; *cseremisz* | *Čeremissus.*

marlan kajaš *férjhez menni* | *nubere cui.*

*máradema väta *özvegy aszszony* | *vidua.*

marla, marlak *cseremiszül* | *Čeremissice.*

mardež *szél* | *ventus* R.; märdiš L.; *mardéž B. C.

mardežan *szeles* | *ventosus.*

malem *aludni* | *dormire*; *hálni* | *pernoctare*; -ledem *(fr.)*

maldem *elaltatni* | *consopire.*

me *mí* | *nos* R., mie L.; *mä.

mekš *rothadt száraz fa* | *lignum putridum bene siccatum (cujus ope ignem accendunt).*

menge *karó* | *palus (-li)*; *versztmutató* | *index stadiorum (Russicorum).*

mež *gyapju* | *lana*; *miž, mîž C., mi'ža B.

mežer *kaftán, kabát* | *chlamys, kaftanus*; *mižär C., mižar B.

*men, mên *menyhal* | *gadus lota* C.

meń, miń (möń) *én* | *ego*; *miń.

mérang *nyul* | *lepus*; *moren C.

merčem *betegeskedni* | *aegra valetudine esse, aegrotare (nondum lecto affixum)* R., mercem P.; *mercem B.

mel *hímzés az ingmellen* | *pictura acu facta in antica parte indusii (juxta fissuram).*

mélna *fánk* | *scriblita, bucceus bolus.*

miem *odamenni* | *ire (aliquo);* miedem *(fr.);* * miem.

miktem *magával engedni menni vkit* | *sinere quem secum ire.*

mi'ze *fogoly (madár)* | *perdix.*

* mińér *vászon, gyolcs* | *linteum* C. B., *cf.* veńer R.

* mïrt: *(loc.)* mïrtna *-nál, mellett* | *ad, juxta* (vuj m. *fejénél* | *ad caput ejus*, jal m. *lábánál* | *ad pedes ejus)* Bj. 20, 12.

mo *(pronomen interrog.) mi* | *quid;* * ma (máža B., mada C.)

mogańe *milyen* | *qualis;* * magańa B., magańä C.

munara, meńare, meńar *menynyi* | *quantum, quot* R., mońar P.; * mańer, mazar B., mazara C.

mo-türlön *miképen* | *quomodo.*

mo *(particula interrog.) -e?* | *-ne?;* * ma B.

mokš *máj* | *jecur, hepar;* *moχš C.

mokšunžo *menyhal* | *gadus lota.*

moktem *(σι) dicsérni* | *laudare;* -ktedem *(fr.);* * maktem B.

moktomaš *dicséret* | *laus.*

moktaldam *dicsekedni* | *gloriari.*

moklak *(σι) fatőke* | *truncus v. segmentum arboris;* * maklaká: kü m. *darab kő* | *truncus lapidis, lapis* B., pu m. *fadarab* | *truncus arboris, lignum* K.

mógur *test* | *corpus* R. P.; * mógïr *(item: tájék* | *regio)* B.

močko *hosszant* | *secundum (cf. fluvium), per (tempus)* R., múčko P.; * múčka.

moškam, muškam *mosni* | *lavare:* -kedem *(fr.);* -kaldam *mosódni, kimosódni* | *lavari, elavari, elui;* *moškam C., muškam B. K.; muškaltem *(mt);* muškuldalt- *megmosdani* | *se lavare* Bl.

ket mušmo *mosdó tál* | *malluvium, lavatorium.*

moškoktem *mosatni* | *lavandum curare.*

moškundo *ököl* | *pugnus;* * moškonda C.

moštem *elfáradni* | *defatigari:* moštedem *(fr.)*

moštem *tudni, érteni* | *scire, callere (quid facere);* * moštem *tudni, bírni* | *scire, valere* C., muštem B.

motór *bátor* | *audax.*

modam *játszani* | *ludere;* -dedem *(fr.);* * madam.

módoš *játék* | *ludus.*

módo *fekete áfonya* | *vaccinium myrtillus;* * muda C.

mónar *fenkő* | *cos;* * manar C.

mondem *elfelejteni* | *oblivisci;* -dedem *(fr.)* R.; mundem P.: *mondem C., mundem Bthl.

mondaldam *elfelejtődni* | *oblivione obrui;* * mondalt- *elfelejteni* B.

mor *ének* | *cantus, cf.* murem.

ıolo *más, egyéb* | *alius* R., mulo P.; * mola B.

* mólan vará *egyébiránt* | *ceterum* B.

molo-kodom, mologenam *máskor* | *alias, alio tempore.*

molemam *változni* | *immutari.*

molemdem *változtatni* | *immutare.*

ıöngö *a mit vki elhagyott* | *quod quis reliquit; előbbeni haza* | *sedes pristina:* möngöštö *ódahaza* | *domi meae, in patria (a me relicta).*

möngöse *hátulsó, hátramaradt* | *relictus, posterior.*

möngö, mönge *vissza* | *retrorsum, re-* (m. tolaš *redire);* möngöškö *haza* | *domum* R., müngéš *vissza* P.; * mingéš *vissza* (m. pörtïlaš *reverti)* B. C.

möngögeč *házulról* | *a domo.*

müngö *(postp.) után* | *post* P.; (-meg, -meke R.; * mïnga B.; -munga, -müngä, -muka, mükä C., *cf.* NyK. IV, 92.)

ıöskölem (*στ*) *szidni, csunya szavakkal illetni* | *maledicere, conviciis incessere;* *muskulem B.

ıör *földieper* | *fragum;* * mŏr C.

ıöreb (*α*) *pincze* | *hypogeum, cella; jégverem* | *cella ad conservandam glaciem facta.*

ıörtńä (kol m.) *halikra* | *ova piscium;* * mörtńe C.

muam *találni* | *invenire;* muedem *(fr.);* * moam C., *találni, megnyerni* | *invenire, consequi* B.

mumo *talált holmi* | *inventum.*

muguľo (*στ*) *nyirfa-gumó* | *nodus, ecphyma betulae.*

mučá *tökzacskó* | *scrotum.*

m. kü *mony* | *testiculus.*

mučaš *vég* | *finis; hegy, csúcs* | *cuspis, cacumen;* * možaš C., mučaš B.

enger m. *folyó-vég, f. forrása* | *caput fluvii;* küzö m. *késhegy* | *cuspis cultri,* cize m. *csecsbimbó* | *papilla.*

mučašteme *végtelen* | *infinitus.*

muš *fonásra készített kender* | *cannabis ad nendum parata.*

mužangče *jós, jövendölő* | *vaticinator.*

mužedam *jósolni, jövendölni* | *vaticinari;* -deštam *(fr.)*

mužedeš *jós* | *vaticinator* F.

múžo *betegség* | *morbus.*

jükštö m. *hideglelés* | *febris frigida;* šokšo m. *forró láz* | *febris ardens.*

mužolo *beteg* | *aegrotus.*

mužodomo *nem beteg, egészséges* | *salvus et sanus.*

múžor (*στ*) *pár* | *par (ex. calceorum).*

mut *szó* | *vox, verbum* S.

mutlanem *szólni, beszéllni* | *loqui* P. L.

muno *tojás, tikmony* | *ovum;* * múna.

muńžem *tojni* | *ova parere.*

muńža (*σz*) *fürdö*, *fürdö-szoba* | *balneum*; * momoca C., mamucá B.

mundurá *gomolyag* | *glomus*; *mandara C.

mundurtem *fölgomolyítani* | *glomerare*; * mandertem C.

* mur *ének* | *cantus* B., mora *dal* | *carmen* C.; *cf.* mor R.

murem *énekelni* | *cantare*, -redem *(fr.)*; *morem C., murem B.

murmo *ének*, *éneklés* | *cantus*, *cantatio.*

murńa (*σz*) *kémény* | *fumarium (Rauchfang).*

*muľuktem *megrázni* | *quatere (modium metiendo)* BL. 6,38.

mü *méz* | *mel*; * B., mü, mû C.

mükš *méh* | *apis*; * müχš C.

m. ige *méhraj* | *examen.*

* mügrem (*σz*) *ordítani* | *rugire (leo)* C.

müškür *has* | *venter*; *müšk'r B., mišker C.

jol m. *lábikra* | *sura.*

müškürä'n *terhes* | *gravida (mulier)*; * müškürán B.

kogo müškürän *nagyhasú*, *potrohos* | *ventriosus.*

müdö: m. vuj *kis domb*, *boly* | *colliculus*, *grumus.*

*müńém *mélység* | *abyssus* BL. 16,26., *vadfogó verem* | *fovea* BE. 11,9.; *cf.* veńem.

mündür *messze* | *remotus*, *longinquus*; * mindï'r B.

mündürnö, -rne *(loc.) távol*, *messze* | *procul*; * mindï'rna B., mindirnä C.

mündürnösö *távoli*, *messzelevö* | *procul remotus*, *longinquus.*

mündüräm, mündürkö *(lat. messzire* | *procul*, *in longinquum*; * mindï'rka B., mindirke C.

mündürč *(abl.) messziről* | *eminus*, *e longinquo*; * mindï'rcen B., mindirc C.

mündüremam *eltávozni* | *abire*, *recedere*; *mindïrlanem BK.II.

mülände *a föld* | *terra* R., melä'nde P.; * müländä C., mülända B.

rakš *pej* | *fuscus*, *badius (equus).*

raš (*n*) *igaz*, *helyes* | *verus*, *rectus* P.

ráškan *v.* ráškatan *erös*, *mély hangon* | *voce firma atque gravi (loqui)*; * ráškada *erös*, *rendületlen* | *firmus*, *constans* BAR.; ráškadan *tiszta hangon* | *clara voce (loqui)* B.

raškaldem: *reccsenni* | *fragorem dare (fulmen).*

regénže *moh* | *muscus.*

* rïdangam *megrozsdásodni* | *rubigine obduci* B.

rok *föld* | *terra*, *humus*, *solum*; *. rokošto kia *a földben fekszik* | *humatus jacet (mortuus).*

rongedam *böfögni*, *böffenteni* | *ructare.*

rož *lyuk* | *foramen*; * raž B.

ron *turha* | *pituita*, *phlegma.*

rövöž *róka* | *vulpes*; *rebež (lebež) C., ri'bäž, ri'bež B., ri'ru *seprü* | *faex*. [biž K.

ruakš *kovász* | *fermentum*.

ruem *vágni* | *cedere*; rueštam, -štolam *(fr.)*; rualam *(mt.)*; *roem B. C., roalam B.

*roal-koltaš *levágni* | *abscidere, praecidere*.

*rojektem *vágatni* | *caedendum curare*.

rualdem *(mt.) kapni (vmi után)* | *manus afferre cui rei, captare*; rualkalem *(fr.)*

ruštam *megrészegedni* | *inebriari*; -tedem *(fr.)*

ruššo *(i. e.* ruštšo) *megrészegedett, részeg* | *inebriatus, ebrius*.

ruštmaš *részegség* | *ebrietas* P.

ruštuktarem *megrészegíteni* | *inebriare*; -redem *(fr.)*

rudem *oldani, föloldani* | *solvere, resolvere*; -dkalem *(fr.)*; *rudem B.

jol r. *leoldani lábtekercsit* | *fascias tibiales resolvere*.

rumbuk *zavarosság* | *status turbidus, turbatus*.

rumbukan *zavaros* | *turbidus, turbatus (aqua)*.

rumbukangam *zavarossá lenni* | *turbidum fieri*.

rumbukangdem *zavarossá tenni* | *turbidum facere, turbare*.

rüčkalem *rázogatni* | *quassare*; *cf.* rüzem.

*rüšt *rögtön, egyszerre* | *repente, subito* Bar. C.

rüdö: ner r. *orrhát* | *dorsum nasi*.

rüzem *rázni* | *quatere*; -zaldem *(mt.)*; -zaldam *megrázódni, megrázkodni* | *concuti, se excutere*; *rzem *rázni* | *quatere* (vujam r. *fejét rázni* | *caput quatere)* B.

rüčkalem *rázogatni* | *quassare*.

*rzälam *megrendülni, rezdülni* | *concuti, contremiscere* Bar.

rüžgem *zörögni* | *strepere, crepare*; -gülam *(fr.)*; *rüžgem B.

rüžgümö, rüžgümaš *zörgés, lárma* | *strepitus*.

rüžgé saslaš *lármázni, kiabálni* | *tumultuari, clamare* Bar.

rüpšem *inogni* | *vacillare*; *rïpšem *ingatni, ringatni* | *labefacere, movere*; rïpšaltam *hintálódni* | *oscillo moveri* K.; rïpšaltem *ingatni, hintálni* | *labefacere, oscillo movere* Ber. 4, 14.

rümbalgem *szürkülni, sötétedni* | *tenebrescere*; lgedem *(fr.)*

rümbalgemaš *szürkület* | *crepusculum*. [*rum*.

rümbük *szürkület* | *lumen obscu-*

rümbükan *sötétes* | *subobscurus*.

-la, -lak *(postp., comparationem significans) -ként, gyanánt, mint* | *ad modum, instar, velut* (NyK. III, 459.)

-la *(postp.) -ért* | *pro* (oksa-la eštaš *pénzért dolgozni* | *pretio opus facere*; ömńem škal-la vaštaldaš *equum vacca commutare*).

-la *(particula, directionis continuitatem indicans)*: jotpek-la *északfelé* | *septentrionem versus*, tiške-la *idefelé* | *huc versus, huc usque*; ülöt-la *alulról etc.* R.; *(idem valet* lan, *in* P.: arña mučko-lan *egész héten át* | *per totam hebdomadem)*; *la: anzaka-la *előre* | *protinus (pergere)*, kok péka-la *ketté*, *kétfelé* | *in duas partes* B. [C.

*laksak *verem, gödör* | *fovea, scrobs*

*laksakán *gödrös, egyenetlen* | *cavernosus, iniquus (via).*

láška *tejben főtt tészta (laska v. gombócz)* | *massa farinacea lacte incocta (laganum v. pastillus).*

* lad : pizirtaš l. *prés* | *prelum* B.

* lastuk *(σr) darab* | *frustum* B.

lazergem *nedvesülni, beázódni* | *madefieri.*

lazertem *nedvesíteni, beáztatni* | *madefacere, humectare.*

lan *(suffixum dativi) -nek*; *.

* lapa *tenyér* | *palma manus* C., jal lapá *talp* | *planta pedis* B.

lapka, lap *(σr) alacsony* | *humilis*; *sekely* | *tenuis (aqua, fluvius)*; * lâp C.

lap ver, lapka ver *alacsony hely (lapály)* | *locus demissus*; * lap vär *völgy* | *vallis* Bl.

lapkangam *alacsonyodni* | *humilem fieri*; * lapemam *alázni magát, alázatos lenni* | *se demittere, se humiliare* B.

lapkangdem *alacsonyítani* | *humilem facere*; * lapemde *alázni* | *humiliare.*

* laval *cyprinus brama* C.

lavala *(σr) holmi* | *res, supellex.*

lavrá *(σr) sár* | *lutum*, *coenum* * lävrä C., läbrá, läbrä' l

lavran *sáros* | *lutosus, coenosus*

lavertem *megsárosítani, bemocskolni* | *luto, coeno inquinare* -rtalam *(fr.)*, -rtaldam *(pass.)* * lävirtem C.

lávertеš *esős, sáros idő* | *tempestas pluvia.*

lektam *kimenni* | *exire, egredi, abire*; -tedem *(fr.)*; *läktäm C. läktam B. [gol.

kečc lekteš *kikel a nap* | *oritur*

léngež *(σr) egy darab fából kivájt veder* | *situla ex trunco arboris confecta*; * läˈngïš B.

lеč *(suffixum ablativi) -től* | *ab* B. lec P.; * lec B.

lečok *egyenlő, hozzáillő* | *aequalis, conveniens; épen (úgy)* | *aequaliter*; *lač B., lačók edem *tökéletes ember* | *homo perfectus (qualis esse debet)* Bs. 3, 2.; laž *épen* | *aeque, pariter.* C.

* lač tenge *épenúgy* | *eodem modo*, l. tegeña *ugyanolyan* | *par. similis, ejusdem speciei* B.

* lač-gańam ištaš *hasonlítani* | *comparare* B.

* lač ištaš *mértéket tartani* | *modum tenere* B.

* lačna ïlna *úgy vagyunk* | *mint hozzánk illik* | *nobis ip-*

sis convenienter existimus Bk. II, 5, 13.

ištaš, lištaš *levél* | *folium (arboris);* * lištäš, ilištäš C., lištáš B. (ilštáš Bm. 21, 19. 21, 32)

lepká *homlok, koponya* | *frons, cranium* B., lebkä *homlok* | *frons* C.

ve (*sr*) *langyos* | *tepidus*; * li'vä Bapc.

levem *olvadni* | *liquefieri; langyosodni* | *tepescere*; *livem *olvadni* C.

ektem *olvasztani* | *liquefacere; langyosítani, melegíteni* | *tepefacere*; -ktolam *(fr.)*; *livektem *olvasztani* | *liquefacere* C.

eškem *hervadni* | *flaccescere*; *libežgem, libižgem *elperzselödni, elhervadni* | *amburi, flaccescere* B.

dam *fedni* | *tegere, contegere*; -deštam *(fr.)* R.; lebed- P.; *lebedäm C., lebedam B.

védeš *fedél, házfedél* | *tectum; takaró* | *opertorium lecti*; *lebäž C., lebäš *fedél, hajlék* | *tectum.* [*tegere.*

edaldam *betakaródzni* | *se conleves* | *jusculum*; * C., lem B. (Bk. 1, 6, 3. *semen virile*).

ehéz | *gravis*; * C., lélä *nehéz, nehéz állapot* | *gravis, difficilis, res difficiles* B.

mam *nehezedni* | *ingravescere.*

mdem *nehezíteni* | *ingravare.*

lativo subjunctum) -ért, okáért | *propter, causâ* (NyK. III, 470); *(*una cum suffixo dativi* lan) lanin B., länin C.

tutlan-lian *azért* | *propterea, idcirco*; * tïdlanin B.

liam *lenni* | *fieri*; liedem *(fr.)*; * liam R., liäm C.

lialdam *(quasi: levödni) vmivé válni* | *verti, converti, evadere in rem.*

limaš *lét, létel* | *existentia.*

liam *megelleni* | *vitulum parere.*

lišc škal *megellett tehén, borjas tehén* | *vacca feta.*

liš *(közelség* | *propinquitas)*:

lišel *közel, közel való* | *propinquus.*

lišne *(loc.) közelben, -hoz közel* | *prope, prope a*; * li'šna B., lišnä C.

li'šnese *közelsö* | *qui in propinquo est*; * lišnaša *(item: felebarát* | *proximus)* B.

lišan, liške *(lat.) közelbe; -hoz közel, közelébe* | *in propinquum*; *prope ad*; *li'ška B., liškä C.

lišeč *közelböl, közeléböl* | *e propinquo*; * lišec C.

lišemam *közeledni* | *appropinquare*; * lišnemam Bap.

* limdem *igérni* | *promittere* B., *cf.* lüm.

limdemáš *igéret* | *promissum* B.

* lo *köz* | *intervallum, medium rei* B. C.: lo-káša *közbenjáró* | *intercessor* Bjs. 1., lo-kašmaš *közbenjárás* | *intercessio* K.,

lo-liaš *közbenjárni* | *intercedere;* lóješ koltema *(közbe küldött) idétlen*|*abortus* Bk. 1, 15, 8.

* lóšta *(loc.) között*|*inter.*

* lóška *(lat.) közé*|*in medios.*

* lógïcen *közül*|*ex, e medio* B., logic C.

loktem *megrontani* | *corrumpere;* *megbűvölni* | *fascinare;* -tedem, -tulam *(fr.);* * loktem *megbűvölni* | *fascinare* C., *megrontani* | *corrumpere* B.; *fölháborítani*|*concitare, conturbare (populum)* Bl.

loktaldam *megromlani, magát elrontani* | *corrumpi, se vitiare;* * loktolaldam *megrontódni*|*corrumpi* B.; loktedaltam: loktedaltmas *romlottság*|*pravitas, depravatio* B.

loktušo *varázsló* | *fascinator;* * loktoza C.

lokšinž-*megfaragni, megbárdolni*|*asciare, dedolare (tignum);* * lokšüčmo *bevágás*|*incisura (in arbore, viam indicans).*

logar *torok*|*guttur* R., lugar L.; * loger C.

kugo l. *begy*|*ingluvies;* kukš l. *lélekző gége* | *arteria aspera, trachea.*

logalam *összetalálni, hozzá érni*|*incidere in quem, tangere, contingere;* * logalam *öklelni*|*cornibus petere* C.

it logal *ne érintsd (ne bántsd)*|*ne offendas.*

logaldem *találni (treffen)*|*tangere (ictu);* -ldolam *(fr.)*

šinzáš logálïn azaplemaš *irigység*|*invidia (proprie: tac oculo [i.e. in cujus os et oculi intuendo] cruciari, cf.* užoi kettemaš) P.

longo, longu *(consortium):*

longušto *(loc.) között*|*inter.*

longuško, longuš *(lat.) közé*|*medios.*

longugeč *(abl.) közül*|*e medio*

ločkaldem *pattantani (ujjával) crepare (digitis);* -ldolam *(fr.*

* loš: l. liaš *fölbomlani, megha sonlani magában*|*dilabi, dis jungi, dissidere inter se;* pajlaltaš *szétosztódni*|*distribui* B.

loškudo *gyenge, nem erős*|*debilis infirmus;* * lúškada B.

loškudemam *gyöngűlni*|*debilem fieri.* [*litare*

loškudemdem *gyöngíteni*|*debi*

lóžaš *liszt*|*farina; fűrészpor* (pil l.)|*scobs, serrago;* * lašáš.

lodak *hüvely, tok* | *vagina, theca* * ladák B.

lopšange *darázs*|*vespa.*

lovakš *vastag pózna*|*pertica crassior.*

lóve *pillangó* | *papilio;* * lepä C

lomuž *hamu* | *cinis;* * lomaž C., lómïž B.

lómbo *zelnicze meggy*|*prunus padus;* * lomba C.

* löčká: l. panda *tüskebokor*|*dumus* B.

löbka *bő* | *amplus, laxus (vestis).*
löbkangdem *bővíteni* | *amplio-rem facere;* -ngdedem *(fr.)*
lörpö *jegenyefenyű* | *pinus abies.*
lörperla *j.- fenyves erdő* | *pine-tum.*
löldem *emelni, fölemelni* | *tollere, attollere;* -deštam *(fr.),* -da-lam *(mt.),* -daldam *(pass.)* R.; lültem P.; *lültem B. C.; lültaltam *(pass.)* B.
löldam *emelkedni* | *se tollere:* telže löldeš *fölkel a hold* | *luna exoritur;* *lült- (keča lült-ma mongïr *napkelet* | *oriens)* B.
lu *csont* | *os (ossis);* *B., lu, lû C.
luo, lu *tíz* | *decem;* *lu.
lumuso, luso *tizedik* | *decimus;* *luša B., luže C.
lúcku *tizenöt* | *quindecim* Bar. K.
luktam *kivinni, vmiből kivenni* | *efferre, promere (ex.* küsegeč *e crumena);* -ktedem *(fr.);* *luktam B., loktam C.
*jukam luktte *hallgatott* | *ta-cuit (sonum non edidit)* B.
lugem *keverni* | *miscere;* -gedem *(fr.);* -galdam *keverődni* | *misceri.*
ludam *olvasni* | *legere;* ludedem *(fr.);* *lodam *olvasni* | *lege-re, numerare* C., ludam B.
lûdo *szürke* | *canus, cineraceus;* *lûda C.
ludemam *szürkülni* | *canescere.*
ludemdem *szürkíteni* | *canum facere.*
lúdo *récze* | *anas;* *loda C.
lupš *ostor* | *flagellum;* *B.
lupšal- *ostorozni* | *flagello caede-re;* *B.
lups *harmat* | *ros.*
l. vozeš *h. esik* | *ros cadit, rorat.*
lum *hó* | *nix;* *.
lumam: lumeš *hó esik* | *ningit;* *K.
lume-kož *borókafenyű* | *junipe-rus;* lumekož mör *boróka-bogyó* | *bacca juniperi.*
lüem *lőni* | *telum conjicere, jacu-lari (schiessen);* lüldam *(fr.);* *lüem, lüjem C., lüjem B.
lüaldam *lövödni:* lüald-kajaš *elsülni* | *explodi (scolopetum).*
lügeštem *viszketni* | *prurire;* -šte-lam *(fr.);* *ligïštem K.
lüngem *ingani, hintálni magát* | *oscillare;* -galdem *(mt.);* -galdam *hintálódni* | *oscillo moveri.*
lüngaldüktem *hintálni vkit* | *os-cillo movere quem.*
lüngáldeš *hinta* | *oscillum (Schau-kel).*
lüštem *fejni* | *mulgere;* lüštedem *(fr.)*
lüdam *félni* | *timere; megijedni* | *perterreri;* *lüdäm C., lü-dam B.
lüdüktem *megijeszteni* | *perter-rere;* -ktolam *(fr.);* *lüdek-tem C., lüduktem B.
lü'dïš *félelem, ijedség* | *timor, terror.*
lüdö *nyulfogó* | *decipula (capien-*

dis leporibus, ex duobus lignis facta); * lüda Bk. 11, 9.

l. kaška *a* lüdö *-nek felső fája | lignum superius decipulae* lüdö *dictae; cf.* šovc.

lüväl *alj, fenék | imum, fundus*: vüt lüvälže *víz feneke | fundus aquae*; *liväl B., löväl C.

lüvälne *(loc.) alatt | sub*; *livä'lna B., lövälnä C.

lüväłan, lüväk *(lat.) alá | sub*; *livä'län, livälan, livä'ka B., löväke, löväk C.

lüväč *(abl.) alól | ex imo*, изъ подъ; *livéc.

lüm *név | nomen*; * B., lim C.

lüm oksa *fejadó | exactio capitum (tributum in singula capita impositum)*; * B.

* lüm-ńer *dicsőség | fama, celebritas*, lüm-ńerä'n *dicső, híres celeber* Bap.

lümän jing *(neves ember) hivatalnok | muneri praefectus, officialis.*

lü'mlä *híres, neves | celeber* Bk. 11.

lümdeme *nevetlen | nomine carens*; * limdema C.

lümdem *nevezni | nominare*; * B., limdem C.; limdältem *(mt.)* C.

lümdaldam *(pass.) neveztetni | nominari*; * lümdaltam B.

lümö *enyv | glutinum.*

lümedam *enyvezni | glutinare*; lümedeštam *(fr.)*

* lülü: šiškïž l. *sip | fistula* Bap.

* lülpä *égerfa | betula alnus* C.

APPENDIX I.

Orosz eredetű szók a cseremisz nyelvben.

Vocabula Čeremissica originis Russicae.

* a *de, hanem | sed* B. — а.
aun *gabonaszárító szérű | area siccatoria* R.; * an B. — овинъ.
aun keraš *csépelni | frumentum deterere* R.
* ad *pokol | infernum* B. — адъ.
* anis *anisz | anisum* B. — анисъ.
* aršin *(mensura longitudinis)* K. — аршинъ.
ale *vagy | vel, aut;* * ali B. C. — или.
eše *megint, még, és | iterum, etiam, et* P.; * ečé B., eže C. — еще.
* i *és, is | et, etiam* B. C. K. — и.
okńa *ablak* R.; * okńá B. — окно.
oxotán *szivesen | lubenter* P. — охота *(delectatio, studium).*
* otkazem *elengedni | remittere (debitum); visszautasítani | repellere, rejicere* B. — отказать.
otsinieš *hiába | frustra* R. — ?.
* otnú *mindenképen, teljességgel | omnino, prorsus* Вар. 14, 22 18, 21. — отнюдь.
* otvet *felelet, számadás | responsum, ratio reddenda* B. — отвѣтъ.
* odnáka *azonban, hanem | ceterum, verumtamen* K. B., atnaka C. — однако.
* osjól *szamár | asinus* B. — оселъ.
* ostátka *maradék | reliquiae; utolsó | ultimus* B. — остатокъ.
ostátkeš *utoljára | postremo* B.
* ostrok *sziget | insula* B. — островъ.
ospoď *úr | dominus* P.; * B. — господь.
* ošpodstva *uralkodás, birodalom | regnum.* — господство.
ozän *yazda | herus* R. — хозяинъ.
ózüm *vetés, gabona | seges, fruges.* — озимь.
* obï'ca *szokás | mos, consuetudo* B. — обычай.
* obižajem *megsérteni | offendere, injuriam facere* B. — обижать.
* obrók *adó | tributum* Вв. — оброкъ.
ovada *ebéd | prandium* R. — обѣдъ.
omut *lóiga | helcium, jugum equi* R. — хомутъ.
oráde *bolond, esztelen | demens* R., * oróda B. — юродый.
oržá *rozs | secale cereale* R., ruža L.; * rža C. K. — рожь.
oltár *oltár | altare* P. — олтарь.
* úksuc *eczet | acetum* B. — уксусъ.

úgol *szöglet* | *angulus* R., *ógol B. — уголъ.

udá *rosz* | *malus* P.; *χudá B. — худой.

*χudajemdem *rosszallani, megfeddeni* | *objurgare, accusare* B.

ustel, stel *asztal* | *mensa* R. — столъ.

ulicá *utcza* | *platea* P.; *B. — улица.

unuka *unoka* | *nepos* R.; *mnuka B. — внукъ.

káždoj *minden* | *omnis* P.; *kažnaj B. — каждый.

*kazamáta *tömlöcz* | *carcer* B. — казаматъ.

*kazná *kincstár* | *thesaurus* B. — казна.

*kandalá *békók, lánczok* | *vincula* B. — кандалы.

*kapajem *ásni* | *fodere* B. — копать.

*kabálnaj *(c. dat.) rabszolga* | *servus* B. — кабалный *(jobbágy)*.

karas *kárász* | *cyprinus carassius* R. — карасъ.

*karmazi'naj *karmozsínszinű* | *coccineus* B. — кармазинный.

keč, keť *akárcsak, legalább* | *vel saltem* R. — хоть.

kenžalá *guzsaly* | *colus* R. — куделя.

kerménga *font* | *pondo* R.; *kervenga B. — гривенка.

kelád *éléskamara* | *cella cibaria* R. — клетъ.

kinagá, kenagá *könyv* | *liber* R.; *kniga B. — книга.

kisľa *(instrumentum musicum)* R. — гусли.

*kir *mérősúly* | *libramentum* C. — гиря.

*kónata *kötél* | *restis* Вар. — нать.

*kopér *kapor* | *anethum* B. — копръ.

*kovčég (k. puš) *Nóa bárkája* | *navis Noae* B. — ковчегъ.

*kori'ca *fahéj (fűszer)* | *cinnamomum* B. — корица.

*koróp *sír* | *sepulcrum* Вм. — гробъ.

kolatka *koporsó* | *sarcophagus* R., kolotká P.; *kolotká *kaloda* | *cippus, pedica.* — колодка.

*koľénga, koľénka *nemzedék* | *generatio* B. — колѣно, колѣнко *(dim.)*

*koli' *vajjon* | *num* B. — коли.

köršek *korsó* | *urceus, hydria* R. — горшекъ.

*kukšin *néminemű korsó* | *urcei species* B. — кувшинъ.

kuas *(potus acidus)* R. — квасъ.

kupeč *kereskedő* | *mercator* R.; *kupéc B. — купецъ.

kurs *néminemű gomba* | *fungi species* R. — груздь.

*knižnik *irástudó* | *scriba (in Evangeliis)* B. — книжникъ

*knäz *herczeg* | *princeps* B. — князь.

krapľa *gereblye* | *pecten (ad verrendum)* R. — грабли.

*krest *kereszt* | *crux* B. — крестъ.
kreslem *keresztelni* | *baptizare* P. [крестить.
*kresťem *keresztelni* | *baptizare* B.
*krešťénja *keresztelés* | *baptismus* B. — крещеніе.
krivá *gomba* | *fungus* R. — грибъ.
*krïlčá *lépcső (ház előtt)* | *scalae* B. — крыльцо.
*krovat *ágy* | *lectus* B. — кровать.
*kruzem : kruzemaš *hajóteher* | *onus navi impositum* B. — грузъ (грузить *onerare navem*).
govejem *böjtölni* | *jejunare* P., *B. — говѣть.
govejmaš *böjtölés* | *jejunatio* P.
*govenja *böjtölés* | *jejunium* B. — — говѣніе.
*gorúšnaj (g. nüšmä) *mustármag* | *granum sinapis* Вм. 17, 20.; gorčica *id.* Вм. 13, 31. — горушный (зерно горушное), горчица.
*greckaj *görög* | *Graecus* (g. tïrbä *spongia officinalis*) B. — грецкій (грецкая губка).
grozem *fenyegetni* | *minari* B. — грозить.
*χoromá *épület, templom — aedificium, templom* B. — храмъ.
*χvalem *dicsérni* | *laudare* B. — хвалить.
*χvoraj *beteg* | *aegrotus* B. — хворый.
*χvorajem *betegeskedni* | *aegrotare* B. — хворать.
*χvorïsva *betegség* | *morbus* B. — хвороство. [якорь.
*jákor *horgony* | *ancora* B. —
*jagodičina *szederfa* | *ficus carpificus* B. — ягодичина.
*jajem (jajen kelesaš) *nyilvánítani* | *aperire, enuntiare* B. явить.
*jašľá *jászol* | *praesepe* B. — ясли.
javulem *nyilvánítani* | *aperire, enuntiare* P.; *javľajem B. — являть.
jarmanka *vásár* | *mercatus* R. — ярмонка.
*jevángelja *evangeliom* | *evangelium* B. — евангеліе.
čaj *talán, alkalmasint* | *fortasse* R. — *cf.* чаять *(opinari)*.
*čaška (trän č.) *tál* | *patera* B. — чашка.
čaš *(funis ad axem et temonem alligatus)* R. — тяжъ.
caš *óra* | *hora* B. — часъ.
caš *mindjárt* | *statim* B. K. — тотчасъ.
čarká *pohár* | *poculum* R.; *carká *kupa, hehely* | *cupa, calix* B. — чарка.
carskoj *királyi, császári* | *regalis, imperatorius* P. — царскій.
carstvo *uralkodás, birodalom* | *regnum, imperium* P. — царство.
*cesť *tisztesség* | *honor* B. — честь.
cešle *tisztességes* | *honestus* P.
*cena *becs* | *pretium* B. — цѣна.
*ceńem *becsülni* | *aestimare* B. — цѣнить.

* čem *mint, mintsem* | *[potius] quam* B. — чѣмъ.

čerke *templom, egyház* | *templum, ecclesia* R., cerke P.; *cérka B. — церковь.

* čin *hivatal* | *munus* B. — чинъ.

činovnik *hivatalnok* | *officialis* R. — чиновникъ.

* čot *szám, számítás* | *numerus, ratio* B. — счетъ.

čuť *alig* | *vix* P.; * cüc Bl. — чуть.

čulan *a konyhát a többi izbától elválasztó deszkafal* | *paries culinam a cubiculo secernens* R.; * *tornácz* | *atrium* B. — чуланъ.

* cüdá *csuda* | *mirum* B. K. — [чудо.

* cudná *csudálatos* | *mirus* B. — чудный.

* cüdejem *csudálkozni* | *mirari* B. чудиться.

šáva *béka* | *rana* R.; * žava C., žabä B. — жаба.

šerevá *sorsnyíl* | *sortes conjectae* R. — жерсбей.

šogá *eke* | *aratrum;* * šagá B. — соха.

šaga-vuj *ekeszarv* | *stiva* B.

šogalem *szántani* (šoga-*val*) | *arare;* -ledem *(fr.)* R.

šoja R.; * šaja C. (šoja-gorem, šaja-g. *nyakszirt* | *occiput)* — шея *(collum).*

*škola *iskola* | *schola* B. — школа.

* štan *alap* | *fundamentum* B. — станъ.

što *hogy* | *quod (dass)* P.; *šta C. B. — что.

* štolm *oszlop* | *columna* B. — столпъ.

žará *hajnalpír* | *aurora;* * žĭrá B. — заря.

ž. šödör *hajnal-csillag* | *lucifer* R.

žalajem *sajnálni* | *misereri* B. — жалѣть.

žálovanja *zsold* | *stipendium* B. — жалованіе.

* -že *ugyan, pedig* | *quidem, vero* C., -ža, že B. — же.

* tavarišč *társ* | *socius* B. — товарищъ.

tajna *titok, szentség* | *secretum, sacramentum* P. — тайна.

téget *kolomáz* | *axungia* R. — деготь.

terančá *hasogatott (nem fürészelt) deszka* | *asser, canterius.* — R. — драница.

* terpem *szenvedni* | *pati, tolerare* B. — терпѣть.

* togadajem *gyanítani, észrevenni* | *suspicari, animadvertere* B. — догадаться.

* toχatka, doχátka *találós beszéd* | *parabola* B. — догадка.

tojem *elrejteni, eltemetni* | *abscondere, sepelire* R.; * tajem B. — таить.

* toža *de mégis* | *attamen* W. — тоже.

točás *mindjárt* | *statim* P. — тотчасъ.

*tomá *ház* | *domus* Bm. 21, 12, domá Bm. 24, 43. — домъ.

tovar *fejsze* | *securis* R.; * tavar C. — топоръ.

* torg *kereskedés* | *mercatio* B. — торгъ.
torgajem *kereskedni* | *mercari* R.; * torgejem B. — торговать.
* torgeješa *kereskedő* | *mercator* B.
* torgóvaj (t. päša) *kereskedői* | *ad mercaturam pertinens* B. — торговый.
* tolka: tolkadeók *értelem, rend nélkül* | *sine sensu* B. — толкъ.
* tólga, dólga *tartozás* | *debitum* B. — долгъ.
tuara *sajt* | *caseus* R. — творогъ.
* tumajem *gondolni* | *cogitare, reri.* — думать.
* turná *engedetlen ellenszegülő* | *contumax* B. — *cf.* дурный.
* türmá, türïmá *börtön* | *carcer* B. — тюрьма.
* trakti'r *vendéglő* | *diversorium* B. — трактиръ.
* trakti'ršik *vendéglős* | *caupo* B. — трактирщикъ.
trop *srét* | *grando plumbea (Schrot)* R. — дробь.
t. áte *srétzacskó* | *sacculus grandinis plumbeae* R.
* truk *egyszerre* | *subito* B. — вдругъ.
* trujem *fáradni, dolgozni* | *laborare* B. — трудиться.
* trujektem *fárasztani* | *labore fatigare* B.
* trujbá *fáradság, munka* | *labor, molestia* B. — трудьба.
* trubá *trombita* | *tuba* B. — труба.

da *és* | *et* R.; * *és, de* | *et, sed* B. C. — да.
* dokazem *megmutatni, bebizonyítani* | *demonstrare* P. — доказать.
* dostańem *jutni (osztályrészül)* | *obtingere* B. — достать *(fut.* достану).
* doprós *kihallgatás* | *interrogatio (quae lege fit)* B. — допросъ.
dom *ház* | *domus* P. — домъ; *cf.* tomá B.
* domášnaj *házbeli* | *domesticus* B. домашній.
* dušá *lélek* | *anima (in censu populi)* B. — душа.
* duχóvnaj *testamentom* | *testamentum* Внев. 9, 16. — духовная.
* djak *íródeák* | *scriba* K. —дьякъ.
* dvor *udvar* | *aula* B. — дворъ.
sjákoj *minden* | *omnis* P.; * sákaj B. — всякій.
* sat, sad *kert* | *hortus* B. — садъ.
* sataná *sdtán* | *satanas* B. — сатана.
* sabľa *kard* | *gladius* B. — сабля.
samoj *(superlativum indicans)* P.; * samaj B. — самый.
saldak *katona* | *miles* R.; *salták B. — солдатъ.
semik *(septimus dies Jovis post festum paschale)* R. — семикъ.
* semjá *család* | *familia* B. — [семья.
* so *mindig* | *semper, continue* B., *nagyon* | *admodum* C. — все.
* sogdá *mindig, mindenkor* | *semper* B. — всегда.

*soglasja *egyezkedés* | *pactum, conventio* B. — согласіе.

* soglasajem *beleegyezni* | *consentire* B. — соглашаться.

* sovetajem *tanácskozni* | *consilium habere* B. — совѣтовать.

solá *falu* | *vicus, pagus* R. — село.

* sujem *megitélni* | *dijudicare* B. — судить.

* sud *judicium* Вм. — судъ.

* skot *gyülés, synagóga* | *conventus, synagoga* B. — сходъ.

* statjá *szokás* | *consuetudo* Вл. 1, 9.; *mód* | *modus, ratio* B. K. *(cum adjectivo, nomen abstractum qualitatis efficiens, ex.* turna statja *contumacia)* B. — *cf.* статья.

* stan B. *vid.* štan.

* starajem *igyekezni* | *operam dare* B., *közbenjárni* | *intercedere* K. — стараться.

* stená *fal* | *murus* B. — стѣна.

* stiχi'a *elem* | *elementum, principium* B. — стихія.

* stolm Вс. *vid.* štolm.

strojem *építeni* | *aedificare* R.; * B. — строить.

* snasť *háló* | *rete* Вм. 4. 18, — *cf.* снасть. [святой.

svätoj *szent* | *sanctus* P.; * B. —

* smirná *békés, szelid* | *placidus* B. — смирный.

* smokovnaj (s. pu *fügefa* | *ficus*) B. — смоковный (смоковное дерево).

* smokóvnica (pu) *fügefa* | *ficus* B. — смоковница.

* slavá *dicsőség* | *gloria* P.; * B. — слава.

slaváluk *id.* B.

* slavem *dicsőíteni* | *celebrare* B. — свавить.

* slédnik *örökös* | *heres* B. — наслѣдникъ.

* slonóvaj (s. lu *elefántcsont* | *ebur)* B. — слоновый (слоновая кость).

* sluga *szolga* | *servus* B. — слуга.

služem *szolgálni* | *servire* P.; * B. — служить.

* zakon *törvény* | *lex* B. — законъ.

* zakonnik *törvénytudó* | *jurisprudens* B. — законникъ.

* zapás *eleség, készlet* | *penus, copia parata* B. — запасъ.

* zapoved *parancsolat* | *praeceptum* B. — заповѣдь.

* zavét *szövetség* | *foedus (vetus, novum)* B. — завѣтъ.

*zdravľajem *üdvözölni* | *gratulari, salutare* B. — поздравлять.

zdorovitlem *id.* P. — поздравить.

* zloďej *gonosztevő* | *maleficus* B. — злодѣй.

naklad *kár, veszteség* | *jactura* R. — накладъ.

* nagráda *jutalom* | *praemium* B. — награда.

* naslédnik *örökös* | *heres* B. — наслѣдникъ.

* naprasna *hiába* | *frustra* Вк. — напрасно.

* namoz *ganéj* | *fimus* B. — навозъ.

* neušta *vajjon igazán* | *ain' tu?* Вл. 11, 56. — не ужъ то.

nedódka (? nevodka) *ritka vászon, néminemü háló* | *linteum rarius textum, retis species* R. — *cf.* неводъ, неводокъ.

ńemeč *(ex. ń. čöve) német* | *Germanicus* R. — нѣмецъ.

* nevoľa *kényszerüség* | *necessitas* B. — неволя.

* nevoľajem *kényszeríteni* | *cogere* B. — неволить.

* nužda *erőszak* | *vis adlata* B. — нужда.

nužna *szegény, szegénység* | *egenus, egestas* R. — *cf.* нужный.

nužnangam, -ngaldam *elszegényedni* | *pauperem fieri* R.

* pajárin, bajárin *úr* | *dominus* B. — бояринъ.

pašport *útlevél* | *syngraphus, passuales* R. — пашпортъ.

* pä'tnica *péntek* | *dies Veneris* B. — пятница.

* pásχa *húsvét* | *pascha* B. — пасха.

* panket *lakoma* | *epulae* B. — банкетъ.

* papá *nagyanya* | *avia* B. — баба.

* párus *vitorla* | *velum* B. — парусъ.

* pecát *pecsét* | *sigillum* B. — печать.

* pezotmén, bezotmén *szükségképen* | *necessario* B. — безотмѣнно.

pezmen *(pondus)* R. — безменъ.

* peregem, beregem *őrizni* | *servare* B. — беречь *(praes.* берегу).

pervej *első* | *primus* P.; * pervi *előbb* | *prius, antea* C., pervé, pervi B. *(cf. supra:* pervoj). — первый *(primus)*, первѣе *(prius)*.

*pigán *ruta* | *ruta* B. — пиганъ.

pijanicá *iszákos* | *potator* P. — пьяница.

* pïtajem, putajem *próbálni* | *probare, experiri* B. — пытать.

piľa *fürész* | *serra* R. — пила.

piľem *fürészelni* | *serra secare* R.; * B. — пилить.

piľedem *(fr.)* R.

* pokajanja *bünbánat* | *poenitentia peccatorum* B. — покаяніе.

pot *(pondus)* R.; * pud B. K. — пудъ.

* potakajem *részrehajolni* | *nimis indulgere* B. — потакать.

* podárka *ajándék* | *donum* B. — подарокъ.

* podvlásnaj *alattvaló* | *subditus* B. — подвластный.

* pospejem *mégérni* | *maturescere* B. — поспѣть.

* pospejektem *(eff.)*

ponomar *egyházfi* | *famulus sacrorum* R. — пономарь.

* pop *pap* | *sacerdos* B. — попъ.

* popazem *vhova kerülni, jutni, esni* | *incidere, devenire* B. — попадать.

* (poborem:)

poboramaš *adófizetés* | *solutio tributi* (p. nalat *adót szednek* | *tributum exigunt)* Вм. 17, 25. — *cf.* поборъ *(tributum)*.

* povozka *szekér* | *currus* B. — повозка.
* poméščik *földbirtokos* | *possessor praedii* B. — помѣщикъ.
* pomńem *emlékezni* | *recordari* B. — помниться.
* póra *idő*, *kor*; * B. — пора.
üdaš p. *ideje*, *hogy vessünk* | *tempus est serendi* R.
* porúka *kezes* | *vas*, *sponsor* B. — порука.
* pólka *légió* | *legio* B. — полкъ.
* poláta *templom* | *templum*. — *cf.* палата.
* polón *hadi fogolyság* | *captivitas* B. — полонъ.
pöčál *puska* | *scolopetum* R. — пищаль.
* p. kürtńö *puskacső* | *scolopeti tubus*; p. pu *puskaágy* | *sc. lignum*, p. saravočoš *p.-zár* | *sc. igniarium*; p. pále *irányzó* | *sc. bulla (in extremo sc. tubo)*.
pörńa *gerenda* | *trabs* R. — *brevnä B., prevnä K. — бревно.
púšo *többet*, *annál inkább* | *plus*, *amplius*, *eo magis* R., púše P. — пуще.
* pustá *puszta* | *desertus* B. — [пустой.
pudovka *(pondus*, *mensura frumenti)* R.; * podobka B. — пудовка.
* pumaga *papiros* | *charta lintea* B. — бумага.
purak *por* | *pulvis* L.; * praχ B. — прахъ.
puĺka *golyó* | *globulus (plumbeus)* R. — пулька.
práža *csat* | *fibula* R. — пряжка.
prázdnik *ünnep* | *festum* P.; *prázdnik B. — праздникъ.
prazdniklem *ünnepelni* | *festo celebrare* P.
* pravdá (p. edem) *igazságos* | *justus* B. — *cf.* правда, правдивый.
*právednik *id.* B. — праведникъ.
* pravdajem *megigazítani* | *corrigere* (škemetam *se ipsum*) B. — оправдаться.
prestól *trón*; *szent asztal* | *thronus*, *mensa sacra* P.; * B. — престолъ.
* prikáščik *izspán* | *administrator* B. — прикащикъ.
* pristĭń *kikötő* | *portus* B. — пристань.
* pribajem *hozzáadni* | *addere* B. [прибавить.
* primajem *fogadni*, *elfogadni* | *accipere*, *recipere* B. — принимать.
proklátoj *átkozott* | *exsecratus* P.; * B. — проклятый.
*proklinajem *elátkozni* | *exsecrari* B. — проклинать.
*prostá *egyszerű*, *őszinte* | *simplex*, *sincerus* B. — простый.
* prosťem *megbocsátani* | *remittere*, *condonare* B. — простить.
* prorok *próféta* | *propheta* — B. — пророкъ.
* proročestvovajem *prófétáskodni* | *prophetare* B. — пророчествовать.
* proročica *prófétanő* | *prophetissa* B. — пророчица.

* plotnik *ács* | *faber tignarius* B. — плотникъ.
* bašńá *torony, síremlék* | *turris, monumentum* B. — башня *(turris).*
bazár *vásár* | *mercatus, forum* P.; * B. — базаръ (*π*).
* butta *mintha* | *quasi* B. — будшо.
* buntovajem *zenebonát csinálni* | *tumultum facere* B. — бунтовать.
blagodat *isteni kegyelem, malaszt* | *clementia, favor (dei)* P. — благодать.
blagoslovenjá *áldás* | *benedictio* P. — благословеніе.
* blagoslovľajem *megáldani* | *benedicere* B. — благословлять.
bladka (bladka-la ilmaš) *parázna* | *moechus,-a* P. — блядка.
* fonár *lámpás* | *laterna* B. — фонарь.
valóvaj (v. üšküž *ökör* | *bos*) Bl. 14, 19. — воловій *(bovinus,* волъ *bos).*
* vet *hiszen, mert* | *enim* B. K. C. — вѣдь.
* vedrä' *veder* | *modiolus, hama* K. — ведро.
* veńéc *koszoru* | *corona (Kranz)* B. (Bk. 1, 9, 25. veńčá). — вѣнецъ.
* venčajem *megesketni* | *inaugurare (maritos)* Bнкв. 13, 4. — вѣнчать.
vera *hit* | *fides* P.; * B. — вѣра.
* verbľud, velbľud *teve* | *camelus* B. — верблюдъ, велблюдъ.
* vidéteľ *tanu* | *testis* B. — свидѣтель.
* videtelsvaluk *tanuság* | *testimonium* B. — свидѣтельство.
* videtelsvovajem *tanúskodni* | *testari* Bj. — свидѣтельствовать.
* vinográd *szőlő* | *uva* B. — виноградъ.
* vinogradnaj (v. sad *szőlőkert* | *vinea* B.) — виноградный (в. садъ).
* vir: tï vir *ez a világ* | *hic mundus* Bмк. 10, 6. Bl. 1, 70. — миръ.
* vočiná, votčiná *ország, vidék* | *terra, regio (patria)* B. — отчина, вотчина *(patria).*
* vorotá *kapu* | *porta* B. — ворота.
voľá *akarat, szabadság, hatalom* | *voluntas, libertas, potestas* P.; * B. — воля.
volosnoj *kerületbíró* | *conventui* волость *dicto praefectus* R. — волостный.
* volnaj *szabad* | *liber* B. — вольный.
* vujnomat *bűnös* | *reus, sons* B. — виноватый.
* vujnomatlandarem *megvádolni* | *culpare, accusare* B.
* vsjakaj *vid.* sjakoj.
* vzätka *nyereség* | *lucrum* B. (vzätkam nalša). — взятка.
vremjá *idő* | *tempus* P.; * veremjá B. — время.
* vladi'ka *fejedelem* | *princeps* B. — владыка.
* vlast *hatalom* | *potestas* B. — власть.

*mätva *ménta* | *mentha* B. — мята, мятва.

* matrós *hajóslegény* | *homo nauticus* B. — матросъ.

* mastár *mester* | *artifex* B. — мастеръ.

* maslina *olajfa* | *olea* B. — маслина.

mešak *zsák* | *saccus* R.; * K. — [мѣшокъ.

miža *mesgye* | *confinium, limes* L. — межа.

* mïtar *vámszedő* | *portitor* B. — мытарь.

* mïtnica *vámszedőhely* | *locus ubi portorium datur* B. — мытница.

* mir *világ* | *mundus* B. — миръ.

* mirejem *kibeküllni* | *pacem facere* B. — мириться.

milost *kegyelem, malaszt* | *clementia, gratia* P. — милость.

milostiv *kegyelmes* | *clemens* P. — милостивый.

močala *vékony hárs* | *liber tenuis (arboris)* R. — мочало.

* motajem *elpazarolni* | *dissipare (bona)* B. — мотать.

monaser *klastrom* | *monasterium* R. — монастырь.

*mor *döghalál* | *pestilentia* B. — моръ.

* mučénja *kínzás* | *cruciatus* P. — мученіе.

* mucem *kínozni* | *cruciare* Вм. — мучить.

mučitlem *(kínozni* | *cruciare)*: mučitlemaš *cruciatus* P. — мучить *(cruciare)*.

* mudrost *bölcseség* | *sapientia* B. мудрость.

* muzïkan *muzsikus* | *fidicen* B. — музыкантъ.

* mrámarnaj (m. kü *márvány* | *marmor)* B. — мраморный.

rége *rák* | *cancer* R. — ракъ.

* raj *paradicsom* | *paradisum* B. — рай.

* räjem *összebeszéllni, egyezkedni* | *condicere, pacisci* B. — рядиться.

rad (rad-ulna *örülünk* | *gaudemus)* P. — радъ *(laetus)*.

* räda *-szer, ex.* šim räda *hétszer* | *septies* B. — рядъ *(ordo)*.

* rädomók *rendszerint, sorjában* | *ordine* K. — рядомъ (= съ ряду).

* revi'za *népszámlálás* | *census populi* B. — ревизіа.

* rázi *egyszerre* | *simul, subito* B. — *cf.* съ разомъ, съ разу.

*razzorjajem *szétszaggatni* | *divellere* Вк. II. 11, 20; *cf.* разорвать.

ráznoj *különböző* | *diversus* P. — разный.

* rabotajem, robotajem *dolgozni* | *opus facere* B. — работать.

* rabótnik *munkás* | *operarius* B. работникъ.

* roščot *számadás* | *ratio reddita* B. — расчетъ.

ródo *rokon, rokonság* | *cognatus, cognatio* R.; * róda Вл. — родъ.

ruš *orosz* | *Russicus* R.; *. — рускій.

*lajeteľ *uralkodó | regnator* B. — владѣтель.
*ladejem *uralkodni | regnare* B. — владѣть.
*lapka *bolt, bódé | taberna* B. — лавка.
*lékar *orvos | medicus* B. — лѣкарь.
li *(part. interrogativa)* P.; *C. B. — ли.
*li'ba *vagy | vel, aut* K. B. — либо.
*licá *arcz | facies* B. — лице.
*lojem *fogni | capere, comprehendere* B., loem C. — ловить.
*loéc *fogó (aki fog) | qui capit (aves, feras)* Вм. 4, 19. — ловецъ.
*lukávaj *gonosz, ravasz | pravus, callidus* B. — лукавый.
lučo *jobban, inkább, magis* P.; *lúče B. — лучше.

APPENDIX II.

A szótárba föl nem vett cseremisz szók.*

arapteš *Waldgeist* R.
*eje: eje šörtńä ... *arany* Вдрс. 9, 20.
*ájmala: ajmala tumdmaš *haeresis* (= ajrmala, ajirmala t. *eltérőleg való tanítás?*) Вдр. 24, 14.
otsinieš *hiába* R.; *ócïńeš *igazságtalanúl* Вр. I. 2, 19.
*upš *galerus* C.
urumdo бурундукъ R.
üžüvür *(madár, a zöld harkályhoz hasonló)* R.
*kaška *rapidus* C.
*kätá: k. ogolán kü краеугольный камень, *szögletkő* Вр. I. 2, 6.
kešká́r *vedernek v. ládának oldalai* R.
kepšeltem *(acc.) békó, láncz* P.
kužédek *Russ.: piglici* R.
jašt набокь K.
*jońa (öńä): jońam (öńäm) mošaók edemvlä = искусніи *(V. Slavica)*, достойные *(V. Russica)* Вк. I. 11, 19.
šalenge *(madár, a ястребь-hez hasonló, csak nagyobb)* R.
*šeräš *crimnum, ulica* C.
šongšo *Schweinigel* R. *(cf.* šong ?)
šondaš *(fül, melyből zöld festéket készítenek)* R.
*šünga: šü'nga kekvlä *égi madarak* Вл., kükša kogo šüngá = холмъ Вл. 3, 3.
tajá *zwei Rüderchen, an welchen die Wiert (?) auf und ab gehen* R.

Vocabula Ceremissica, e vocabulario nostro consulto omissa*).

*) Ea scilicet, quorum interpretatio non satis plana vel aliqua ex causa dubia visa est, quorumque vera significatio neque ex contextu orationis perspicue apparuit.